

บทที่ 5

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนตามโครงการพัฒนาในพระราชดำริ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน และปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การใช้ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในเชิงเปรียบเทียบ
3. เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอรูปแบบของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในการใช้ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินอนาคต

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้วิจัยได้ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อค้นหาคำตอบจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยได้ทำการศึกษาในประเด็น ดังต่อไปนี้ คือ

1. ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาในพระราชดำริตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร
 2. ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริคืออะไร และมีความสำคัญเพียงใดในอดีต-ปัจจุบัน
 3. ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำรินี้มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอย่างไร
 4. ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาในพระราชดำรินอนาคตควรเป็นอย่างไร
- ประเด็นคำถามข้างต้นได้นำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 39 ท่าน โดยแบ่งเป็น 7 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้แทนผู้นำภาครัฐ จำนวน 5 ท่าน 2) กลุ่มผู้แทนผู้นำทางทหารและตำรวจ จำนวน 10 ท่าน 3) กลุ่มผู้แทนผู้นำภาครัฐวิสาหกิจและเอกชน จำนวน 4 ท่าน 4) กลุ่มผู้แทนผู้นำภาค

การเมือง จำนวน 2 ท่าน 5) กลุ่มผู้แทนผู้ทรงความรู้ในเรื่องการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 11 ท่าน 6) กลุ่มผู้แทนผู้นำภาคธุรกิจ จำนวน 2 ท่าน และ 7) กลุ่มผู้แทนผู้ทรงความรู้ในเรื่องโครงการพระราชดำริ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1. กลุ่มผู้แทนผู้นำภาครัฐ จำนวน 5 ท่าน

ตารางที่ 17 รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มผู้แทนผู้นำภาครัฐ

ลำดับ ที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่ สัมภาษณ์
1	นายสมชัย หทยะตันติ	ผู้ว่าราชการจังหวัด เชียงราย	7 มิถุนายน 2554	ศ า ล า ก ล า ง จังหวัดเชียงราย
2	นายฤทธิไกร อุดมเวช	นายด่านศุลกากรแม่ สาย	7 มิถุนายน 2554	ด่ า น ศุ ล ก า ก ร แม่สาย
3	นายชูเกียรติ มูทฎากาญจน์	อธิการวิทยาลัยการ ปกครอง	6 สิงหาคม 2554	ม ห า วิ ท ย า ลั ย ราชภัฏสวนดุสิต
4	นายชาติรี ดิเรกศรี	รองผู้ว่าราชการจังหวัด อุบลราชธานี	6 สิงหาคม 2554	ม ห า วิ ท ย า ลั ย ราชภัฏสวนดุสิต
5	น.ส. กาญจน์ชนิษฐา เอกแสงศรี	นักวิเคราะห์นโยบายและ แผนชำนาญการ กรม ส่งเสริมการปกครองส่วน ท้องถิ่น	6 สิงหาคม 2554	ม ห า วิ ท ย า ลั ย ราชภัฏสวนดุสิต

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

2. กลุ่มผู้แทนผู้นำทางทหารและตำรวจ จำนวน 10 ท่าน

ตารางที่ 18 รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มผู้แทนผู้นำทางทหารและตำรวจ

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
1	พลเอก วันชัย เรืองตระกูล	อดีตนายกพลโท	11 กรกฎาคม 2554	บ้านพัก
2	พลเอก พิเชษฐ์ วิสัยจร	ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก	11 มิถุนายน 2554	กองบัญชาการ กองทัพบก
3	พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน	ที่ปรึกษากองอำนาจการพัฒนา และจัดระเบียบพื้นที่ขอใช้ ประโยชน์ทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย	7 กรกฎาคม 2554	กองบัญชาการ กองทัพไทย
4	พลโท ชำนิ รักเรือง	เจ้ากรมยุทธบริการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย	5 ตุลาคม 2554	บ้านพัก
5	พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์	ปลัดบัญชาทหารเรือ	4 สิงหาคม 2554	สำนักงานปลัด บัญชาทหารเรือ
6	พลอากาศโท วรฉัตร ธารีฉัตร	ผู้บัญชาการวิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการ ป้องกันประเทศ	5 ตุลาคม 2554	วิทยาลัยเสนาธิการ ทหาร สถาบันวิชาการ ป้องกันประเทศ
7	พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จวิตเอก	จเรตำรวจ	21 กรกฎาคม 2554	มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต
8	พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง	ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษา ยุทธศาสตร์	16 มิถุนายน 2554	สถาบันวิชาการ ป้องกันประเทศ

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
9	พันเอก การุณ ขุนสูงเนิน	รองผู้บังคับการจังหวัด ทหารบกเชียงราย	14 สิงหาคม 2554	จังหวัดทหารบก เชียงราย
10	พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง	รองผู้อำนวยการกอง ศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์ศูนย์ ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบัน วิชาการป้องกันประเทศ	16 มิถุนายน 2554	สถาบันวิชาการ ป้องกันประเทศ

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

3. กลุ่มผู้แทนผู้นำรัฐวิสาหกิจและเอกชน จำนวน 4 ท่าน

ตารางที่ 19 รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มผู้แทนผู้นำรัฐวิสาหกิจและเอกชน

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
1	นายเฉลิมศักดิ์ สุรนนท์	ผู้อำนวยการการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย สำนักงาน เชียงใหม่	6 มิถุนายน 2554	การท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย สำนักงาน เชียงใหม่
2	นายสรารุช แซ่เตี๋ย	นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่	6 มิถุนายน 2554	สมาคมธุรกิจ ท่องเที่ยวจังหวัด เชียงใหม่
3	นางประทานพร โสภาคีตวีวัฒน์	ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัย หอการค้าไทย	28 มิถุนายน 2554	มหาวิทยาลัย หอการค้าไทย

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่ สัมภาษณ์
4	นางนิตชา ชีวะพฤกษ์	ผู้จัดการฝ่ายพัฒนางาน ตรวจสอบ บริษัท ไปรษณีย์ ไทย จำกัด	13 กันยายน 2554	บริษัท ไปรษณีย์ ไทย จำกัด

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

4. กลุ่มผู้แทนผู้นำภาคการเมือง จำนวน 2 ท่าน

ตารางที่ 20 รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มผู้แทนผู้นำภาคการเมือง

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่ สัมภาษณ์
1	นายธัญ กาญจน์วัฒนา นนท์	อดีตรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย	6 มิถุนายน 2554	ร้านอาหารเจีย ทังเฮง จังหวัด เชียงใหม่
2	นางพวงเพ็ชร ชุนละเอียด	อดีตรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย	21 กรกฎาคม 2554	มหาวิทยาลัยราช ภัฏสวนดุสิต

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

5. กลุ่มผู้แทนผู้ทรงความรู้ในเรื่องการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 11 ท่าน

ตารางที่ 21 รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มผู้ทรงความรู้ในเรื่องการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
1	นายสายเมือง วิริยศิริ	ที่ปรึกษาสำนักงาน โครงการตามพระราชดำริ	23 มิถุนายน 2554	สำนักงานโครงการ พัฒนาตาม พระราชดำริ
2	นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ	เลขาธิการคณะกรรมการ พิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	23 ตุลาคม 2554	สำนักงาน คณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงาน โครงการอัน เนื่องมาจาก พระราชดำริ
3	นางสุวรรณี คำมั่น	รองเลขาธิการสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ	10 สิงหาคม 2554	สำนักงาน คณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
4	ดร. ฐิติญา เปี่ยมพงศ์ สานต์	ที่ปรึกษาฝ่ายการตลาด มูลนิธิโครงการหลวง	5 สิงหาคม 2554	ห้างสรรพสินค้า เซ็นทรัลเวิลด์
5	คุณหญิง อรุณี ปรีวิติธรรม	ประธานมูลนิธิช่วยคน ปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรม ราชานุอุปถัมภ์	7 สิงหาคม 2554	มูลนิธิช่วยคน ปัญญาอ่อนแห่ง ประเทศไทยในพระ บรมราชานุอุปถัมภ์

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
6	ท่านผู้หญิง เพ็ญศรี วัชรโรทัย	นางสนองพระโอษฐ์	17 สิงหาคม 2554	บ้านพักท่านผู้หญิง เพ็ญศรี วัชรโรทัย
7	นางวารุณี สุริยะ	หัวหน้าโครงการหัตถกรรม มูลนิธิโครงการหลวง	7 สิงหาคม 2554	ห้างสรรพสินค้า เซ็นทรัลเวิลด์
8	ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อดุลยวิทย์	ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด มูลนิธิโครงการหลวง	7 สิงหาคม 2554	ห้างสรรพสินค้า เซ็นทรัลเวิลด์
9	คุณพิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา	ผู้แทนพิเศษสำนักงาน ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์	17 สิงหาคม 2554	สำนักงาน ทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์
10	คุณدنุชา สินธวานนท์	ที่ปรึกษาด้านการประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	9 สิงหาคม 2554	สำนักงาน คณะกรรมการ พิเศษเพื่อ ประสานงาน โครงการอัน เนื่องมาจาก พระราชดำริ
11	คุณสรภัส สุดเธียรกุล	หัวหน้าแผนกกิจการพิเศษ สำนักงานทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์	17 สิงหาคม 2554	สำนักงาน ทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์

ที่มา: สรุปลักษณะและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

6. กลุ่มผู้แทนผู้นำภาคธุรกิจ จำนวน 2 ท่าน

ตารางที่ 22 รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มผู้แทนผู้นำภาคธุรกิจ

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
1	ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา	ที่ปรึกษาฝ่ายบริหาร บริษัท ปิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ ประนอม จำกัด	18 มิถุนายน 2554	บริษัท ปิบูลย์ชัย น้ำพริกเผาไทยแม่ ประนอม จำกัด
2	คุณวรรณภา ตั้งบรรยงค์	ประธานกรรมการบริหาร บริษัท เบนซ์อมรรัชดา	19 สิงหาคม 2554	บริษัทเบนซ์อมรรัชดา

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

7. กลุ่มผู้แทนผู้ทรงความรู้ในเรื่องโครงการพระราชดำริ จำนวน 5 ท่าน

ตารางที่ 23 รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มผู้ทรงความรู้ในเรื่องโครงการพระราชดำริ

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
1	นางสาวสมพิศ บุตรสาระ	ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง 5 สายงาน พระราชสำนัก	16 มกราคม 2556	สถานีวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง 5
2	พันโท เผ่าพันธุ์ เจนนุวัตร	หัวหน้าชุดประสานงาน โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟู สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่ากุ่มบุรี อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	22 เมษายน 2556	โครงการอนุรักษ์และ ฟื้นฟูสภาพป่าสงวน แห่งชาติป่ากุ่มบุรี อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	วันที่ สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
3	พันโท อารัม ยศสุนทร	หัวหน้าศูนย์การพัฒนา พื้นที่ทำอย่างเก็บน้ำลำ ปลายมาศ อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	9 กรกฎาคม 2556	ศูนย์การพัฒนา พื้นที่ทำอย่างเก็บ น้ำลำปลายมาศ อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ
4	ร้อยเอก ธนฤทธิ แสนจุ่ม	หัวหน้าศูนย์โครงการ พัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน	19 ธันวาคม 2556	โครงการพัฒนาตาม พระราชดำริจังหวัด แม่ฮ่องสอน
5	พันตรี พิเชษฐ์รัฐ ภารณินิตย์	หัวหน้าชุดประสานงาน โครงการศิลปาชีพ เครื่องปั้นดินเผาทักษิณราช นิเวศน์	21 กันยายน 2556	โครงการศิลปาชีพ เครื่องปั้นดินเผา ทักษิณราชนิเวศน์

ที่มา :สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละท่านมาทำการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด (Conceptual Framework) ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนตามโครงการพัฒนาในพระราชดำริ โดยผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ
2. การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ
3. การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบกับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน

4. การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน

5. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) ของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ

6. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) ของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ

5.1 การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ

จากการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้ให้แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบไว้หลายประการ อย่างไรก็ตาม หากเรียงลำดับตามความถี่ จะพบว่า ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ ได้แก่

5.1.1 ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถวางแผนและตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างฉับไวและมีประสิทธิภาพ

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ดังนี้

นายเฉลิมศักดิ์ สุรนันท์ (ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้ที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะต้องมีความจริงใจชัดเจน พูดความจริง ซื่อสัตย์ มีการเปิดกว้างในการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา มีการตัดสินใจที่ฉับไวในการแก้ไขปัญหา มีการวางแผนในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Outcome) เป็นหลัก โดยอาจคิดนอกกรอบได้ในบางครั้ง เช่น เอาช้างมาไถนาเพื่อโปรโมทการท่องเที่ยว เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่)

นายสราวุธ แซ่เตี๋ย (นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมที่ผ่านมาถึงแม้จะมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถอยู่มากมาย แต่เราก็ยังคงมีปัญหาเรื่องการทำงานร่วมกันของ

ผู้นำในแต่ละภาคส่วนมาโดยตลอด เนื่องจากขาดการประสานงานพูดคุยกันอย่างจริงจัง ขาดการมีส่วนร่วม และความขาดแคลนทางด้านการศึกษาในแต่ละเรื่องอย่างจริงจัง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่)

นายธัญ กาญจน์วัฒนานนท์ (อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำเชิงเศรษฐกิจจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมากเป็นพิเศษ และมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ ภัตตาคารเจียทังเฮง จังหวัดเชียงใหม่)

นายสมชัย หทยะตันติ (ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และการฝึกฝนในเรื่องของการตัดสินใจแก้ไขปัญหา (Decision Making) ของแต่ละคนที่สะสมมาว่ามีประสบการณ์น้อยมากน้อยเพียงใด...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 มิ.ย. 2554 ณ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย)

นายฤทธิไกร อุดมเวช (นายด่านศุลกากรแม่สาย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการผสมผสานความรู้ในการทำงานด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน รวมทั้งจะต้องมีการจัดทำแผนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนจะต้องมีการเตรียมการที่จะรับมือกับผลกระทบ หรือสร้างภูมิคุ้มกันจากเรื่องต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นไว้ตั้งแต่ต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 มิ.ย. 2554 ณ ด่านศุลกากรแม่สาย)

ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (ที่ปรึกษาฝ่ายบริหาร บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...สิ่งสำคัญที่สุดของผู้นำก็คือ การมีความรู้ที่ชัดเจนในเรื่องนั้น ๆ และการมีคุณธรรม ซึ่งการแสดงถึงการมีความรู้และมีคุณธรรมที่สำคัญที่สุดก็คือ การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เช่น การไม่ใช้ปุ๋ยเคมี/ยาฆ่าแมลงแต่ใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ/สาร E.M. แทน เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 18 มิ.ย. 2554 ณ บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด)

นายสายเมือง วิริยศิริ (ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการตามพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริจะต้องเตรียมตัวให้มีคุณลักษณะพื้นฐาน คือ ความรู้ เพื่อให้เกิดปัญญาในเรื่องของความรอบรู้ โดยยึดหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง 15 ข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในหลวงทรงรอบรู้ในศาสตร์ทุกศาสตร์ เช่น โครงการแก้มลิง กังหันชัยพัฒนา ฝนเทียม คลองลาดโพธิ์ เป็นต้น เพื่อให้เท่าทันต่อทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 23 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ)

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาในพระราชดำริจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง 23 ข้อ ซึ่งถือเป็นแนวทางไปสู่การเป็นผู้นำแบบบูรณาการ เนื่องจากในหลวงท่านได้ทรงศึกษา และปฏิบัติด้วยความตั้งใจจนเห็นจริงอย่างชัดเจนแล้วจึงได้ทรงนำมาใช้....และ....การเป็นคนดีมีคุณธรรม ควรประกอบด้วย การให้ ที่มีใช้ การนำเงินหรือสิ่งของไปให้ชาวบ้านเฉย ๆ แต่รวมถึงการให้ความรู้ให้ข้อคิดเห็น และให้ข้อมูลต่าง ๆ ด้วย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร (ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้ที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะต้องมีการเรียนรู้จากความล้มเหลวว่าสาเหตุที่แท้จริงเกิดจากอะไร...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 มิ.ย. 2554 ณ กองบัญชาการกองทัพก)

นางประทานพร โสภากิจต์วัฒนธนะ (ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำของประเทศไทยในอนาคตควรมีความรู้รอบ ไม่เน้นแต่ความถนัดของตนเองเท่านั้น เช่น คนนั้นจบเศรษฐศาสตร์ก็จะมองแต่ด้านเศรษฐกิจ จบด้านกฎหมายก็จะเน้นแต่การบริหารโดยเน้นนิติรัฐฯลฯ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วการบริหารจัดการโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริหารระดับประเทศ ควรจะเป็นผู้นำที่มีหลาย ๆ ศาสตร์อยู่ในคนเดียวกัน หรือสามารถเข้าใจได้ว่าต้องใช้บุคคลที่มีความสามารถหลากหลายและแตกต่างกันให้สามารถร่วมมือกันทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมตามบริบทที่เป็นลักษณะเฉพาะของประเทศเรา มีความสามารถในการคาดการณ์อนาคตอย่างแม่นยำเพื่อการป้องกันและแก้ไข มีความสามารถในการประยุกต์ศาสตร์ให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งในอนาคตต้องมีความรวดเร็วกว่าในปัจจุบันมาก...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 2554 ณ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย)

นายชูเกียรติ มุททากาญจน์ (อธิการวิทยาลัยการปกครอง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งในเชิงเศรษฐศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในโลกนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งจะต้องมีความรู้ในเชิงสังคมในเรื่องที่เกี่ยวกับการประกอบกันของสังคมไม่ว่าจะเป็นสังคมเดี่ยวหรือสังคมขยาย (พหุสังคม) ก็ตาม ดังนั้น ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมจึงจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในโลกนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในสังคมได้ในทุก ๆ กลุ่มสังคม ทั้งกลุ่มเด็ก เยาวชน หนุ่มสาว หรือแม้แต่กระทั่งผู้สูงอายุ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

นางสุวรรณณี คำมั่น (รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำจะต้องมีฐานข้อมูลเป็นเครื่องมือหรือองค์ความรู้อันสำคัญที่ช่วยให้ผู้นำคนนั้นกล้าตัดสินใจในการทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ มิใช่ตัดสินใจด้วยอารมณ์ กล้าที่จะเผชิญและรับผิดชอบกับความผิดพลาด ใฝ่ที่จะเรียนรู้และพร้อมที่จะแก้ไขในความผิดพลาดอยู่เสมอ รวมทั้งจะต้องใช้สติปัญญาและเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 10 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

พลโท ชานี รักเรือง (เจ้ากรมยุทธบริการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...หาก ผู้นำ ดี มีวิสัยทัศน์ในการแก้ไขปัญหาจากรากเหง้าของปัญหา จะทำให้เกิดการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในทางที่ดีในระยะยาว...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

นางนิตยา ชิวะพฤษ (ผู้จัดการฝ่ายพัฒนางานตรวจสอบ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในปัจจุบัน มีลักษณะของความเป็นผู้นำที่รอบรู้ มีการศึกษาสูง มีทักษะและประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร และมีความสามารถในการบริหารจัดการ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 13 ก.ย. 2554 ณ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด)

พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (ที่ปรึกษากองอำนวยการพัฒนาและจัดระเบียบพื้นที่ขอใช้ประโยชน์ทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำ จะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง ศึกษาหาความรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ลึกซึ้ง....และ...โดยอาศัยผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและปฏิบัติได้จริงมาเป็นแบบอย่าง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ก.ค. 2554 ณ กองบัญชาการกองทัพไทย)

นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สายงานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำทางทหารที่ปฏิบัติงานในโครงการพระราชดำริจะต้องเรียนรู้การอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางให้ได้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

นายชาติรี ดิเรกศรี (รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำของผู้ปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ นั้น คือการเป็นคนที่มีความสามารถในการถ่ายทอด เพื่อให้ผู้ตามจะได้เข้าใจแนวนโยบายที่เราต้องการได้อย่างถูกต้อง และต้องเป็นผู้ที่สามารถโน้มน้าวใจผู้อื่นได้ ผู้นำต้องมีความรู้และต้องเป็นคนที่กล้า เพราะมัน

ต้องไปกระทบกับของเก่า เป็นผู้ที่มีองภาพในอนาคตออก รู้ทิศทางแนวโน้มความเป็นไปของทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก (จเรตำรวจ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...ผู้นำ ต้องมีความรอบรู้ ต้องมีความรู้ในหลายสาขาวิชา และนำมาใช้อย่างสหวิทยาการ ต้องเป็นผู้รู้เรื่องราวในอดีต เพื่อนำมาปฏิบัติใช้ในปัจจุบันและอนาคตได้ ต้องกล้าตัดสินใจและนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่องค์กรไปในทางที่ดี...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 ก.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

พลอากาศโท วรฉัตร ธารีฉัตร (ผู้บัญชาการวิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างต่อเนื่อง เกรงครัด รวมทั้ง จะต้องมีความสามารถในการนำความรู้ตามแนวพระราชดำริมาแปรความ ถ่ายทอด และกำหนดหนทางการปฏิบัติในแต่ละเรื่องได้อย่างชัดเจน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ)

พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ (ปลัดบัญชาทหารเรือ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...ผู้นำ ต้องยึดหลักการทางศาสนาเป็นกรอบในการประมาณตน ไม่ขยายกำลังการผลิตเพิ่ม ทำตามขีดความสามารถของตนเองเท่านั้น มีวิสัยทัศน์ มีความทันสมัย และต้องตัดสินใจอย่างฉับไวด้วย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 4 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานปลัดบัญชาทหารเรือ)

ดร. จิณฎา เปี่ยมพงศ์สานต์ (ที่ปรึกษาฝ่ายการตลาด มูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ควรเป็นผู้ที่做事情ต่าง ๆ ด้วยใจรัก และมีความต้องการที่จะนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ในการช่วยเหลือสังคมอย่างแท้จริง โดยสิ่งสำคัญก็คือการให้ความรู้แบบองค์รวมในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านความเป็นอยู่ การใช้ชีวิต การมีเกียรติเกื้อบอบม การมีคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งด้านการทำธุรกิจด้วย....และ....ผู้นำในอนาคต จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการนำความรู้ทางเศรษฐกิจไปประยุกต์ใช้กับสิ่งตลาดต้องการได้อย่างทันสมัย และฉับไวกว่าผู้อื่น ซึ่งการที่จะทำอย่างนั้นได้ ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีใจรัก มีทีมงานที่ดี และจะต้องมีความฉับไวในการตัดสินใจ รวมทั้งจะต้องมีความรู้ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี IT ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในปัจจุบันซึ่งต้องการความรวดเร็วในการสื่อสารและการขนส่งต่าง ๆ ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์)

นางวารุณี สุริยะ (หัวหน้าโครงการกิจกรรมมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...ผู้นำ จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ สามารถประสานงานและแบ่งกลุ่มในการทำงานตามหน้าที่ได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ผู้นำไม่จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ มาก แต่จะต้องมีความตั้งใจในการที่จะส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำในด้านอื่น ๆ เช่น การทำการตลาด เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวสต์)

ศาสตราจารย์ ดร.กำพล อุดลยวิทย์ (ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...ภาวะผู้นำ หมายถึง การมีสมรรถนะในการมีแนวคิดและมีความสามารถในการแปลงสู่แนวปฏิบัติให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวสต์)

พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (ผู้แทนพิเศษสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...ผู้ที่ถือได้ว่ามีภาวะผู้นำจริง ๆ จะต้องเป็นผู้ซึ่งใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ในการช่วยเหลือประเทศชาติอย่างเต็มที่...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (ประธานกรรมการบริหารบริษัทเบนซ์อมรรัชดา) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...การศึกษา เป็นสิ่งที่ผู้นำจะต้องให้ความสำคัญ การวางแผนพัฒนาประเทศจะต้องมองไปที่ตัวหลักสูตรเป็นหลัก ควรกำหนดหลักสูตรเพื่อรองรับโลกอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทยในอนาคต และวางแผนในการสรรหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 19 ส.ค. 2554 ณ บริษัทเบนซ์อมรรัชดา จำกัด)

นายดนุชา สนิธวานนท์ (ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...ในอนาคต ผู้นำในทุกระดับจะต้อง ตระหนัก สำนึก เข้าใจ และชวนขยายที่จะศึกษาหาความรู้ในเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น โดยจะต้องบรรจุเนื้อหาลงในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ยังเด็ก ๆ ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 9 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

ตารางที่ 24 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในเรื่อง ความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล การวางแผนและตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างฉับไวและมีประสิทธิภาพ

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายเฉลิมศักดิ์ สุรนนท์ (2554)	ผู้ที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะต้องมีการตัดสินใจที่ฉับไวในการแก้ไขปัญหา มีการวางแผนในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ	ผู้ที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะต้อง 1. เปิดกว้างในการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
2.	นายสรารัฐ แซ่เตี่ยว (2554)	ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมมักมีปัญหาเรื่องการทำงานร่วมกัน เนื่องจากขาดการประสานงาน ขาดการมีส่วนร่วมและความขาดแคลนทางด้านการศึกษาในแต่ละเรื่องอย่างจริงจัง	2. มี วิ สัย ทั ศ น์ ที่ กว้างไกล 3. มีการตัดสินใจที่ฉับไวในการแก้ไขปัญหา โดยใช้สติปัญญาและ
3.	นายธัญ กาญจน์ วัฒนานนท์ (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมากเป็นพิเศษ	เหตุผล 4. มี ก า ร ว า ง แ พ น
4.	นายสมชัย หทยะตันติ (2554)	ภาวะผู้นำ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และการฝึกฝนในเรื่องของการตัดสินใจแก้ไขปัญหา (Decision Making)	อย่างเป็นระบบในทุก ขั้นตอนของการปฏิบัติ 5. มีประสบการณ์ความรู้
5.	นายฤทธิไกร อุดมเวช (2554)	ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการผสมผสานความรู้ในการทำงานด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน รวมทั้งจะต้องมีการจัดทำแผนอย่างเป็นระบบ	ความสามารถมากเป็นพิเศษ 6. ใฝ่ที่จะเรียนรู้และ พร้อมที่จะแก้ไข ในความผิดพลาดอยู่เสมอ
6.	ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (2554)	สิ่งสำคัญที่สุดของผู้นำก็คือ การมีความรู้ที่ชัดเจนในเรื่องนั้น ๆ	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
7.	นายสายเมือง วิริยศิริ (2554)	ผู้นำของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องเตรียมตัวให้มีคุณลักษณะ พื้นฐาน คือ ความรู้ เพื่อให้เกิดปัญญา ในเรื่องของความรอบรู้ โดยยึดหลัก การทำงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	7. ความเข้าใจในเรื่อง หลักการทรงงาน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง 23 ข้อ อย่างลึกซึ้ง
8.	นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนา ในพระราชดำริจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องหลักการทรงงาน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	
9.	พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร (2554)	ผู้ที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะต้องมีการเรียนรู้ จากความล้มเหลว	
10.	นางประทานพร โสภาคีต้วฒนะ (2554)	ผู้นำของประเทศไทยในอนาคต ควรมีความรู้รอบมีความสามารถ ในการคาดการณ์อนาคตอย่างแม่นยำ เพื่อการป้องกันและแก้ไขมีความสามารถ ในการปรับยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป	
11.	นายชูเกียรติ มูทธากาญจน์ (2554)	ผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งในเชิง เศรษฐศาสตร์ มีความรู้ความสามารถ ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดใน โลกนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
12.	นางสุวรรณี คำมั่น (2554)	ผู้นำจะต้องมีฐานข้อมูลเป็นเครื่องมือหรือองค์ความรู้อันสำคัญ โดยใช้สติปัญญาและเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ	
13.	พลโท ชำนิ รักเรือง (2554)	ผู้นำ ดี มีวิสัยทัศน์ในการแก้ไขปัญหจากรากเหง้าของปัญหา จะทำให้เกิดการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในทางที่ดีในระยะยาว	
14.	นางนิตยา ชีวะพฤษช์ (2554)	ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม มีลักษณะของความเป็นผู้นำที่รอบรู้ มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการสื่อสาร และการบริหารจัดการ	
15.	พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (2554)	ผู้นำ จะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง ศึกษาหาความรู้ให้เข้าใจโดยอาศัยผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและปฏิบัติได้จริงมาเป็นแบบอย่าง	
16.	นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (2556)	ผู้นำในโครงการพระราชดำริจะต้องเรียนรู้การอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางให้ได้	
17.	นายชาติตรี ดิเรกศรี (2554)	ภาวะผู้นำของผู้ปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ นั้น คือ การเป็นคนที่มีความสามารถในการถ่ายทอด เป็นผู้ที่มองภาพในอนาคตออก รู้ทิศทางแนวโน้มความเป็นไปของทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
18.	พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก (2554)	ผู้นำ ต้องมีความรอบรู้ ในหลายสาขาวิชา และนำมาใช้อย่างสหวิทยาการ ต้องกล้าตัดสินใจและนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่องค์กรไปในทางที่ดี	
19.	พลอากาศโท วรฉัตร ธำริฉัตร (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาในพระราชดำริจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ในการปฏิบัติ ตามแนวพระราชดำริ สามารถนำความรู้ตามแนวพระราชดำริมาแปรความถ้อยทอด และกำหนดหนทางการปฏิบัติในแต่ละเรื่องได้อย่างชัดเจน	
20.	พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ (2554)	ผู้นำ ต้องมีวิสัยทัศน์ มีความทันสมัย และต้องตัดสินใจอย่างฉับไว	
21.	ดร. ฐิณญา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถ ในการบริหารจัดการ มีความฉับไว ในการตัดสินใจ รวมทั้งจะต้องมีความรู้ในทุก ๆ ด้าน	
22.	นางวารุณี สุริยะ (2554)	ผู้นำ จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ สามารถประสานงานและแบ่งกลุ่มในการทำงานตามหน้าที่ได้เป็นอย่างดี	
23.	ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อดุลย์วิทย์ (2554)	ภาวะผู้นำ หมายถึง การมีสมรรถนะในการมีแนวคิดและมีความสามารถในการแปลงสู่แนวปฏิบัติให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
24.	พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (2554)	ผู้ที่เชื่อได้ว่ามีภาวะผู้นำ จะต้องเป็นผู้ซึ่งใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ในการช่วยเหลือประเทศชาติอย่างเต็มที่	
25.	นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (2554)	ผู้นำจะต้องให้ความสำคัญ การศึกษา การวางแผนพัฒนาประเทศ และวางแผนในการสรรหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญในสาขาวิชาต่าง ๆ	
26.	นายคนุชา สินธวานนท์ (2554)	ในอนาคต ผู้นำในทุกระดับควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ จะต้องเปิดกว้างในการยอมรับความคิดเห็นของภาคส่วนอื่น ๆ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีการตัดสินใจที่ฉับไวในการแก้ไขปัญหา โดยใช้สติปัญญาและเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ และมีการวางแผนอย่างเป็นระบบในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ รวมทั้งจะต้องมีประสบการณ์ความรู้ความสามารถมากเป็นพิเศษ และมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน เพื่อที่จะใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ในการช่วยเหลือประเทศชาติอย่างเต็มที่ตลอดจนจะต้องใฝ่ที่จะเรียนรู้และพร้อมที่จะแก้ไขในความผิดพลาดอยู่เสมอ นอกจากนี้ ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมตามโครงการพัฒนาในพระราชดำริของกองทัพบกจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง 23 ข้อ อย่างลึกซึ้งอีกด้วย

5.1.2 ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่ กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบจะต้องมีความสามารถในการประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างบูรณาการจากทุกภาคส่วน

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 ดังนี้

นายสรารุท แซ่เตี๋ยว (นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในปัจจุบัน ผู้นำที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่สามารถประสานงานและขอความร่วมมือในการรวมตัวกันทำงานอย่างเป็นกลุ่มก้อน ทำให้เกิดการพูดคุยกันมากขึ้นและเกิดความง่ายในการทำงาน ซึ่งสิ่งนี้ถือได้ว่าเป็นจุดแข็งที่สุดของผู้นำในปัจจุบัน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่)

นายธัญ กาญจน์วัฒนานนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำพูน) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในยุคโลกาภิวัตน์นั้น ผู้นำเชิงเศรษฐกิจจะต้องเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น....และ....ผู้นำเชิงสังคม/ชุมชนในปัจจุบันจะต้องอาศัยพลังอำนาจทางการเมืองและความสัมพันธ์ส่วนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำในท้องถิ่นต่าง ๆ” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ ภัตตาคารเจียทังเฮง จังหวัดเชียงใหม่)

นายสมชัย หทยะตันติ (ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำในปัจจุบันจะต้องมีความยืดหยุ่น (Flexibility) ในการประสานงานและประสานการปฏิบัติกับภาคส่วนต่าง ๆ แบบบูรณาการในทุก ๆ ด้านเข้าด้วยกันอย่างลงตัว...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 มิ.ย. 2554 ณ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย)

นายฤทธิไกร อุดมเวช (นายด่านศุลกากรแม่สาย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำในปัจจุบันจะต้องสามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น โดยอาศัยความอดุลมอด่วย การประสานงาน และการให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในทุก ๆ ด้าน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 มิ.ย. 2554 ณ ด่านศุลกากรแม่สาย)

นางพวงเพ็ชร ชุนละเอียด (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในปัจจุบัน โครงการพัฒนาตามพระราชดำริได้มีการขยายเข้าสู่บุคคลและองค์กรเพิ่มมากขึ้น โดยนำแนวทางมาพัฒนาเผยแพร่ในการพัฒนาชุมชน สังคม และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเอง เป็นผู้กำหนดวิถีทางแนวทางการพัฒนาส่งเสริมให้มีขีดความสามารถเพื่อช่วยตนเอง และพึ่งตนเองได้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 ก.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (ที่ปรึกษาฝ่ายบริหาร บริษัท พินุลย์ชัยน้ำพริกเผาไทย แม่ประนอม จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำทุกภาคส่วน (ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้นำท้องถิ่น) จะต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนผลักดันในการปลูกฝัง ความมั่นคง เชื้อมั่น และความพึงพอใจ ให้แก่คนในสังคมจนกระทั่งรู้สึกได้ว่า การอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขที่สุดก็คือการอยู่อย่างพอเพียงนั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 18 มิ.ย. 2554 ณ บริษัท พินุลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด)

นายสายเมือง วิริยศิริ (ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการตามพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำจะต้องสามารถรวมพลังกันในรูปแบบของกลุ่มหรือสหกรณ์โดยยึดหลักความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ และการสร้างเครือข่ายให้หลากหลายโดยยึดหลักความขยันหมั่นเพียรและอดทน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 23 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงานโครงการ พัฒนาตามพระราชดำริ)

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาในพระราชดำริจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง 23 ข้อ ซึ่งถือเป็นแนวทางไปสู่ การเป็นผู้นำแบบบูรณาการ เนื่องจากในหลวงท่านได้ทรงศึกษา และปฏิบัติด้วยความตั้งใจจนเห็นจริง อย่างชัดเจนแล้วจึงได้ทรงนำมาใช้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงาน คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

พลเอก วันชัย เรืองตระกูล (อดีตนายกรัฐมนตรี) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ตลอดเวลามากกว่า 60 ปีของการทรงงาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ภาวะผู้นำในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในลักษณะของผู้นำที่ เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Participation) โดยจะทรงงานทั้งด้านวางแผน ตัดสินใจ ตรวจสอบ ติดตามงาน และกำกับดูแลการดำเนินงานทั้งปวงด้วยพระองค์เอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

นางประทานพร โสภากิจต์วัฒนะ (ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยหอการค้า ไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ระบบการทำงานของราชการ ส่วนใหญ่ยังขาดการประสานงานอย่างเป็นระบบและองค์รวม ด้วยความที่ผู้นำมีอัตราสูงจึงไม่ค่อยจะ มีการยอมรับซึ่งกันและกัน ขาดการทำงานเป็นทีมตามสไตล์คนไทย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 2554 ณ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย)

นางสุวรรณี คำมั่น (รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง การที่ผู้นำคนนั้น ๆ ได้ทำงานในลักษณะเชิงรุก (Pro-Active) ทำงานด้วยการมองภาพกว้างอย่างเชื่อมโยงในทุก ๆ ด้าน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 10 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

พลโท ชำนิ รักเรือง (เจ้ากรมยุทธบริการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...การพัฒนาไม่ว่าโครงการใด ๆ ย่อมมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อม ณ เวลานั้น ซึ่งเป็นปัจจัยแบบไดนามิค มีการเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงต้องใช้ภาวะผู้นำ พร้อมวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติ ให้โครงการแล้วเสร็จตามกำหนดระยะเวลาที่ได้รับมอบหมาย แต่ก็มีหลายโครงการที่ยังต้องปฏิบัติโครงการอย่างต่อเนื่อง ใช้เวลานานกว่าจะเห็นผล โดยมีการบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และงบประมาณมาขับเคลื่อนให้เป็นไปตามเป้าหมาย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

นางนิตชา ชีวะพฤกษ์ (ผู้จัดการฝ่ายพัฒนางานตรวจสอบ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำที่สำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ คือการประสานงานความร่วมมือจากหน่วยงานทุกส่วนและที่สำคัญคือ การติดต่อสื่อสารกับประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการนั้น เพื่อให้เป้าหมายบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 13 ก.ย. 2554 ณ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด)

พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (ที่ปรึกษากองอำนวยการพัฒนาและจัดระเบียบพื้นที่ขอใช้ประโยชน์ทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำจะต้องรณรงค์ให้ชาวบ้านทุกคนได้มีส่วนร่วม โดยอาศัยผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และปฏิบัติได้จริงมาเป็นแบบอย่าง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ก.ค. 2554 ณ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พันเอก การุณ ชุนสูงเนิน (รองผู้บังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำในทุกระดับจะต้องมีความสามารถในการประสานงาน มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา และสามารถบูรณาการงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ กองบังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย)

นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 งานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำทางทหารที่ปฏิบัติงานในโครงการพระราชดำริจะต้องใช้หลัก “ภูมิสังคม” ในการจัดสรรและพัฒนาพื้นที่ให้ได้ประโยชน์สูงสุด โดยจะต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการและองค์กรเอกชนต่าง ๆ ในพื้นที่ ดังเช่นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงปฏิบัติในการพัฒนาอ่างเก็บน้ำยางชุมในพื้นที่ป่ากฤษบุรีซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมชลประทานโดยไม่ใช้การรื้อถอนโครงสร้างเดิม แต่ทรงใช้วิธีการปรับปรุงและพัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งความต้องการดังกล่าวนั้นก็ ได้มาจากการเรียนรู้ร่วมกันจากทุกภาคส่วนในสังคมนั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

นางวารุณี สุริยะ (หัวหน้าโครงการกิจกรรมมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องมีความสามารถในการประสานงานเพื่อการรวมกลุ่มกันได้จากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานราชการหน่วยงานโครงการพระราชดำริองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เช่น บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด สร้างอ่างเก็บน้ำให้โครงการ หรือการทางพิเศษแห่งประเทศไทยให้รถจักรยานแก่นักเรียน เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์)

ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อดุลย์วิทย์ (ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำในการทำงานในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ต้องมีคุณสมบัติที่เป็นความสามารถเฉพาะตัว เช่น มองแบบครบวงจรเป็นงานบูรณาการเป็น และประสานงานร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ ได้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์)

พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (ผู้แทนพิเศษสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำทางการเมืองจะต้องสามารถทำงานร่วมกันอย่างปรองดองได้อย่างแท้จริง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (ประธานกรรมการบริหารบริษัทเบนซ์อิมพอร์ต) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำ จะต้องมีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง อดทน อดทนต่อมตมทน ให้เกียรติผู้อื่น และสามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 19 ส.ค. 2554 ณ บริษัทเบนซ์อิมพอร์ต จำกัด)

นายอนุชา สินธวานนท์ (ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในปัจจุบัน ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ควรมองการพัฒนาแบบบูรณาการทั้งองค์รวม ไม่ควรมองแบบแยกส่วน เช่น ต้องมองถึงผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีต่อวัฒนธรรม ประเพณีของสังคมหรือชุมชนด้วย ดังเช่นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านทรงมีพระราชดำริไว้ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งเรื่องน้ำ ดิน พืช และเรื่องของคนด้วย ว่าจะต้องทำในทุก ๆ เรื่องไปพร้อม ๆ กัน มิใช่เน้นทำในเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นในอนาคตได้ เนื่องจากเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานทั้งสิ้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 9 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

ตารางที่ 25 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในเรื่องความสามารถในการประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างบูรณาการจากทุกภาคส่วน

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายสรารุช แซ่เตี่ยว (2554)	ผู้นำที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่สามารถประสานงานและขอความร่วมมือในการรวมตัวกันทำงานอย่างเป็นกลุ่ม	ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบจะต้องมีคุณลักษณะพิเศษ ดังนี้
2.	นายธัญกาญจน์วัฒนานนท์ (2554)	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นอย่างไร ผู้นำเชิงสังคม/ชุมชนจะต้องอาศัยพลังอำนาจทางการเมืองและความสัมพันธ์ส่วนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำในท้องถิ่นต่าง ๆ	1. เป็นผู้ที่สามารถประสานงานและขอความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ ในการรวมตัวกันทำงาน
3.	นายสมชัย หทยะตันติ (2554)	ผู้นำในปัจจุบันจะต้องมีความยืดหยุ่น (Flexibility) ในการ	อย่างเป็นกลุ่มก้อน

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
		ประสานงานและประสานการปฏิบัติกับภาคส่วนต่าง ๆ แบบบูรณาการในทุก ๆ ด้าน	2. ความสัมพันธ์กับภาคส่วนต่างๆ เป็นอย่างดี 3. เน้นการมีส่วนร่วม
4.	นายฤทธิไกร อุดมเวช (2554)	ผู้นำในปัจจุบันจะต้องสามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น โดยอาศัยการประสานงานและการให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในทุก ๆ ด้าน	ในการทำงานแบบบูรณาการเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในทุก ๆ ด้าน มองการพัฒนาแบบบูรณาการทั้งองค์รวม
5.	นางพวงเพ็ชร ชุนละเอียด (2554)	ผู้นำในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ควรนำแนวทางมาพัฒนาเผยแพร่ในการพัฒนาชุมชน สังคม และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเอง	ไม่ควรมองแบบแยกส่วน
6.	ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (2554)	ผู้นำทุกภาคส่วน จะต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนผลักดันในการปลูกฝังความมั่นคง เชื่อมั่น และความพึงพอใจ ให้แก่คนในสังคมอย่างมีความสุข	
7.	นายสายเมือง วิริยศิริ (2554)	ผู้นำจะต้องสามารถรวมพลังกันในรูปของกลุ่มหรือสหกรณ์ โดยยึดหลักความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ และการสร้างเครือข่ายให้หลากหลาย โดยยึดหลักความขยันหมั่นเพียรและอดทน	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
8.	นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของ โครงการพัฒนาในพระราชดำริ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องหลักการ ทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ พระเจ้าอยู่หัว ซึ่งถือเป็นแนวทาง ไปสู่การเป็นผู้นำแบบบูรณาการ	
9.	พลเอก วันชัย เรืองตระกูล (2554)	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง ใช้ภาวะผู้นำในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมในลักษณะ ของผู้นำที่เน้นการทำงานแบบมี ส่วนร่วม (Participation)	
10.	นางประทานพร โสภาคีตวีวัฒน์ (2554)	ความที่ผู้นำมีอัตราสูงจึงขาด การประสานงานอย่างเป็นระบบ	
11.	นางสุวรรณี คำมั่น (2554)	ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง การที่ผู้นำคนนั้น ๆ ได้ทำงาน ในลักษณะเชิงรุก (Pro-Active) ทำงานด้วยการมองภาพกว้าง อย่างเชื่อมโยงในทุก ๆ ด้าน	
12.	พลโท ชำนิ รักเรือง (2554)	ภาวะผู้นำ ควรมีวิสัยทัศน์ ในการปฏิบัติ โดยใช้การบูรณาการ ประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนให้เป็นไปตาม เป้าหมาย	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
13.	นางนิตชา ชีวะพฤษ (2554)	ภาวะผู้นำที่สำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ คือ การประสานงานความร่วมมือจากหน่วยงานทุกส่วน และที่สำคัญ คือ การติดต่อสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้เข้าใจเป้าหมายบรรลุตามวัตถุประสงค์	
14.	พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (2554)	ผู้นำจะต้องรณรงค์ให้ชาวบ้านทุกคนได้มีส่วนร่วม โดยอาศัยผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และปฏิบัติได้จริงมาเป็นแบบอย่าง	
15.	พันเอก การุณ ขุนสูงเนิน (2554)	ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการประสานงาน และสามารถบูรณาการงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น	
16.	นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (2556)	ผู้นำในโครงการพระราชดำริจะต้องใช้หลัก “ภูมิสังคม” และอาศัยการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการและองค์กรเอกชนต่าง ๆ ในพื้นที่	
17.	นางวารุณี สุริยะ (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องมีความสามารถในการประสานงานเพื่อการรวมกลุ่มกันได้จากทุกภาคส่วน	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
18.	ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อุดลย์วิทย์ (2554)	ผู้นำในการทำงานในโครงการพัฒนา ต่างๆ ต้องมีคุณสมบัติที่เฉพาะตัว คือ ทำงานบูรณาการเป็น และ ประสานงานร่วมกับฝ่ายต่างๆ ได้	
19.	พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (2554)	ผู้นำในทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำทางการเมืองจะต้องสามารถ ทำงานร่วมกันอย่างปรองดอง	
20.	นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (2554)	ผู้นำ จะต้องมีความสามารถสร้าง การมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ได้อย่างแท้จริง	
21.	นายดนุชา สินธวานนท์ (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการ พัฒนาตามพระราชดำริ ควรมองการ พัฒนาแบบบูรณาการทั้งองค์รวม ดังเช่นที่ พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวท่านทรงมีพระราชดำริไว้ ในเรื่องต่างๆ ทั้งเรื่องน้ำ ดิน พืช และเรื่องของคน เนื่องจากเรื่อง เหล่านี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้างพื้นฐานทั้งสิ้น	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตาม
พระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ จะต้องเป็นผู้ที่สามารถประสานงานและขอความร่วมมือ
กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ ในการรวมตัวกันทำงานอย่างเป็นกลุ่มก้อน มีความสัมพันธ์กับ
ภาคส่วนต่าง ๆ เป็นอย่างดี เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานแบบบูรณาการเพื่อให้เกิดความร่วมมือกัน

เป็นอย่างดีในทุก ๆ ด้าน และจะต้องมองการพัฒนาแบบบูรณาการทั้งองค์รวม ไม่ควรมองแบบแยกส่วน

5.1.3 ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ดังนี้

นายสรารุท แซ่เตี๋ยว (นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำจะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ยกตัวอย่างเช่น ผู้ที่เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อมาเล่นการเมืองแล้วจะต้องไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับการทำธุรกิจ เนื่องจากประชาชนจะเกิดความคาดหวังว่าจะต้องเป็นเช่นนั้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่)

ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (ที่ปรึกษาฝ่ายบริหาร บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ที่สำคัญคือ การแสดงตนเป็นตัวอย่าง ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างค่านิยมในการเป็นผู้นำ ในการแสดงให้เห็นว่าตนเอง มีความมั่นคงมุ่งมั่นที่จะทำอย่างมั่นใจชัดเจน และ มีความพอเพียง ไม่มีกิเลส ก่อน....และ....ภาวะผู้นำเชิงสังคม ที่สำคัญคือ การแสดงตนเป็นตัวอย่างในการมุ่งมั่นที่จะสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นในสังคม สร้างสังคมพอเพียงตัวอย่างให้เกิดขึ้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 18 มิ.ย. 2554 ณ บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด)

นายสายเมือง วิริยศิริ (ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการตามพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...สิ่งสำคัญที่สุดของผู้นำก็คือ ตนเองต้องปฏิบัติให้ได้เป็นตัวอย่างในทุก ๆ เรื่อง และอย่าฝันทำ 100% (ฝันธรรมชาติ) เพราะไม่มีสิ่งใดในโลกที่สมบูรณ์ 100% เช่น การที่จะทำให้ไม่มีคนว่างงานเลย หรือ ทำให้น้ำไม่ท่วมเลย เป็นสิ่งที่เป็นไปได้เอาแค่ 2 ใน 3 ก็พอ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 23 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ)

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...สิ่งสำคัญที่สุดของผู้นำก็คือ ตนเองต้องปฏิบัติให้ได้เป็นตัวอย่าง เช่น หลักการทวงงานเรื่องการปลูกป่าในใจคน และต้องมองให้ถูกจุดในทุก ๆ ปัญหาที่เป็นอยู่ รวมทั้งจะต้องเป็นผู้ประสานงานด้านต่าง ๆ ของโครงการพระราชดำริ เพื่อมิให้เกิดการซ้ำซ้อน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร (ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้ที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะต้อง ทำตัวเป็นตัวอย่าง นำชาวบ้านทำ มีจิตใจที่เข้มแข็งมั่นคงหนักแน่นจริงจัง มีการเรียนรู้จากความล้มเหลวว่าสาเหตุที่แท้จริงเกิดจากอะไร และที่สำคัญที่สุดคือ ความเสียสละ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 มิ.ย. 2554 ณ กองบัญชาการกองทัพบก)

นางนิตยา ชิวะพฤกษ์ (ผู้จัดการฝ่ายพัฒนางานตรวจสอบ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของประเทศไทย จะต้องดำรงอยู่ในคุณธรรมและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปลุกฝังให้ประชาชนแก้ปัญหาด้วยตนเอง ไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐเสมอไป...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 13 ก.ย. 2554 ณ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด)

พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (ที่ปรึกษาของอำนาจการพัฒนาระดับและจัดระเบียบพื้นที่ขอใช้ประโยชน์ทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำ จะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง และศึกษาหาความรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ลึกซึ้ง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ก.ค. 2554 ณ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลอากาศโท วรฉัตร ธารีฉัตร (ผู้บัญชาการวิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ ผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในองค์กร สังคม หมู่บ้านหรือชุมชนนั้น ๆ ด้วยการกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ)

พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ (ปลัดบัญชาทหารเรือ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำเชิงเศรษฐกิจนั้น หากเป็นผู้นำที่มาจากการแต่งตั้งอาจมีความจำเป็นที่จะต้องมามีเรื่องของงบประมาณ เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ถ้าเป็นผู้นำจากการปฏิบัติตน จะใช้การทำตนเป็นตัวอย่าง การให้ความรู้ การช่วยเหลือผู้อื่น จนกระทั่งเกิด การยอมรับ ในที่สุด เช่น กำนันจุล ซึ่งปลูกส้มอยู่ทางเหนือ จนก่อให้เกิดการตื่นตัวของคนในกรที่จะเรียนรู้และนำมาขยายผล ในอาชีพเกษตรกรรมของตน เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 4 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานปลัดบัญชาทหารเรือ)

นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สายงานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นต้นแบบในการนำแนวพระราชดำริในการพัฒนาระบบชลประทานโดยการสร้าง

“อ่างทอง” ในพื้นที่โครงการพัฒนาตามพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปใช้เป็นตัวอย่างในการพัฒนาระบบชลประทานในพื้นที่อื่น ๆ ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

ท่านผู้หญิง เพ็ญศรี วัชรโรทัย (นางสนองพระโอษฐ์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำที่ดีจะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี คิดเพื่อส่วนรวม นำความรู้ที่เป็นประโยชน์มาเผยแพร่ให้แก่ผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ บ้านพักท่านผู้หญิงเพ็ญศรี วัชรโรทัย)

ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อดุลย์วิทย์ (ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ตัวอย่างที่ดีที่สุดของการมีภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ก็คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั่นเอง เนื่องจากท่านทรงมีพระราชดำริและทรงศึกษาทดลองด้วยพระองค์เองจนกระทั่งเกิดเป็นความรู้แบบที่เรียกว่า Knowledge Management ซึ่งเป็นการศึกษารวบรวมและประมวลความรู้จากประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์)

พิพัฒ พงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (ผู้แทนพิเศษสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...การที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่ให้คนได้รู้จัก และเกิดการพัฒนาอย่างได้ผลนั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือ ผู้นำจะต้องประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้ประชาชนทั่วไปได้เห็นก่อน ถึงจะรู้ว่าสิ่งที่ตนเองพูดไปนั้นคืออะไร สามารถปฏิบัติตามได้จริง ๆ หรือไม่ ซึ่งเป็นไปตามที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสเอาไว้ในกาลามสูตรว่า จงอย่าเชื่อในสิ่งที่คนพูดต่อ ๆ กันมา...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (ประธานกรรมการบริหารบริษัทเบนซ์อมรรัชดา) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำ จะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง อดทน อ่อนน้อมถ่อมตน และให้เกียรติผู้อื่น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 19 ส.ค. 2554 ณ บริษัทเบนซ์อมรรัชดา จำกัด)

นายสรภัส สุตเธียรกุล (หัวหน้าแผนกกิจการพิเศษ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...จุดเริ่มต้นของการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้นั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือ ตัวของผู้นำจะต้องประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีเสียก่อน เมื่อเรารู้ว่าหน้าที่ของเราคืออะไรแล้ว เราก็

จะต้องทำหน้าที่ของเราตรงนั้นให้ดีที่สุดก่อน ถ้าตัวเราเองยังทำไม่ได้ก็อย่าไปคาดหวังว่าจะให้คนอื่นทำได้..." (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

ตารางที่ 26 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในเรื่องการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายสราวุธ แซ่เตี้ยว (2554)	ผู้นำจะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี	ผู้นำจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญคือ 1. ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างค่านิยมในการเป็นผู้นำ 2. มีความมุ่งมั่นที่จะทำอย่างมั่นใจชัดเจน 3. ดำรงอยู่ในคุณธรรม 4. มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกง เสียสละ 5. มีความอดทนอ่อนน้อมถ่อมตนและให้เกียรติผู้อื่น
2.	ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (2554)	ภาวะผู้นำเชิงสังคมที่สำคัญคือการแสดงตนเป็นตัวอย่างในการมุ่งมั่นที่จะสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นในสังคม สร้างสังคมพอเพียงตัวอย่างให้เกิดขึ้น	
3.	นายสายเมือง วิริยศิริ (2554)	สิ่งสำคัญที่สุดของผู้นำก็คือ ตนเองต้องปฏิบัติให้ได้เป็นตัวอย่างในทุก ๆ เรื่อง	
4.	นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (2554)	สิ่งสำคัญที่สุดของผู้นำก็คือ ตนเองต้องปฏิบัติให้ได้เป็นตัวอย่าง	
5.	พลเอก พิเศษฐ์ วิสัยจร (2554)	ผู้ที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะต้อง ทำตัวเป็นตัวอย่าง นำชาวบ้านทำ	
6.	นางนิตชา ชีวะพฤษ (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องดำรงอยู่ในคุณธรรมและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	
7.	พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (2554)	ผู้นำ จะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง	

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
8.	พลอากาศโท วรรณตร ธารีฉัตร (2554)	สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ ผู้นำจะต้องมี คุณสมบัติซึ่งเป็นที่ยอมรับของ ประชาชนในองค์กร สังคม หมู่บ้าน หรือชุมชนนั้น ๆ ด้วยการกระทำตน เป็นตัวอย่างที่ดี	
9.	พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ (2554)	เป็นผู้นำจากการปฏิบัติตน จะใช้ การทำตนเป็นตัวอย่าง	
10.	นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (2556)	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็น ตัวอย่างของผู้นำที่ดีที่สุดในการนำ โครงการพระราชดำริไปใช้เป็นตัวอย่าง ในการพัฒนาในพื้นที่อื่น ๆ	
11.	ท่านผู้หญิง เพ็ญศรี วิฑโรทัย (2554)	ผู้นำที่ดีจะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง ที่ดี	
12.	ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อดุลย์วิทย์ (2554)	ตัวอย่างที่ดีที่สุดของการมีภาวะผู้นำ เชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนา ตามพระราชดำริ ก็คือ พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว	
13.	พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (2554)	ผู้นำจะต้องประพฤติตนเป็นตัวอย่าง ที่ดีให้ประชาชนทั่วไปได้	
14.	นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (2554)	ผู้นำ จะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่าง ที่ดี	
15.	นายสรภัส สุตเธียรกุล (2554)	ผู้นำจะต้องประพฤติตนเป็นตัวอย่าง ที่ดี	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ คือ ผู้นำจะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างค่านิยมในการเป็นผู้นำ ในการแสดงให้เห็นว่าตนเอง มีความมั่นคงมุ่งมั่นที่จะทำอย่างมั่นใจชัดเจน รวมทั้งจะต้องดำรงอยู่ในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง เสียสละ อดทน อ่อนน้อมถ่อมตนและให้เกียรติผู้อื่น ซึ่งตัวอย่างที่ดีที่สุดของการมีภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ก็คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั่นเอง เนื่องจากท่านทรงมีพระราชดำริและทรงศึกษาทดลองด้วยพระองค์เอง ซึ่งเป็นการศึกษารวบรวมและประมวลความรู้จากประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

5.2 การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ

จากการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้ให้แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริไว้หลายประการ อย่างไรก็ตาม หากเรียงลำดับตามความถี่ จะพบว่า ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ ได้แก่

5.2.1 ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ จะต้องเน้นในเรื่องของความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยจะต้องอาศัยความรู้ ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ดังนี้

นายสรารุช แซ่เตี่ยว (นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะต้องใช้มืออาชีพที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาช่วยในการทำงานอย่างหนักหน่วง และจริงจังประกอบกับจะต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งและประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่)

นายธัญ กาญจนวัฒน์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำพูน) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริในประเทศไทยที่ผ่านมาจะเป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่ประชาชนที่เป็นเกษตรกรเป็นหลัก โดยให้อยู่อย่างพอมีพอกิน มีที่ดินทำกินเป็น

ของตนเอง มีน้ำดื่ม น้ำใช้ มีรายได้ที่เพียงพอ แต่ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งการเคลื่อนย้าย แรงงานและเงินทุนไปยังแหล่งต่าง ๆ การพัฒนาทางด้านการศึกษา เทคโนโลยี และการสื่อสาร สามารถ ทำได้อย่างรวดเร็ว ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ในประเทศไทยจึงจะต้องเน้นในเรื่องของการรู้จักเก็บออม ไม่เป็นทาสของลัทธิบริโภคนิยม ไม่เป็นหนี้ เป็นสิน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ ภัตตาคารเจียทังเฮง จังหวัดเชียงใหม่)

นายสมชัย หทยะตันติ (ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ในปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมแห่งการบริโภคนิยม นั้น ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควรให้ความสำคัญในเรื่องของการลดรายจ่ายด้วย มิใช่ให้ ความสำคัญในเรื่องของการเพิ่มรายได้อย่างเดียว เพราะถึงแม้ประชาชนจะหาเงินได้มากแต่หากไม่ รู้จักเก็บออม (การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง) ก็ยังคงยากจนอยู่ดี...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 มิ.ย. 2554 ณ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย)

นางพวงเพ็ชร ชุนละเอียด (อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์) ได้ให้ สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงควรที่จะพัฒนาโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล พร้อมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในการใช้ความรู้ ความรอบคอบ และ คุณธรรมในการวางแผน การตัดสินใจในการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้สัมพันธ์กับสภาพการดำรงชีวิต ในยุคของสังคมทุนนิยมในปัจจุบัน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 ก.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวรรคดิ)

ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (ที่ปรึกษาฝ่ายบริหาร บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทย แม่ประนอม จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ในเรื่อง ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านได้ทรงตรัสเอาไว้ดีแล้วทั้งใน เรื่องของแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” (3 ขั้นตอน คือ การเลี้ยงตนเองได้โดยยึดหลักการพึ่งตนเอง, การรวมพลังกันในรูปของกลุ่มหรือสหกรณ์โดยยึดหลักความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ และการสร้าง เครือข่ายให้หลากหลายโดยยึดหลักความขยันหมั่นเพียรและอดทน) และเรื่องของหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง (ความพอประมาณ คือ เมื่อลงทุนแล้วจะต้องได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรมตาม สมควรที่จะต้องได้รับ ความมีเหตุผล คือ มีตลาด มีเงิน จึงได้ขยายกิจการ และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัว คือ ไม่มีการกู้หรือสร้างหนี้สิน ภายได้เงื่อนไขที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีคุณธรรม) ซึ่งส่วนมากผู้ที่ทำการเกษตรจะมีความรู้ความเข้าใจเฉพาะเรื่องของ “ทฤษฎีใหม่” เท่านั้น เนื่องจากได้ ลองปฏิบัติด้วยตนเองแล้วเห็นผลจริง นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ในการเข้าถึงความพอเพียง คือจะต้องมี การวางแผนในการดำเนินงานต่าง ๆ การใช้จ่ายอย่างประหยัด การออมให้ถูกวิธี (มิใช่เอาเงินฝังดินไว้

เฉย ๆ) ขยันขันแข็ง ไม่ประมาท โดยจะต้องมีการวัดผลในการทำงานทุกวัน ทุกสัปดาห์ และทุกเดือน...”
(ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 18 มิ.ย. 2554 ณ บริษัท พินุลย์ชัชนำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด)

นายสายเมือง วิริยศิริ (ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการตามพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...การประหยัด ไม่ใช่ การชี้เหนียว แต่เป็นเรื่องของความมีเหตุผล ตามที่สมเด็จพระเจ้าทรงยศสอนในหลวงโดยใช้ ยุทธศาสตร์ “กระป๋องแห่งคนจน” เพื่อให้เห็นคุณค่าของการใช้เงิน รู้จักการให้และการเสียสละ....และ....ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือ หลักการ หลักคิด และวิธีการปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตในทางสายกลาง โดยใช้ หลักความพอเพียง ซึ่งมีหลักการ หลักคิด และวิธีปฏิบัติอยู่ 3 เรื่อง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล (เช่น การกู้เงินมาลงทุนหรือเพื่อการศึกษา ไม่ใช่กู้เงินเพื่อเอามาเล่นการพนัน) และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เพื่อรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม-สิ่งแวดล้อม-วัฒนธรรม...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 23 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ)

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง (พอเหมาะพอควร) นั่นคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (ค่อย ๆ ทำ ค่อยเป็นค่อยไป ทำจากจุดเล็กไปสู่จุดใหญ่)....และ....ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ให้เห็นเป็นตัวอย่างมาตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน ก็คือ “ยุทธศาสตร์ดินสอด่างเขียน (น้ำเงิน)” ซึ่งทรงใช้ความรู้ความสามารถ ในการแยกแยะ/เขียนถนน (สีแดง) และแม่น้ำลำคลอง (สีน้ำเงิน) ออกจาก/ลงในแผนที่ เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร (ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ คือ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงตรัสไว้ในเรื่องของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มายึดถือปฏิบัติ รวมถึงสามารถอธิบายหรือให้ความรู้แก่ผู้อื่น ให้ทราบถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ท่านได้ทรงทำไว้ในโครงการพระราชดำริและนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เป็นผลทางการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม...”
(ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 มิ.ย. 2554 ณ กองบัญชาการกองทัพบก)

พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง (รองผู้อำนวยการกองศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ คือ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงตรัสไว้ในเรื่องของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มายึดถือปฏิบัติ รวมถึงสามารถอธิบายหรือให้ความรู้แก่ผู้อื่น ให้ทราบถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ท่านได้ทรงทำไว้ในโครงการพระราชดำริ และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เป็นผลทางการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2554 ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลเอก วันชัย เรื่องตระกูล (อดีตปลัดกระทรวงกลาโหม) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะมุ่งเน้นในเรื่องของการทำงานบนพื้นฐานของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร เพื่อเตรียมพร้อมเผชิญผลกระทบต่างๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ในขณะที่เดียวกัน ก็ควรจะต้องสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

นางประทานพร โสภากิจต์วัฒน์ (ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวคิดตามวิถีพุทธ ซึ่งได้แก่ ความพอดี ความเป็นกลาง หรือสมดุล ตามบริบทของปัจจัยสภาพแวดล้อมในเหตุการณ์นั้น ๆ เน้นการใช้ทรัพยากรของโลกอย่างมีปัญญาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อยู่ท่ามกลางความเป็นธรรมชาติที่สุด สามารถพึ่งพาตนเองไม่ว่าสภาพแวดล้อมของโลกจะเปลี่ยนไปในทางเลวร้ายอย่างไรก็สามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง และเป็นแนวคิดที่สามารถทำให้ดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 2554 ณ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย)

นายชูเกียรติ มุททากาญจน์ (อธิการวิทยาลัยการปกครอง) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ ที่สำคัญเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของประชาชน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเคยรับสั่งไว้ว่า การหาเงินนั้นไม่สำคัญเท่ากับการรู้จักคุณค่าของเงิน และการใช้จ่ายเงินอย่างพอประมาณ ไม่เป็นหนี้เป็นสิน ซึ่งหากใครสามารถกำหนดตรงนี้ได้ ย่อมถือว่าบุคคลผู้นั้นได้เข้าถึงใจกลางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว เพราะเศรษฐกิจที่ส่งเสริมให้เกิดการผลิตที่มากขึ้นย่อมมีความสำคัญรองจากเศรษฐกิจที่ทำให้ประชาชนไม่มีหนี้สิน การที่ประชาชนจะขยายการผลิตออกไปได้นั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ ต้องทำให้ประชาชนไม่เป็นหนี้ก่อน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

นางสุวรรณีย์ คำมัน (รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปรัชญาในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของพสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ระดับปัจเจกจนถึงระดับชาติ ซึ่งการที่เราจะมีความพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเองในการตัดสินใจเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมเกิดขึ้นได้นั้น เราจะต้องมีความรู้รอบด้าน และมีข้อมูลที่เชื่อมโยงกันเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 10 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

พลโท ชานี รักเรือง (เจ้ากรมยุทธบริการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญคือ การเข้าใจอย่างถูกต้อง ในหลักปรัชญาดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ ในการทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง พอกิน พอใช้ อยู่ได้ด้วยตนเอง ไม่ใช่พึ่งแต่ปัจจัยภายนอก ที่เหลือส่งขายสร้างรายได้ โดยจะต้องไม่เน้นผลผลิตที่เน้นอย่างใดอย่างหนึ่งมากเกินไป เพราะจะประสบปัญหาเรื่องการตลาด สินค้าราคาตกต่ำ ซึ่งถือเป็นการพัฒนาอย่างผสมผสาน มีความหลากหลาย และต้องอาศัยองค์ความรู้และการสนับสนุนจากหลายด้าน เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงกลาโหม...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

นางนิตยา ชีวะพฤษช์ (ผู้จัดการฝ่ายพัฒนางานตรวจสอบ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้

ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 13 ก.ย. 2554 ณ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด)

นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สายงานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพระราชดำริจะต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมและจริยธรรม จึงจะสามารถขับเคลื่อนโครงการพระราชดำริไปสู่การพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้อย่างแท้จริง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

นายชาติรี ดิเรกศรี (รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลาง หรือ หลักความพอเพียง ซึ่งมีหลักการ หลักคิด และวิธีปฏิบัติอยู่ 3 เรื่อง คือ ความพอประมาณ, ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว แต่เนื่องจากปัจจุบันเศรษฐกิจทุนนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจที่ทำให้โลกเกิดความเจริญเติบโตและมีการแข่งขันสูงในทุก ๆ เรื่อง จึงทำให้มีการบริโภคมากขึ้นในทุก ๆ เรื่องเช่นกัน และสิ่งที่เป็นผลตามมาก็คือมีการใช้ทรัพยากรมากเป็นเงาตามตัว ดังนั้น เราจึงไม่ควรบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย เพื่อเป็นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่จะนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิต ซึ่งก็คือการใช้หลักความพอเพียงนั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก (จเรตำรวจ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพออยู่พอกิน พอมีพอใช้ ไม่ถึงขั้นตระหนี่ถี่เหนียว หรือประหยัดจนเกินไป หรือใช้จ่ายไม่พอดีตัว และต้องไม่สุรุยสุรายจนเกินไป คือสามารถดำรงตนและครอบครัวให้มีชีวิตที่เป็นปกติสุข ไม่เบียดเบียนและสร้างภาระให้กับผู้อื่น และสังคม ยึดถือหลัก ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 ก.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

นางสาวกาญจน์ชนิษฐา เอกแสงศรี (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...หลักปรัชญาที่แฝงอยู่นอกเหนือไปจากหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ที่นำมาใช้อธิบายให้คนทั่วไปเข้าใจได้ง่ายขึ้นนั่นก็คือ การใช้ชีวิตและการกระทำใด ๆ หรือการกำหนดเป้าหมายในชีวิตอย่างไร โดยมีจุดสุดท้ายก็คือ ความสุขที่ยั่งยืน ซึ่งการที่จะทำตนไปสู่จุดนั้นได้ จะต้องรู้ในสถานะของตน รวมทั้งต้องประเมินสถานการณ์แวดล้อม ณ ขณะนั้น จนถึงคาดการณ์เรื่องปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อเราในอนาคตได้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

คุณหญิงอรุณี ปรีวีติธรรม (ประธานมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือ หลักการดำเนินชีวิตในทางสายกลาง ซึ่งมีวิธีปฏิบัติอยู่ 3 เรื่อง คือ ความพอประมาณ, ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์)

ท่านผู้หญิงเพ็ญศรี วัชรโรทัย (นางสนองพระโอษฐ์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ คือ การปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอดี ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การที่เราจะมีสิ่งของเครื่องใช้หรือการอุปโภคและบริโภคสิ่งต่าง ๆ ของเรา ต้องอยู่ในระดับที่พอประมาณ ไม่เหลือเพื่อเหลือทิ้งให้เปล่าประโยชน์ และควรจะมีแต่พอดีตามขีดความสามารถของตนเอง โดยไม่ต้องกู้หนี้ยืมสินหรือเบียดบังผู้อื่น เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2554 ณ บ้านพักท่านผู้หญิงเพ็ญศรี วัชรโรทัย)

นางวารุณี สุริยะ (หัวหน้าโครงการหัตถกรรมมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ ที่สำคัญก็คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจ การจัดหางบประมาณมาสนับสนุน และเน้นการทำผลผลิตในปริมาณที่มากแต่ได้กำไรต่อชิ้นเพียงเล็กน้อย เพื่อให้พออยู่ได้ ไม่ต้องเป็นหนี้เป็นสิน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์)

ศาสตราจารย์ ดร.กำพล อดุลย์วิทย์ (ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...สาระสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ “หลักสามห่วง สองเงื่อนไข” อันประกอบด้วย หลักการว่าด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันตนเอง และมี 2 เงื่อนไขว่า ต้องใช้ความรู้และมีคุณธรรมกำกับ นี่คือหัวใจของปรัชญาที่คนไทยต้องพยายามทำความเข้าใจหรือหน่วยงานของรัฐต้องพยายามสร้างความเข้าใจแก่สาธารณะให้มากที่สุด เพราะเป็นเสมือนแนวทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางความคิด ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีของสังคมไทยมากที่สุด...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์)

พิพัฒ พงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (ผู้แทนพิเศษสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสิ่งซึ่งมีมานานแล้ว โดยพื้นฐานส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ธรรมใน

ศาสนาพุทธ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตในทางสายกลาง คือ ต้องอยู่บนพื้นฐานของความพอดี พอประมาณ พอใจในสิ่งที่ตนมี ใช้จ่ายตามขีดความสามารถของตนเองโดยไม่ต้องกู้หนี้ยืมสินหรือ เบียดเบียนผู้อื่น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

นายอนุชา สินธวานนท์ (ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ เป็นสิ่งซึ่งมีมานานแล้ว โดยพื้นฐานส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ธรรม คือ ต้องอยู่บนพื้นฐานของความพอดี ความประหยัด มีภูมิคุ้มกัน รู้จักแบ่งปันและเสียสละ รวมทั้งจะต้องมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ตามสมควร ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 9 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

นายสรวิศ สุดเหียรกุล (หัวหน้าแผนกกิจการพิเศษ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในทางสายกลาง ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป ทำชีวิตให้มีความสุข มิใช่มีแต่ความเจริญทางด้านวัตถุเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีความเจริญทางจิตใจด้วย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

ตารางที่ 27 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในเรื่องความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยจะต้องอาศัยความรู้ ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายสรวิศ สุดเหียรกุล (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะต้องใช้มืออาชีพที่มีความรู้ความสามารถ	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตาม
2.	นายธัญ กาญจน์ วัฒนานนท์ (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตาม	พระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบใน

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
		พระราชดำริในประเทศไทยต้องเน้นในเรื่องของการรู้จักเก็บออมไม่เป็นทาสของลัทธิบริโภคนิยมไม่เป็นหนี้เป็นสิน	ปัจจุบัน คือ 1. การวางแผนในการดำเนินชีวิตตามทางสายกลางและความไม่ประมาท
3.	นายสมชัย หทยะตันติ (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควรให้ความสำคัญในเรื่องของการลดรายจ่าย (การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว)	ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป ทำชีวิตให้มีความสุข โดยคำนึงถึงความพอประมาณ
4.	นางพวงเพ็ชร ชุนละเอียด (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลพร้อมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในการใช้ความรู้และคุณธรรม	2. ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 3. มีความรู้ความเข้าใจ และมีคุณธรรม โดยใช้ความรู้ ความรอบคอบ
5.	ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (2554)	ในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านได้ทรงตรัสเอาไว้ดีแล้วคือความพอเพียงความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีความรู้ ความเข้าใจ และมีคุณธรรม	ความอดทน ความเพียร ความมีสติปัญญา และความซื่อสัตย์สุจริต ในการวางแผนและตัดสินใจในการกระทำต่าง ๆ
6.	นายสายเมือง วิริยศิริ (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือ หลักการ หลักคิด และวิธีการปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีวิธีปฏิบัติอยู่ 3 เรื่อง คือ ความพอประมาณ, ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
7.	นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (2554)	เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ของประชาชนในทุกระดับนั้น คือ ความพอประมาณ ความมี เหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัว	
8.	พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร (2554)	การนำปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงซึ่งพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวได้ทรงตรัสไว้ในเรื่อง ของความพอประมาณ ความมี เหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัว มายึดถือปฏิบัติ	
9.	พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง (2554)	การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ ทรงตรัสไว้ในเรื่อง ของ ความพอประมาณความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มา ยึดถือปฏิบัติ	
10.	พลเอก วันชัย เรืองตระกูล (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง จะมุ่งเน้นในเรื่อง พื้นฐานของความพอประมาณ ความมีเหตุผลและ ความจำเป็น ที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันใ ตัวที่ดี	

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
11.	นางประทานพร โสภากิจต์วัฒนนะ (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวคิดตามวิถีพุทธ ซึ่งได้แก่ ความพอดี ความเป็นกลาง หรือสมดุล	
12.	นายชูเกียรติ มุกธากาญจน์ (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเคยรับสั่งไว้ว่า การหาเงินนั้นไม่สำคัญเท่ากับการรู้จักคุณค่าของเงินและการใช้จ่ายเงินอย่างพอประมาณ	
13.	นางสุวรรณี คำมั่น (2554)	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปรัชญาในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของพสกนิกรชาวไทยตั้งแต่ระดับปัจเจกจนถึงระดับชาติ ซึ่งการที่เราจะมีความพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเอง	
14.	พลโท ชำนิ รักเรือง (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญคือ การเข้าใจอย่างถูกต้อง ในหลักปรัชญาในการทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง พอกิน พอใช้ อยู่ได้ด้วยตนเอง	

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
15.	นางนิตษา ชีวะพฤษช์ (2554)	การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ควรคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ	
16.	นางสาวสมพิศ บุตรสวระ (2556)	ผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพระราชดำริจะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม จึงจะสามารถขับเคลื่อนโครงการพระราชดำริไปสู่การพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้อย่างแท้จริง	
17.	นายชาติตรี ดิเรกศรี (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลาง หรือหลักความพอเพียง ซึ่งมีหลักการหลักคิด และวิธีปฏิบัติอยู่ 3 เรื่อง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	
18+.	พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก (2554)	เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพออยู่พอกิน พอมีพอใช้ ยึดถือหลัก ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน	

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
19.	นางสาวกาญจน์ ชนิษฐา เอกแสงศรี (2554)	การใช้ชีวิตและการกระทำใด ๆ หรือการกำหนดเป้าหมาย ในชีวิตอย่างไร โดยมีจุด สุดท้าย ก็คือ ความสุขที่ยั่งยืน ซึ่งการที่จะทำตนไปสู่จุดนั้นได้ จะต้องรู้ในสถานะของตน	
20.	คุณหญิง อรุณี ปริวัตรธรรม (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ก็คือ หลักการดำเนิน ชีวิตในทางสายกลาง ซึ่งมีวิธี ปฏิบัติ อยู่ 3 เรื่อง คือ ความพอประมาณ, ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	
21.	ท่านผู้หญิง เพ็ญศรี วัชรโรทัย (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของโครงการพัฒนา ใน พระ ร าช ดำ ริ คือ การปฏิบัติงานในโครงการพัฒนา ตามพระราชดำริจะต้องตั้งอยู่บน พื้นฐานของความพอดี พอประมาณ	
22.	นางวารุณี สุริยะ (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของโครงการพัฒนา ในพระราชดำริ ที่สำคัญ ก็คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจ เน้นการทำผลผลิตให้ได้กำไรต่อ ชิ้นเพียงเล็กน้อย เพียงเพื่อให้พอ อยู่ได้	

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
23.	ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อุดุลย์วิทย์ (2554)	สาระสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ “หลักสามห่วงสองเงื่อนไข” อันประกอบด้วยหลักการว่าด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันตนเอง และมี 2 เงื่อนไขว่าต้องใช้ความรู้และมีคุณธรรมกำกับ	
24.	พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (2554)	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือต้องอยู่บนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณ	
25.	นายดนุชา สีนทวา นนท์ (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ คือ ต้องอยู่บนพื้นฐานของความพอดี ความประหยัด มีภูมิคุ้มกัน รวมทั้งจะต้องมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ตามสมควร	
26.	นายสรภัส สุตเธียรกุล (2554)	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในทางสายกลาง ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป ทำชีวิตให้มีความสุข	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ คือ การวางแผนในการดำเนินชีวิตตามทางสายกลางและความไม่ประมาท ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป ทำชีวิตให้มีความสุข โดยคำนึงถึงความพอประมาณ คือ การลงทุนเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรมตามสมควรที่จะต้องได้รับ โดยไม่เบียดเบียนหรือสร้างภาระให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น ความมีเหตุผล คือ มีตลาด มีเงิน จึงได้ขยายกิจการและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คือ ไม่มีการกู้หรือสร้างหนี้สิน ภายใต้เงื่อนไขที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีคุณธรรม โดยใช้ความรู้ ความรอบคอบ ความอดทน ความเพียร ความมีสติปัญญา และความซื่อสัตย์สุจริต ในการวางแผนและตัดสินใจในการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้สัมพันธ์กับสภาพการดำรงชีวิตในยุคของสังคมทุนนิยมในปัจจุบัน รวมทั้งจะต้องสามารถอธิบายหรือให้ความรู้แก่ผู้อื่น ให้ทราบถึงสิ่งต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทำไว้ในโครงการพระราชดำริ และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เป็นผลทางการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

5.2.2 ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ จะต้องเน้นในเรื่องของการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอันถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 43.59 ดังนี้

นายเฉลิมศักดิ์ สุรนันท์ (เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ส่วนใหญ่จะรับนโยบายจากส่วนกลางมาทำการปรับใช้เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ซึ่งเราควรจะต้องเชื่อมโยงในเรื่องของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของพื้นที่เข้ากับการเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการตามพระราชดำริต่าง ๆ โดยการจัดให้มีกิจกรรมในการแลกเปลี่ยนซื้อขายผลิตภัณฑ์ระหว่างชุมชนหรือระหว่างภูมิภาค รวมทั้งให้ความสำคัญกับการทำ CSR เพื่อสร้างค่านิยมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่เยาวชน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่)

นายสรารุช แซ่เตี๋ยว ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่ที่ผ่านมาในอดีตยังขาดความเอาใจจริงเอาใจในการขับเคลื่อน อย่างไรก็ตาม จากการทำเรามีจุดแข็งทางด้านวัฒนธรรมอยู่แล้ว จึงควรใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุกในการเสริมจุดแข็งดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการอนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของไทย โดยการใช้มืออาชีพที่มีความรู้

ความสามารถเข้ามาช่วยในการทำงานอย่างหนักหน่วงและจริงจัง ประกอบกับจะต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งและประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่)

นายธัญ กาญจน์วัฒนานนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำพูน) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ผสมผสานการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเข้ากับการพัฒนาทางวัฒนธรรม ก็เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่จะต้องอาศัยการประยุกต์ใช้หลักของความเป็นอยู่อย่างพอเพียงตามวิถีไทยให้เข้ากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ด้วยการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาทางทั้งเศรษฐกิจและสังคม...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ ภัตตาคารเจียทังเฮง จังหวัดเชียงใหม่)

นายสมชัย หทยะตันติ (ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญในปัจจุบันก็คือ การเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส เช่น แม้ว่าจังหวัดเชียงรายจะยังมีพื้นที่หลายพื้นที่ซึ่งความเจริญยังไม่ถึง แต่เราก็สามารถพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสได้ด้วย การอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมนี้เอาไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของภาษาและการแต่งกาย เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคโลกไร้พรมแดน ดังนั้น สิ่งที่จะทำให้เราอยู่รอดได้ดีที่สุดในยุคปัจจุบันก็คือการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันแสดงออกถึงวิถีชีวิตแบบไทย ๆ เอาไว้ให้ได้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการนำเอาทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 มิ.ย. 2554 ณ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย)

พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง (รองผู้อำนวยการกองศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดก็คือ การบริโภคอย่างสมดุลย์ เช่น การทำ CSR (Corporate Social Responsibility) ของบริษัทใหญ่ ๆ เพื่อสร้างความสมดุลย์ของทรัพยากรตามวิถีแบบไทย ๆ เนื่องจากปัจจุบัน กระแสของโลกาภิวัตน์ซึ่งมีการสื่อสารอันกว้างไกลและรวดเร็ว จึงทำให้ชาวโลกรับรู้บริบทของโลกที่เป็นกระแสทุนนิยม ซึ่งถูกขับเคลื่อนและส่งออกมาโดยประเทศตะวันตกได้อย่างรวดเร็ว เช่น กระแส New Word Order (ประชาธิปไตย การค้าเสรี สิทธิมนุษยชน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการจดสิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ต่าง ๆ) ที่ถูกส่งออกมาโดยประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น เนื่องจากประเทศตะวันตกเป็นประเทศทุนนิยม ซึ่งใช้ระบบเศรษฐกิจกระแสหลักในการจัดสรรทรัพยากร แต่เนื่องจากการที่มีประชากรมากแต่มีทรัพยากร

น้อย ประเทศเหล่านี้จึงจำเป็นต้องแสวงหาทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ ภายนอกประเทศเพื่อนำไปใช้ภายในประเทศ ซึ่งในสมัยก่อน (ยุคจักรวรรดินิยม) จะใช้วิธีการล่าอาณานิคม โดยใช้กำลังเข้าต่อสู้ (นำเรือปืนไปปิดอ่าวแล้วนำทหารราบเข้ายึดพื้นที่) แต่ปัจจุบัน จะใช้วิธีการส่งออกกระแสทุนนิยมโดยนำ 5 ข้อนี้ ไปใช้เป็นข้ออ้างในการสร้างมาตรฐานของโลกขึ้นเพื่อเข้าครอบงำทางวัฒนธรรมต่อประเทศต่าง ๆ (เช่น ถ้าเราไม่สนใจเรื่องการจดลิขสิทธิ์ เค้าก็จะกีดกันทางการค้า เป็นต้น) ซึ่งกระแสทุนนิยมนี้จะเป็นความท้าทายอย่างหนึ่งที่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเผชิญ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2554 ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง (ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...เราต้องมองเห็นร่วมกันให้ได้ว่า วัตถุประสงค์หรืออุดมการณ์ในการพัฒนาที่แท้จริงนั้นอยู่ตรงไหน มองวัฒนธรรมของตนเอง องค์กร และชุมชนให้ออกว่ามีสิ่งใดบ้างที่จะนำมาใช้สนับสนุนซึ่งกันและกันได้ ถ้าวัฒนธรรมอันไหนที่ไม่สนับสนุนในสิ่งใดเลย หรือทำแล้วไม่ก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2554 ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลเอก วันชัย เรืองตระกูล (อดีตปลัดกระทรวงกลาโหม) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...การนำยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในโครงการพัฒนาในพระราชดำริตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีความสำคัญและเกื้อหนุนให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาเทคโนโลยีและวิชาการอันทันสมัยกับภูมิปัญญาท้องถิ่นบนพื้นฐานของความพอประมาณ กล่าวคือ คำนึงถึงความประหยัดและการใช้ทรัพยากรอย่างสมเหตุสมผล ไม่เบียดเบียนธรรมชาติ ไม่สร้างความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อม ตลอดจนยืนยันในการประกอบอาชีพที่ถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สายงานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญประการหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็คือ “ภูมิสังคม” เนื่องจากในทุกสังคมย่อมจะต้องมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งมีความอ่อนไหวในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น ผู้ที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่จะต้องใช้ความยืดหยุ่นและประนีประนอมในการประสานงานเพื่อเชื่อมโยงความแตกต่างดังกล่าว รวมทั้งจะต้องสามารถสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรักและ

วางแผนในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ไว้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการดำรงชีวิตของตนเองให้
ได้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

พันเอก การุณ ชุนสูงเนิน (รองผู้บังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย) ได้ให้
สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ คือ การพัฒนาโครงการพระราชดำริให้บรรลุผลตรงตาม
ความต้องการและสอดคล้องกันกับสภาพแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนานั้น ๆ จะต้องไม่มีผลกระทบต่อ
ด้านอื่น ๆ ของท้องถิ่น (ภูมิสังคม) ทั้งนี้ การพัฒนาในโครงการพระราชดำริดังกล่าวควรจะต้องใช้ภูมิ
ปัญญาของชาวบ้านเป็นหลัก เพื่อให้สอดคล้องกันกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ดังนั้น ยุทธศาสตร์
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความสำคัญต่อโครงการพัฒนาในพระราชดำริมากที่สุดก็คือ
ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรของท้องถิ่นเป็น
หลักนั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ กองบังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย)

พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก (จเรตำรวจ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับ
ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...หากนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้คู่กับหลัก
ความเพียรก็จะสามารถสร้างตน สร้างครอบครัวได้เป็นอย่างดี เป็นหลักปรัชญาที่ยึดหลักความเป็น
ธรรมชาติตลอดจนสร้างความสมดุลของธรรมชาติ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 ก.ค. 2554 ณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

พลอากาศโท วรรณธร ธารีฉัตร (ผู้บัญชาการวิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบัน
วิชาการป้องกันประเทศ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า
“...ปัญหาโลกร้อน การแข่งขันและชิงความได้เปรียบกันทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทาง
เทคโนโลยีในโลกยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างกว้างไกลและรวดเร็วอย่างไร้ขีดจำกัด
ทำให้ประเทศซึ่งไม่สามารถปรับตัวได้ทันย่อมเกิดผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตาม
สำหรับประเทศไทยซึ่งยังถือเป็นประเทศเกษตรกรรมนั้น หากยังคงสามารถควบคุมตนเองให้
มีความพอเพียง ไม่พึ่งพิงไปตามกระแสโลก ก็จะสามารถรักษาผลประโยชน์ของชาติไว้ได้ในที่สุด...”
(ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ)

พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ (ปลัดบัญชาทหารเรือ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับ
ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ปัญหาทางด้านวัฒนธรรม (เนื่องจากคนเรา
มีการพบปะพูดคุยกันน้อยลง) ทำให้เราต้องหันกลับมาพูดถึงเศรษฐกิจพอเพียงกันอีกครั้งหนึ่ง
เพื่อที่จะสามารถกำหนดกรอบของความพอเพียงที่แท้จริงของแต่ละสังคมทั้งสังคมเมืองและสังคม
ชนบทให้ได้ว่ามันควรจะเป็นอย่างไร แต่ละสังคมควรมีความพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างไรบ้าง...” (ให้
สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 4 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานปลัดบัญชาทหารเรือ)

ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อดุลย์วิทย์ (ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ผมคิดว่า ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กำลังถูกขับเคลื่อนมาเป็นแนวทางยุทธศาสตร์หลักของโลกมากขึ้นเรื่อย ๆ ต้องเข้าใจนะครับว่าไม่ใช่เราจะไม่อยากเจริญเติบโตและสามารถแข่งขันได้ แต่เราควรพิจารณาให้ลึกซึ้งว่า จะเจริญเติบโตเท่าไร อย่างไร และจะรักษาความยั่งยืนภายใต้ภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลกได้อย่างไร เหล่านี้คือ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุทธศาสตร์การพัฒนาของชาติทั้งสิ้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้องสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์)

พิพัฒ พงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (ผู้แทนพิเศษสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสิ่งที่ใช้ได้กับทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนไทยที่มีวัฒนธรรมแบบไทย ๆ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

นางวรรณภา ตั่งบรรยงค์ (ประธานกรรมการบริหารบริษัทเบนซ์อมรวิธดา) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของธรรมชาติและการทำงานร่วมกับธรรมชาติให้ได้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 19 ส.ค. 2554 ณ บริษัทเบนซ์อมรวิธดา จำกัด)

นายตฤชา สนิทวานนท์ (ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ศูนย์ศึกษาการพัฒนาตามพระราชดำริซึ่งกระจายอยู่ในแต่ละภาคนั้น ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญอย่างยิ่งในการขยายผลการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ตามวัฒนธรรมและภูมิสังคมที่ท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นอยู่...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 9 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

นายสรภัส สุตเธียรกุล (หัวหน้าแผนกกิจการพิเศษ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีที่สุดของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ ก็คือ การที่เราจะต้องก้าวให้ทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์นี้ให้ได้ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ให้ได้ด้วย (Modern Thai) ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

ตารางที่ 28 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในเรื่อง
การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอันถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายเฉลิมศักดิ์ สุรนนท์ (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ต้องเชื่อมโยงในเรื่องของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการทำ CSR เพื่อสร้างค่านิยมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่เยาวชน	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบคือ การที่เราจะต้องก้าวให้ทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ให้ได้ แต่ใน
2.	นายสราวุธ แซ่เตี๋ย (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควรใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุกในเรื่องของการอนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของไทย	ขณะเดียวกันก็ต้องรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ให้ได้ ด้วยการเชื่อมโยงประวัติศาสตร์ของโครงการตาม
3.	นายธัญ กาญจน์วัฒนานนท์ (2554)	ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นยุทธศาสตร์ที่ผสมผสานการสร้างรายได้ให้เข้ากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจด้วยการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น	พระราชดำริเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นของพื้นที่นั้นๆ แต่จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ ด้านอื่น ๆ ของท้องถิ่น รวมทั้งจะ
4.	นายสมชัย หทยะตันติ (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญในยุคปัจจุบันก็คือ การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันแสดงออกถึงวิถีชีวิตแบบไทย ๆ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ต้องให้ความสำคัญกับการทำ CSR (Corporate Social Responsdibility) เพื่อสร้างค่านิยมให้แก่เยาวชนในการบริโภคอย่างสมดุลง เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
5.	พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง (2554)	ยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดก็คือ การบริโภค อย่างสมดุลงค์ เช่น การทำ CSR (Corporate Social Responsibility) ของบริษัทใหญ่ ๆ เพื่อสร้าง ความสมดุลงค์ของทรัพยากรตาม วิถีแบบไทย ๆ	และก้าวทันต่อกระแสทุนนิยม ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ใน ปัจจุบันอีกด้วย
6.	พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง (2554)	การมองวัฒนธรรมของตนเอง องค์กร และชุมชน ถ้าวัฒนธรรม อันไหนที่ไม่สนับสนุนในสิ่งใดเลย หรือทำแล้วไม่ก่อให้เกิดการบรรลุ วัตถุประสงค์ ก็จะต้องมีการ ปรับเปลี่ยน	
7.	พลเอก วันชัย เรืองตระกูล (2554)	การนำยุทธศาสตร์ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ในโครงการพัฒนาในพระราชดำริ ต้องสามารถเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนา เทคโนโลยีและวิชาการอัน ทันสมัยกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดย ไม่เบียดเบียนธรรมชาติ ไม่สร้าง ความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อม	
8.	นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (2556)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงที่สำคัญคือ “ภูมิสังคม” เนื่องจากสังคมย่อยแตกต่างกัน ทั้งด้านภาษาขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้ง อ่อนไหวในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ	

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
9.	พันเอก การุณ ขุนสูงเนิน (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความสำคัญต่อโครงการพัฒนาในพระราชดำริมากที่สุดก็คือ การมุ่งเน้นในเรื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรของท้องถิ่นเป็นหลัก	
10.	พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก (2554)	หลักการเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักปรัชญาที่ยึดหลักความเป็นธรรมชาติ ตลอดจนสร้าง ความสมดุลของธรรมชาติ	
11.	พลอากาศโท วรรณตร ธำรัตน์ (2554)	ประเทศไทยซึ่งยังถือเป็นประเทศเกษตรกรรมนั้น หากยังคงสามารถควบคุมตนเองให้มีความพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อไปตามกระแสโลก ก็จะสามารถรักษาผลประโยชน์ของชาติไว้ได้ในที่สุด	
12.	พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอัครินทร์ (2554)	ปัญหาทางด้านวัฒนธรรม ทำให้เราต้องหันกลับมาพูดถึงเศรษฐกิจพอเพียงกันอีกครั้งหนึ่ง เพื่อที่จะสามารถกำหนดกรอบของความพอเพียงที่แท้จริงของแต่ละสังคม	
13.	ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อุดลยวิทย์ (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กำลังถูกขับเคลื่อนมาเป็นแนวทางยุทธศาสตร์หลักของโลกมากขึ้น	

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
14.	พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (2554)	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสิ่งที่ใช้ได้กับทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนไทยที่มี วัฒนธรรมแบบไทย ๆ	
15.	นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (2554)	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็น เรื่องของธรรมชาติและการอยู่ ร่วมกับธรรมชาติให้ได้	
16.	นายดนุชา สินธวานนท์ (2554)	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาตาม พระราชดำริซึ่งกระจายอยู่ในแต่ ละภาค ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ในการขยายผลการปฏิบัติตาม แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปประยุกต์ใช้ตาม วัฒนธรรมและภูมิสังคมที่ท้องถิ่น นั้น ๆ เป็นอยู่	
17.	นายสรภัส สุดเธียรกุล (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงที่ดีที่สุดของโครงการ พัฒนาในพระราชดำริ คือ การที่ เราจะต้องก้าวให้ทันต่อโลกยุค โลกาภิวัตน์นี้ให้ได้ แต่ใน ขณะเดียวกันก็ต้องรักษา เอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ให้ ได้ด้วย (Modern Thai)	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบคือ การที่เราจะต้องก้าวให้ทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์นี้ให้ได้ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ให้ได้ ด้วยการเชื่อมโยงประวัติศาสตร์ของโครงการตามพระราชดำริเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นของพื้นที่นั้น ๆ แต่จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านอื่น ๆ ของท้องถิ่น (ภูมิสังคม) ซึ่งจากการที่เรามีจุดแข็งทางด้านวัฒนธรรมอยู่แล้ว จึงควรใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุกในการเสริมจุดแข็งดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการอนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของไทย โดยอาจใช้ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ผสมผสาน การสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเข้ากับ การพัฒนาทางวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่จะต้องอาศัยการประยุกต์ใช้หลักของความ เป็นอยู่อย่างพอเพียงตามวิถีไทยให้เข้ากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ด้วยการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาทางทั้งเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้ง จะต้องให้ความสำคัญกับการทำ CSR (Corporate Social Responsibility) เพื่อสร้างค่านิยมให้แก่เยาวชนในการบริโภคอย่างสมดุลย์ เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและก้าวทันต่อกระแสทุนนิยมของโลกยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันอีกด้วย

5.3 การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบกับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน

จากการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้ให้แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบกับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนไว้หลายประการ อย่างไรก็ตาม หากเรียงลำดับตามความถี่ จะพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบกับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนที่สำคัญ ได้แก่

5.3.1 ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนในเรื่องของการที่ผู้นำจะต้องศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจ และนำความรู้นั้นไปใช้ในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอย่างจริงจัง

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 ดังนี้

นายสรารุช แซ่เตี่ยว (นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...การที่ผู้นำจากภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำส่วนท้องถิ่น จะสามารถใช้ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและนำยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้นั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การศึกษาเรียนรู้ให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาแล้วนั้น ไปปฏิบัติจริงในการทำงาน เพื่อฟุ้งฟักประสบการณ์และนำองค์กรไปในทางที่ถูกต้อง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่)

นายสมชัย หทยะตันติ (ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนที่ผู้นำจะต้องให้ความสำคัญก็คือ เรื่องของการให้การศึกษา เพื่อก่อให้เกิดการสร้างคนให้มีความรักชาติและมีวินัยในตนเอง สร้างงาน สร้างอาชีพ เช่น การฝึกทำอาหาร การฝึกอบรมการกรีดยางพารา และการตีมีดสำหรับกรีดยาง เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 มิ.ย. 2554 ณ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย)

นางสาวสมพิศ บุตรสวาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สายงานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนนั้น ผู้นำทางทหารจะต้องนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปใช้ในการให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาเพื่อความมั่นคงซึ่งเป็นหน้าที่หลักของทหารอยู่แล้ว และที่สำคัญคือ จะต้องส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคลากรต่าง ๆ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีสติปัญญาในการบริหารประเทศด้วย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (ที่ปรึกษาฝ่ายบริหาร บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ตรงที่ ความยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยการที่ผู้นำในภาคส่วนต่าง ๆ จะต้องทำให้แนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ (พอดี ไม่สุดโต่ง) ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (ไม่ประมาท) นี้ถูกนำไปอธิบายถ่ายทอดหรือให้ความรู้แก่ผู้อื่น ให้ทราบถึงสิ่งต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้

ทรงทำไว้ในโครงการพระราชดำริและนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เป็นผลทางการปฏิบัติ
อย่างเป็นรูปธรรม...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 18 มิ.ย. 2554 ณ บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่
ประนอม จำกัด)

นายสายเมือง วิริยศิริ (ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการตามพระราชดำริ) ได้ให้
สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...เศรษฐกิจพอเพียง เป็น
ปรัชญาในการชี้นำทางการดำเนินชีวิต การดำรงอยู่ และการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ
ทั้งระดับปัจเจก (ตัวเรา) ครอบครัว ชุมชน/สังคม หน่วยงาน รัฐ/ประเทศ ซึ่งมีความหลากหลาย
และเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงต้องยึดคนเป็นศูนย์กลาง
ในการพัฒนา...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 23 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ)

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ
เชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ดีที่สุด ก็คือ การพัฒนา
คน โดยจะต้องเริ่มจากการที่ผู้นำในการพัฒนาจะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจก่อน (การปลูกป่าในใจคน)แล้ว
จึงนำมาเปรียบเทียบ หลังจากนั้นจึงทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง และสุดท้ายคือต้องหาผู้ที่ปฏิบัติให้ตรง
ตามความชำนาญของผู้นั้น ซึ่งในอดีต ยุทธศาสตร์ในระดับชาติที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนา
สังคมไทยแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ก็คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ซึ่งเน้น
ในการพัฒนาคนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการสังเคราะห์กลั่นกรองแยกแยะข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่ได้
รับมาอย่างมีทิศทางที่ชัดเจน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการ
พิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

พลเอกพิเชษฐ วิสัยจร (ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคม
แบบองค์รวมอย่างยั่งยืนตรงที่ ความยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยการที่ผู้นำในภาคส่วนต่าง ๆ จะต้อง
ทำให้แนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียงนี้ถูกนำไปอธิบายถ่ายทอดหรือให้ความรู้แก่ผู้อื่นให้ทราบถึง
สิ่งต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทำไว้ในโครงการพระราชดำริและนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงไปใช้ให้เป็นผลอย่างแท้จริง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 มิ.ย. 2554 ณ กองบัญชาการ
กองทัพบก)

พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง (รองผู้อำนวยการกองศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์
เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม

และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ ความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ตรงที่ ผู้นำจะต้องนำแนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียงไปอธิบายถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ทราบและนำไปใช้ได้ถูกต้อง ความยั่งยืนจึงจะเกิดขึ้นเป็นลำดับต่อไป...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2554 ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลเอก วันชัย เรืองตระกูล (อดีตรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...การนำเอาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในโครงการพัฒนาในพระราชดำริ เป็นกระบวนการหนึ่งที่น่าไปสู่การพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ดังจะเห็นได้จากการรังสรรค์ให้เกิดเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งทำหน้าที่เปรียบเสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกร ประชาชน และหน่วยงานที่สนใจเข้าไปเยี่ยมชม ศึกษาเรียนรู้อย่างรอบด้านจากสภาพความเป็นจริงของการดำรงวิถีชีวิต...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

นายชูเกียรติ มุทธากาญจน์ (อธิการวิทยาลัยการปกครอง) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...การพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาในระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการที่เราจะทำอย่างนั้นได้ จำเป็นจะต้องมีผู้นำซึ่งมีความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในโลกนี้ให้เกิดประโยชน์ต่อทุกคนในสังคมได้อย่างสูงสุด ซึ่งนั่นก็คือ การนำยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริมาใช้นั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

นางสุวรรณี คำมัน (รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...การพัฒนาสังคมนั้น คนทั่ว ๆ ไปมักจะมองแบบแยกส่วน (Sector) แต่ผู้นำจะต้องมองการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม (Holistic) คือ มองทั้งประเทศ ทั้งจังหวัด หรือทั้งชุมชน มองคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา นั่นก็คือใช้คนเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ (Creative Economy) ซึ่งเป็นไปตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมุ่งเน้นถึงประโยชน์สุขของประชาชน ดังนั้น จึงต้องให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะพัฒนา โดยผู้ที่มีภาวะผู้นำจะต้องสามารถเชื่อมโยงให้ได้ว่าการตัดสินใจเหล่านั้น อยู่บนพื้นฐานของความจำเป็นจริง ๆ หรือเป็นเพียงความอยากเท่านั้น ซึ่งหากผู้นำสามารถแก้ไขปัญหาที่จำเป็นได้จริง ๆ แล้วย่อมจะก่อให้เกิดความยั่งยืนตามมาด้วย เช่น การที่เราให้โอกาส (สอนวิธีจับปลา)

ประชาชนได้ทำงาน (ได้ใช้ศักยภาพ, ได้ใช้ความสามารถ) ย่อมก่อให้เกิดความยั่งยืนมากกว่าการที่เราให้เงิน (ให้ปลา) แก่ประชาชน แต่เราก็อาจแจกปลา ก่อนในตอนแรกเพื่อที่จะให้เค้าไม่อดตายเท่านั้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 10 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

นางนิตยา ชีวะพฤษช์ ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้เน้นการพัฒนาคนให้มีความรู้และคุณธรรม ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะกลายเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการสร้างชาติและพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต....และ....ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน กล่าวคือ เมื่อผู้นำสามารถสร้างแรงจูงใจแก่ผู้อื่น ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติตามอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถสร้างผู้นำรุ่นใหม่ ๆ ให้เข้าใจและเข้าถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็สามารถทำให้เกิดการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนต่อไป...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 13 ก.ย. 2554 ณ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด)

นายชาติรี ดิเรกศรี (รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...มีความสัมพันธ์กันเนื่องจาก ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมจะต้องเป็นคนที่มีความสามารถในการถ่ายทอดและโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นทำตาม ต้องเป็นคนที่มีความรู้และสามารถมองภาพให้ออกว่าความต้องการที่จะสร้างรายได้จากผลผลิตของชุมชนของตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีอะไรบ้างสามารถที่จะนำผลผลิตมาแปรูปให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ และทำตลาดกระจายสินค้า เพื่อที่จะสร้างรายได้ในการพึ่งตนเองได้ให้แก่ตนเองและสังคม ซึ่งก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้ในที่สุด...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

พลอากาศโท วรฉัตร ธารีฉัตร (ผู้บัญชาการวิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจาก ผู้นำจะต้องแสวงหาความรู้ในการที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อที่จะได้ไม่ต้องไปเสาะหาความเจริญจากภายนอกมาทดแทนภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเองที่มีอยู่ เช่น การปลูกข้าวโดยวิธีการลงแขกซึ่งอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันในหมู่ชาวบ้าน ย่อมดีกว่าการจ้างบริษัทเข้ามาลงทุนโดยการใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีตลอดจนปุ๋ยเคมีต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงานและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรได้มากกว่า เป็นต้น และหากเราทำ

ได้เช่นนี้ ก็ย่อมจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้ในที่สุด...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ)

ดร. จิณฎา เปี่ยมพงศ์สานต์ (ที่ปรึกษาฝ่ายการตลาด มูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจาก ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาต่าง ๆ จะต้องเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล ทันท่วงที เหตุการณ์ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันซึ่งสิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น เราอาจขายของต่าง ๆ ในราคาที่ถูก แต่หากขายได้ในปริมาณมาก ๆ ก็ย่อมสามารถทำกำไรได้เช่นเดียวกัน เป็นต้น รวมทั้งจะต้องมีความรู้ในทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะได้นำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาสังคมได้อย่างถูกต้องและยั่งยืนนั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล เวิลด์)

นางสาวกาญจน์ชนิษฐา เอกแสงศรี (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...มีความสัมพันธ์กันเนื่องจาก โครงการพัฒนาตามพระราชดำริถือเป็นองค์การนำ (Organization Leader) ที่เป็นทั้งองค์กรต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ ซึ่งจะสามารถขยายแนวคิดและทำให้คนได้มีโอกาสเรียนรู้หรือลงมือทำจากสิ่งที่ตนได้ปฏิบัติจริง และยังเป็นเสมือนตัวแบบในการศึกษาการบริหารจัดการแบบเป็นพลวัต (Learning Organization) รวมทั้งเป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แนวคิดและวิธีการบริหารจัดการในเรื่องต่าง ๆ ตามแนวพระราชดำริอีกด้วย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 ต.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

ท่านผู้หญิง เพ็ญศรี วัชรโรทัย (นางสนองพระโอษฐ์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนตรงที่ ความยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยการที่ผู้นำในภาคส่วนต่าง ๆ จะต้องนำแนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียงคือ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวนี้ไปอธิบายถ่ายทอดหรือให้ความรู้แก่ผู้อื่นได้ทราบและนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เป็นผลทางการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประชาชนเกิดความอยู่ดีกินดี และประเทศชาติก็จะสามารถอยู่รอดได้อย่างยั่งยืนในที่สุด...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ต.ค. 2554 ณ บ้านพักท่านผู้หญิงเพ็ญศรี วัชรโรทัย)

นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (ประธานกรรมการบริหารบริษัทเบนซ์อิมพอร์ต) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ปัจจุบัน โครงการพัฒนาตามพระราชดำริบางโครงการยังมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังมีโครงการของภาครัฐอีก

มากมายที่เป็นลักษณะของการทำเพียงเพื่อการประชาสัมพันธ์ในช่วงแรก ๆ ของโครงการเท่านั้น หลังจากที่ทำจนได้ผลผลิตมาแล้วก็ไม่มีความมั่นใจว่าจะนำผลผลิตดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนได้อย่างไร ดังนั้น ผู้นำจะต้องมีจุดยืนที่มั่นคงในการที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้ดีขึ้นอย่างจริงจัง เพื่อนำนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของตนไปพัฒนาให้เกิดผลทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง รวมทั้งจะต้องปรับแก้กฎหมายต่าง ๆ ที่ยังล้าหลังอยู่ให้มีความทันสมัย ตลอดจนจะต้องมีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำ CSR (Corporate Social Responsibility) หรือ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ซึ่งปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีภาคธุรกิจเพียงแค่ 20% เท่านั้นที่ทำเพื่อสังคมอย่างยั่งยืนและต่อเนื่องจริง ๆ ส่วนอีกประมาณ 80% จะเป็นเพียงการทำอย่างฉาบฉวยเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรเท่านั้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 19 ส.ค. 2554 ณ บริษัทเบนซ์อมรรัชดา จำกัด)

นายอนุชา สินธวานนท์ (ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนนั้น ในอดีตที่ผ่านมา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-4 ซึ่งได้รับอิทธิพลและแนวความคิดมาจากทางตะวันตก จะมุ่งเน้นการพัฒนาในเรื่องของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การสร้างฐานการผลิต หาแหล่งเงินทุนและปัจจัยการผลิต รวมทั้งการสร้างปัจจัยทางการคมนาคมขนส่งต่าง ๆ เป็นหลัก ส่วนเรื่องคนและสังคมเป็นเพียงปัจจัยเสริม จึงทำให้เราตามวิวัฒนาการของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมไม่ทัน แต่ในปัจจุบัน ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 เป็นต้นมา ได้เริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมประเพณี ในเรื่องที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมเป็นหลักมากขึ้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 9 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

ตารางที่ 29 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์
 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็น
 หน่วยรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน
 ในเรื่องของการที่ผู้นำจะต้องศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
 พอเพียงให้เข้าใจ และนำความรู้นั้นไปใช้ในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม
 อย่างยั่งยืนอย่างจริงจัง

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายสราวุธ แซ่เตี๋ย (2554)	การศึกษาเรียนรู้ให้เข้าใจถึงแก่นแท้ ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ การนำความรู้ที่ได้รับการศึกษาแล้ว นั้นไปปฏิบัติจริงในการทำงาน เพื่อ พุ่มพักประสบการณ์และนำองค์กร ไปในทางที่ถูกต้อง	การที่ผู้นำของโครงการ พัฒนาในพระราชดำริที่ กองทัพบกเป็นหน่วย รับผิดชอบจะสามารถใช้ ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ- สังคมและนายยุทธศาสตร์
2.	นายสมชัย หทยะตันติ (2554)	ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสังคม แบบองค์รวมอย่างยั่งยืนที่ผู้นำ จะต้องให้ความสำคัญก็คือ เรื่อง ของการให้การศึกษา	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาพัฒนาสังคมแบบองค์ รวมได้อย่างยั่งยืนนั้น สิ่ง ที่สำคัญที่สุดก็คือการศึกษา
3.	นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (2556)	ผู้นำทางทหารจะต้องนำยุทธศาสตร์ พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปใช้ในการให้ความรู้ความรู้อะไร ประชาชนในพื้นที่ควบคู่ไปกับ การพัฒนาเพื่อความมั่นคง	เรียนรู้ให้เข้าใจถึงแก่นแท้ ของปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง และนำความรู้ที่ ได้รับการศึกษาแล้วนั้นไป อธิบายถ่ายทอดหรือให้ ความรู้แก่ผู้อื่นจนกระทั่ง
4.	ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (2554)	ความยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วย การที่ผู้นำในภาคส่วนต่าง ๆ จะต้อง ทำให้แนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ให้เป็นผลทางการปฏิบัติอย่าง เป็นรูปธรรม	สามารถปฏิบัติตามและ เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้อย่างแท้จริง ตลอดจน จะตั้งยึดคนเป็น ศูนย์กลางในการพัฒนา

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
5.	นายสายเมือง วิริยศิริ (2554)	เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา ในการชี้นำแนวทางการดำเนินชีวิต ดังนั้น การพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงต้อง ยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา	เพื่อให้พร้อมรับกับ การเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านตามกระแสโลกาภิวัตน์ ได้ต่อไป
6.	นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (2554)	ยุทธศาสตร์ที่ทำให้เกิดการพัฒนา อย่างยั่งยืนได้ดีที่สุด ก็คือ การพัฒนาคน โดยจะต้องเริ่มจาก การที่ผู้นำในการพัฒนาจะต้องเรียนรู้ ให้เข้าใจก่อน	
7.	พลเอก พิเศษฐ์ วิสัยจร (2554)	ผู้นำในภาคส่วนต่าง ๆ จะต้องทำให้ แนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียงถูก นำไปอธิบายถ่ายทอดหรือให้ความรู้ แก่ผู้อื่น และนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เป็นผล อย่างแท้จริง	
8.	พันเอก ดร. ธีรพันธ์ นันทขว้าง (2554)	ผู้นำจะต้องนำแนวคิดด้านเศรษฐกิจ พอเพียงไปอธิบายถ่ายทอดให้ผู้อื่น ได้ทราบและนำไปใช้ได้ถูกต้อง ความยั่งยืนจึงจะเกิดขึ้นเป็นลำดับ ต่อไป	
9.	พลเอก วันชัย เรืองตระกูล (2554)	การนำเอากวาระผู้นำเชิงเศรษฐกิจ- สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในโครงการ พัฒนาในพระราชดำริเป็น กระบวนการหนึ่งนำไปสู่การพัฒนา สังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน	

ตารางที่ 29 ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
10.	นายชูเกียรติ มุกฎากาญจน์ (2554)	การพัฒนาสังคมแบบองค์รวม อย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนา ในระดับประเทศอย่างต่อเนื่องโดย การนำยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของโครงการพัฒนา ในพระราชดำริมาใช้	
11.	นางสุวรรณณี คำมัน (2554)	ผู้นำ จะต้องมองการพัฒนาสังคม แบบองค์รวม (Holistic)	
12.	นางนิตยา ชีวะพฤษช์ (2554)	ผู้นำสามารถสร้างแรงจูงใจแก่ผู้อื่น ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติตามอย่างเป็นรูปธรรมก็ สามารถทำให้เกิดการพัฒนาสังคม แบบองค์รวมอย่างยั่งยืน	
13.	นายชาติรี ดิเรกศรี (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมจะต้อง เป็น คน ที่ มี ความ สามารถ ในการถ่ายทอดและโน้มน้าวใจให้ ผู้อื่นทำตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนา สังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้	
14.	พลอากาศโท วรรณัตร ธารีฉัตร (2554)	ผู้นำจะต้องแสวงหาความรู้ในการที่ จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดก็ย่อมจะ ก่อให้เกิดการพัฒนาสังคม แบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้	

ตารางที่ 29 ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
15.	ดร. จิณฎา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาต่าง ๆ จะต้องเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลเพื่อที่จะได้นำความรู้อย่างถูกต้องและยั่งยืน	
16.	นางสาวกาญจน์นิษฐา เอกแสงศรี (2554)	โครงการพัฒนาตามพระราชดำริถือเป็นองค์การผู้นำ (Organigation Leader) ที่เป็นทั้งองค์กรต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ	
17.	ท่านผู้หญิง เพ็ญศรี วัชรวิทย์ (2554)	ความยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยการที่ผู้นำในภาคส่วนต่าง ๆ จะต้องนำแนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เป็นผลทางการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	
18.	นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (2554)	ผู้นำจะต้องมีจุดยืนที่มั่นคงเพื่อนำนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของตนไปพัฒนาให้เกิดผลทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง	
19.	นายอนุชา สินวานนท์ (2554)	ความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน นั้นให้ ความ สำคัญ กับ การพัฒนาคนและโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมให้เป็นหลักมากขึ้น	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย การที่ผู้นำของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่ กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบจะสามารถใช้ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและนำยุทธศาสตร์ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาสังคมแบบองค์รวมได้อย่างยั่งยืนนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการศึกษาเรียนรู้ ให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนำความรู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วนั้นไปอธิบาย ถ่ายทอดหรือให้ความรู้แก่ผู้อื่นจนกระทั่งสามารถปฏิบัติตามและเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนได้อย่าง แท้จริง โดยผู้นำจะต้องอาศัยความรอบคอบและความระมัดระวังในการวางแผนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างจำกัดในโลกนี้ให้เกิดประโยชน์ต่อทุกคนในสังคมได้อย่างสูงสุด รวมทั้งจะต้องมีการวิเคราะห์ถึง ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำ CSR (Corporate Social Responsibility) หรือ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ตลอดจนจะต้องยึดคนเป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนา ซึ่งยุทธศาสตร์สำคัญในระดับชาติที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาสังคมไทยแบบองค์รวม อย่างยั่งยืน ก็คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา ซึ่งเน้นในการพัฒนา คนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการสังเคราะห์กลั่นกรองแยกแยะข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับมาอย่างมี ทิศทางที่ชัดเจน เพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านตามกระแสโลกาภิวัตน์ได้ต่อไป

5.3.2 ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการ พัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนในเรื่องของการสร้างเอกลักษณ์ของความเป็นไทยด้วยการ ผสมผสานการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจเข้ากับการพัฒนาทางวัฒนธรรม

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ดังนี้

นายเฉลิมศักดิ์ สุรนันท์ (ผู้อำนวยการการท่งเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “... สิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนได้ในทุก ๆ ด้าน ก็คือ ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งถือเป็น ยุทธศาสตร์สำคัญที่ผู้นำจะต้องพยายามมองหาและเลือกเฟ้นมาให้ได้ เช่น งานเชียงใหม่แกรนด์เซล จะเน้นอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมล้านนาสปา ซึ่งจะมีดนตรีบำบัดหรือการนวดแบบล้านนา งานเชียงใหม่ อินเทอร์เน็ตขึ้นเนลล์ฟู๊ดเฟสติวัล เพื่อสร้างกระแสการท่องเที่ยวแบบเอเชียให้เป็นเอกลักษณ์ขึ้น เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ การท่งเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่)

นายธัญ กาญจนวิวัฒนานนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำพูน) ได้ ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ การท่งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่เป็นการผสมผสานการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจเข้ากับ การพัฒนาทางวัฒนธรรม ก็เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่จะต้องอาศัยผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ในการประยุกต์ใช้หลักของความเป็นอยู่อย่างพอเพียงตามวิถีไทยให้เข้ากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ด้านการท่องเที่ยว ด้วยการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้อีกด้วย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ ภัตตาคารเจียทังเฮง จังหวัดเชียงใหม่)

นายสมชัย หทยะตันติ (ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้ดีที่สุดก็คือ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่เป็นการผสมผสานการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจเข้ากับการพัฒนาทางวัฒนธรรม อันเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่จะต้องอาศัยผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในการประยุกต์ใช้หลักของความเป็นอยู่อย่างพอเพียงตามวิถีไทยให้เข้ากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวด้วยการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนนั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 มิ.ย. 2554 ณ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย)

ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (ที่ปรึกษาฝ่ายบริหาร บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทย แม่ประนอม จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ดีที่สุด ก็คือ การสร้างสิ่งที่เรียกว่าเป็น เอกลักษณ์ของตนเองที่ไม่เหมือนใคร เช่น การใส่คำว่า “ไทย” ต่อท้ายคำว่า น้ำพริกเผา เพื่อแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย เป็นต้น ซึ่งเอกลักษณ์จะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยการที่เราจะต้องมี ความเป็นผู้นำ รวมทั้งจะต้องอาศัย ความรู้และคุณธรรม ซึ่งก็คือ เงื่อนไขทั้ง 2 ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 18 มิ.ย. 2554 ณ บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทย แม่ประนอม จำกัด)

พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง (รองผู้อำนวยการกองศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุด ก็คือ การทำให้ประเทศมีความยั่งยืนแบบไทย ๆ นั่นคือ การที่เรายังคงยืนหยัดอยู่บนกระแสทุนนิยมของโลก (เช่น การดูทีวี ดูหนังฮอลลีวูด อันเป็นการส่งออกทางวัฒนธรรมของสหรัฐอเมริกา การเล่นอินเทอร์เน็ต ทวิตเตอร์ เฟสบุค เป็นต้น) แต่เราก็ยังใช้การบริโภคอย่างสมดุลย์ (เช่น การทำ CSR (Corporate Social Respond) ของบริษัทใหญ่ ๆ เพื่อสร้างความสมดุลย์ของทรัพยากร) บนความยั่งยืนตามวิถีแบบไทย ๆ ด้วย เนื่องจากปัจจุบัน กระแสของโลกาภิวัตน์ซึ่งมีการสื่อสารอันกว้างไกล และรวดเร็ว จะใช้วิธีการส่งออกกระแสทุนนิยมโดยนำ New Word Order ทั้ง 5 ข้อไปใช้เป็นข้ออ้าง

ในการสร้างมาตรฐานของโลกขึ้น เพื่อเข้าครอบงำทางวัฒนธรรมต่อประเทศต่าง ๆ เช่น ถ้าเราไม่สนใจเรื่องการจัดลิขสิทธิ์ ค่าก็จะกีดกันทางการค้า เป็นต้น ซึ่งกระแสทุนนิยมนี้จะเป็นความท้าทายอย่างหนึ่งที่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเผชิญ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2554 ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลตรี สุรสิทธิ์ รัตนทาง (ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...การที่จะพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้นั้น ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการปรับแต่งวิถีของตนให้เข้ากับวิถีของชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ ให้ได้ โดยเราสามารถเปรียบวัฒนธรรมเหมือนกับต้นไม้ที่อาจต้องมีการปรับแต่งกิ่งบ้าง เพื่อให้ดูสวยงาม แต่ขณะเดียวกัน เมื่อแสงแดดส่องลงมา คนที่ยืนอยู่ภายใต้ร่มเงาของวัฒนธรรมก็ต้องรู้จักที่จะเคลื่อนตัวไปตามร่มเงาของวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน จึงจะสามารถทำให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2554 ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พันเอก การุณ ชุนสูงเนิน (รองผู้บังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะพัฒนาโครงการพัฒนาตามพระราชดำริในพื้นที่ต่าง ๆ แบบองค์รวมอย่างยั่งยืน เนื่องจากในปัจจุบัน ผู้นำทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริ จะต้องคอยควบคุมและกำกับดูแลให้การพัฒนาในด้านต่างๆ ของโครงการพระราชดำริเป็นไปอย่างสอดคล้องกับแผนพัฒนาตามยุทธศาสตร์จังหวัดและยุทธศาสตร์ชาติตามลำดับ รวมทั้งจะต้องทำให้การพัฒนาดังกล่าวไม่เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาอื่น ๆ ตลอดจนต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นนั้น ๆ อีกด้วย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ กองบังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย)

นางวารุณี สุริยะ (หัวหน้าโครงการหัตถกรรมมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาสังคมให้เกิดความยั่งยืนทางวัฒนธรรมอีกทางหนึ่ง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวสต์)

พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (ผู้แทนพิเศษสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...เศรษฐกิจพอเพียง มิใช่การที่เราจะต้องใช้เงินให้น้อย แต่เป็นการที่เราใช้เงินตามขีดความสามารถของเราเอง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาของสังคมโดยรวม คนไทยโดยพื้นฐานนับถือศาสนาพุทธอยู่แล้ว ดังนั้น หากนำหลักธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับวัฒนธรรมและวิถี

ชีวิตแบบไทย ๆ ได้ สังคมไทยย่อมเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนได้อย่างแน่นอน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สายงานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ตัวอย่างของความสัมพันธ์ที่ดีที่สุดก็คือ การที่ผู้นำในพื้นที่ป่ากฤษบุรีรู้จักที่จะใช้ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการปล่อยให้ช้างยังคงอยู่ในป่าแล้วบริหารจัดการให้คนได้เข้าไปเยี่ยมชมช้างถึงในพื้นที่ ซึ่งจะก่อให้เกิดความยั่งยืนได้มากกว่าการสร้างบ้านให้ช้างอยู่อย่างไม่มีอิสระเสรี เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

นายอนุชา สนิทวานนท์ (ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศูนย์ศึกษาการพัฒนาตามพระราชดำริซึ่งกระจายอยู่ในแต่ละภาคนั้น ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญอย่างยิ่งในการขยายผลการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ตามวัฒนธรรมและภูมิสังคมที่ท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นอยู่....และ....ในอดีต แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-4 ซึ่งได้รับอิทธิพลและแนวความคิดมาจากทางตะวันตก จะมุ่งเน้นการพัฒนาในเรื่องของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การสร้างฐานการผลิต หาแหล่งเงินทุนและปัจจัยการผลิต รวมทั้งการสร้างปัจจัยทางการคมนาคมขนส่งต่าง ๆ เป็นหลัก ส่วนเรื่องคนและสังคมเป็นเพียงปัจจัยเสริม จึงทำให้เราตามวิวัฒนาการของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมไม่ทัน แต่ในปัจจุบัน ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 เป็นต้นมา ได้เริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมประเพณี ในเรื่องที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมเป็นหลักมากขึ้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 9 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

นายสรภัส สุตเธียรกุล (หัวหน้าแผนกกิจการพิเศษ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...เราจะเห็นได้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านมิได้ทรงเป็นผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมแต่ในเรื่องของการทำงานเพียงอย่างเดียว แต่ท่านยังเป็นผู้ว่าในเรื่องของจิตวิญญาณและการวางตัวในสังคมอีกด้วย เนื่องจากถึงแม้ว่าท่านจะทรงมีความเข้าใจในโลกและทรงสามารถก้าวได้ทันโลกเพราะท่านทรงศึกษาในต่างประเทศ แต่ท่านก็มีความเป็นไทยอยู่ในพระองค์สูง และด้วยเหตุนี้เอง จึงถือได้ว่าพระองค์ท่านทรงเป็นผู้นำซึ่งใช้เอกลักษณ์ของความเป็นไทยในการทำให้ประเทศไทยสามารถยืน

อยู่บนเวทีโลกได้อย่างสง่างาม มีความทันสมัยแต่ก็มีความเป็นไทยควบคู่กันไปด้วยมาโดยตลอด...”
(ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

ตารางที่ 30 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็น
หน่วยรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน
ในเรื่องของการสร้างเอกลักษณ์ของความเป็นไทยด้วยการผสมผสานการสร้างรายได้ทาง
เศรษฐกิจเข้ากับการพัฒนาทางวัฒนธรรม

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายเฉลิมศักดิ์ สุรนนท์ (2554)	สิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนได้ในทุก ๆ ด้าน ก็คือความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่ผู้นำจะต้องพยายามมองหา	สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาสังคม
2.	นายธัญ กาญจน์ วัฒนานนท์ (2554)	ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นยุทธศาสตร์ที่เป็นการผสมผสานการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจเข้ากับการพัฒนาทางวัฒนธรรม	แบบองค์รวมอย่างยั่งยืนก็คือผู้นำของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบจะต้องพยายามมองหาและเลือกเฟ้น
3.	นายสมชัย หทยะตันติ (2554)	ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นยุทธศาสตร์ที่เป็นการผสมผสานการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจเข้ากับการพัฒนาทางวัฒนธรรม	ยุทธศาสตร์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยออกมาใช้ในการพัฒนาสังคมของตนเองให้ได้ เช่นยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว
4.	ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (2554)	ยุทธศาสตร์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ดีที่สุด ก็คือการสร้างสิ่งที่เรียกว่าเป็นเอกลักษณ์	เชิงอนุรักษ์ รวมทั้งผู้นำจะต้องใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
5.	พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง (2554)	ยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุด ก็คือ การทำ ให้ประเทศมีความยั่งยืน แบบไทย ๆ	ท้องถิ่นที่มีอยู่ให้ เกิด ประโยชน์ สูง สุด ในการพัฒนาสังคม แบบองค์รวมอย่างยั่งยืน โดย จะต้องทำให้การพัฒนา ดังกล่าวไม่เกิดผลกระทบต่อ การพัฒนาด้านอื่น ๆ ตลอดจนต้องสอดคล้องกับ วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ของท้องถิ่นนั้น ๆ อีกด้วย
6.	พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง (2554)	ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการ การปรับแต่งวิธีของตนให้เข้ากับ วิถีของชุมชนหรือสังคม	
7.	พันเอก การุณ ขุนสูงเนิน (2554)	ผู้นำทุกภาคส่วน ต้องดูแลให้ การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของ โครงการพระราชดำริเป็นไปอย่าง สอดคล้องกับแผนพัฒนาตาม ยุทธศาสตร์ ตลอดจนต้อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี อันดีงามของท้องถิ่นนั้น ๆ	
8.	นางวารุณี สุริยะ (2554)	มีความสัมพันธ์กันมาก โดยเฉพาะเรื่องภูมิปัญญา ชาวบ้าน ซึ่งถือว่าเป็น การพัฒนาสังคมให้เกิดความ ยั่งยืนทางวัฒนธรรมอีกทางหนึ่ง	
9.	นายพิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา (2554)	นำหลักกรรมตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ให้เข้ากับวัฒนธรรมและวิถีชีวิต แบบไทย ๆ ได้ สังคมไทยย่อม เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน	

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
10.	นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (2556)	ตัวอย่างที่ดีที่สุดคือ การที่ผู้นำในพื้นที่ป่ากฤษบุรีใช้ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยปล่อยให้ช้างยังคงอยู่ในป่าแล้วจัดให้คนได้เข้าไปเยี่ยมชมช้างถึงในพื้นที่ ซึ่งจะยั่งยืนมากกว่าการสร้างบ้านให้ช้างอยู่อย่างไม่มีอิสระเสรี	
10.	นายคณฐา สินธวานนท์ (2554)	การปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ตามวัฒนธรรมและภูมิสังคมที่ท้องถิ่นนั้น ๆ	
11.	นายสรภัส สุตเธียรกุล (2554)	ใช้เอกลักษณ์ของความเป็นไทยในการทำให้ประเทศไทยสามารถยืนอยู่บนเวทีโลกได้อย่างสง่างาม มีความทันสมัย แต่ก็มีความเป็นไทยควบคู่กัน	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนก็คือ ผู้นำของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบจะต้องพยายามมองหาและเลือกฟื้นฟูยุทธศาสตร์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยออกมาใช้ในการพัฒนาสังคมของตนเองให้ได้ เช่น ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่เป็นการผสมผสานการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจเข้ากับการพัฒนาทางวัฒนธรรม ก็เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่จะต้องอาศัยผู้ที่มีภาวะผู้นำ

เชิงเศรษฐกิจ-สังคมในการประยุกต์ใช้หลักของความเป็นอยู่อย่างพอเพียงตามวิถีไทยให้เข้ากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น รวมทั้งผู้นำจะต้องใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน เพื่อให้เรา ยังคงสามารถยืนหยัดอยู่บนกระแสทุนนิยมของโลกได้ในขณะที่เรายังคงใช้การบริโภคอย่างสมดุล และยั่งยืนตามวิถีแบบไทย ๆ นอกจากนี้ ผู้นำจะต้องคอยควบคุมและกำกับดูแลให้การพัฒนา ในด้านต่าง ๆ ของโครงการพระราชดำริเป็นไปอย่างสอดคล้องกับแผนพัฒนาตามยุทธศาสตร์จังหวัด และยุทธศาสตร์ชาติตามลำดับ โดยจะต้องทำให้การพัฒนาดังกล่าวไม่เกิดผลกระทบต่อการพัฒนา ด้านอื่น ๆ ตลอดจนต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นนั้น ๆ อีกด้วย

5.3.3 ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการ พัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนในเรื่องของการใช้หลักธรรม การศึกษาจากธรรมชาติ การไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 ดังนี้

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า "...ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องใช้หลักทศพิธราชธรรม โดยเฉพาะความอดทนอดกลั้นและความอ่อนน้อมถ่อมตน ในการทำให้ผู้ตามเกิดความเชื่อมั่นในการที่จะทำตามแผนงานหรือยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่าง ๆ ให้บรรลุผล สำเร็จ รวมทั้งใช้หลักทศพิธราชธรรมในส่วนของคำว่า ธรรม ซึ่งในหลวงทรงพระราชทานแนวพระราชดำริ เอาไว้ว่า ธรรม คือ การศึกษาจากธรรมชาติ และการใช้ธรรมชาติในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น การเปิด-ปิดประตูระบายน้ำเมื่อน้ำขึ้น-ลง (ปิดประตูเมื่อน้ำลงเพื่อปล่อยให้ น้ำไหลไปตามลำคลองตาม ธรรมชาติ) เป็นต้น รวมทั้งจะต้องแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เช่น การเปิดประตูระบายน้ำเมื่อน้ำทะเลหนุน เพื่อเจ็จางและแก้ไขปัญหา น้ำเน่าเสีย และปิดประตูเมื่อน้ำลง เป็นต้น..." (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 2554 ณ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ)

พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร (ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า "...ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนา ที่ยั่งยืนที่สุด ก็คือ ยุทธศาสตร์ที่เมื่อนำมาปฏิบัติแล้วไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การไม่ตัดไม้ทำลายป่า การใช้จุลินทรีย์ E.M. ในการทำให้น้ำยางแข็งตัวแทนที่จะใช้กรดฟอสฟอริก การใช้ ยาฆ่าหญ้าและปุ๋ยเคมีซึ่งส่งผลให้เมื่อฝนตกลงมา น้ำจะนำพาสารเคมีเหล่านี้ลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง หรือ

ทะเล อันจะเป็นการทำลายสัตว์น้ำและผู้บริโภคสัตว์น้ำเหล่านั้นในที่สุด เป็นต้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 มิ.ย. 2554 ณ กองบัญชาการกองทัพก)

นางประทานพร โสภากิจต์วิวัฒน์ (ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในทุกระดับของสังคม ทำให้เกิดการเชื่อมโยงแนวคิดและการปรับวิถีชีวิตไปในทิศทางเดียวกัน ที่สำคัญคือ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม ซึ่งมีความสำคัญที่สุด เพราะจะทำให้ไปถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ด้วยคุณสมบัติเหล่านี้ย่อมจะนำพาสังคมไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและมั่นคง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 2554 ณ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย)

พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ (ปลัดบัญชาทหารเรือ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...คำว่า ผู้นำ มีความสัมพันธ์กับคำว่า เศรษฐกิจพอเพียง ตรงที่ คำว่าเศรษฐกิจพอเพียงจะเกิดขึ้นได้นั้น ผู้นำจะต้องทำให้คนเกิดความศรัทธาขึ้นก่อน โดยการใช้ ธรรม ทางพระพุทธศาสนา เช่น ศีล 5 เป็นกรอบในการโน้มน้าวจิตใจคน เพื่อให้คนไม่เกิดความโลภ ไม่เบียดเบียนกัน เคารพนับถือซึ่งกันและกัน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 4 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานปลัดบัญชาทหารเรือ)

นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สายงานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ทุกสังคมย่อมมีความอ่อนไหวในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น ผู้นำจะต้องใช้ความยืดหยุ่นและประนีประนอมในการประสานงานเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรักและหวงแหนในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ไว้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการดำรงชีวิตของตนเองให้ได้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

ตารางที่ 31 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนในเรื่องของการใช้หลักธรรม การศึกษาจากธรรมชาติ การไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ (2554)	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริจะต้องใช้หลักทศพิธราชธรรม คือ การศึกษาจากธรรมชาติ และการใช้ธรรมชาติในการแก้ไขปัญหาต่างๆ	ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริจะต้องใช้หลักทศพิธราชธรรม โดยเฉพาะความอดทนอดกลั้นและ
2.	พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สุด ก็คือ ยุทธศาสตร์ที่เมื่อนำมาปฏิบัติแล้วไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ความอ่อนน้อมถ่อมตน เศรษฐกิจพอเพียงต่างๆ ในการทำให้ผู้ตามเกิดความเชื่อมั่นในการที่จะทำตามแผนงานหรือยุทธศาสตร์ปรัชญาให้
3.	นางประทานพร ไสภากิจต์วัฒนะ (2554)	การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม ด้วยคุณสมบัตินี้ย่อมจะนำพาสังคมไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและมั่นคง	บรรลุผลสำเร็จ ทั้งนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม เพราะจะทำให้ถึงประโยชน์ส่วนรวม
4.	พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ (2554)	เศรษฐกิจพอเพียงจะเกิดขึ้นได้นั้นผู้นำจะต้องทำให้คนเกิดความศรัทธาขึ้นก่อน โดยการใช้ธรรมทางพระพุทธศาสนา	มากกว่าส่วนตัวนั่นเอง

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
5.	นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (2556)	ทุกสังคมย่อมมีความอ่อนไหวในเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น ผู้นำ จะต้องยืดหยุ่นและประนีประนอม ในการประสานงานเพื่อสร้างจิตสำนึก ให้ประชาชนเกิดความรักและห่วงแหน ในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่ไว้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ ในการดำรงชีวิตของตนเอง	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ จะต้องใช้หลักศัพทราชาศัพท์ โดยเฉพาะความอดทนอดกลั้นและความอ่อนน้อมถ่อมตน เศรษฐกิจพอเพียงต่าง ๆ ในการทำให้ผู้ตามเกิดความเชื่อมั่นในการที่จะทำตามแผนงานหรือยุทธศาสตร์ปรัชญาให้บรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งใช้หลักศัพทราชาศัพท์ในส่วนของการค้าว่า ธรรม ซึ่งในหลวงทรงพระราชทานแนวพระราชดำริเอาไว้ว่า ธรรม คือ การศึกษาจากธรรมชาติ และการใช้ธรรมชาติในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเมื่อนำยุทธศาสตร์ดังกล่าวมาปฏิบัติแล้วจะไม่ก่อให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง จะทำให้สังคมเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้โดยแท้จริง ทั้งนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม เพราะจะทำให้ไปถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวนั่นเอง

5.4 การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน

5.4.1 ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอีกประการคือ ยุทธศาสตร์การวางแผนและตัดสินใจอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.51 ดังนี้

นางพวงเพ็ชร ชุนละเอียด (อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...การพัฒนาแบบยั่งยืนในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ควรที่จะดำเนินการตามลำดับขั้น คือ ต้องมุ่งเน้นที่ความพอมีพอกินของประชาชน โดยใช้การปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ในการดำรงชีวิตให้ประหยัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ให้มีความมั่นคงก่อน แล้วจึงค่อยมุ่งเน้นในการสร้างความเจริญเพื่อเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจ โดยต้องปฏิบัติให้เกิดความสอดคล้องกับสถานะของประเทศและการดำรงชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้ในขณะที่โลกอยู่ในสถานการณ์โลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 ก.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (ที่ปรึกษาฝ่ายบริหาร บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในอนาคต สุขภาพอนามัยของคนจะดีขึ้น ซึ่งจะทำให้คนในสังคมเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น คนสมัยใหม่จะต้องวางแผนในการเก็บออม (สร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเอง) เพื่อให้มีกินมีใช้ในยามแก่เฒ่า นอกจากนี้ไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ดังนั้น ในอนาคตจะต้องวางแผนในการใช้ที่ดินให้คุ้มค่าวางแผนผังเมืองให้ชัดเจน ว่าพื้นที่บริเวณใดควรจะใช้ทำอะไรอย่างไรจึงจะดีที่สุด...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 18 มิ.ย. 2554 ณ บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด)

พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง (ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำทั้ง 2 ระดับ จะต้องมีการตัดสินใจที่เด็ดขาดในเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decisive Leadership) คือ เมื่อเห็นวาทิศทาง (จุดมุ่งหมาย) นี้แล้ว จะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะก้าวไปสู่ทิศทาง (จุดมุ่งหมาย) นั้น ส่วนวิธีการอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนไปบ้าง เนื่องจากอาจมีปัจจัยจากภายนอกเข้ามาแทรกแซง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2554 ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลเอก วันชัย เรื่องตระกูล (อดีตปลัดกระทรวงกลาโหม) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจะต้องมีกระบวนการศึกษาและวางแผนที่สอดคล้องกับภูมิประเทศ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ และสภาพธรรมชาติแวดล้อมรอบ ๆ ตัวคน....และ....การพัฒนาต้องเริ่มต้นจาก “การพึ่งตนเอง” ให้ได้ก่อน โดยจะต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของทฤษฎีใหม่ กล่าวคือ จะต้องสร้างพื้นฐานความเป็นอยู่ของประชาชนและครอบครัวให้พอมีพอกินพอใช้ (ยึดหลักการพึ่งตนเอง) ก่อนภายหลังจากที่ประชาชนได้รับการพัฒนาตนเองให้เข้มแข็งและเป็นอิสระแล้ว จึงค่อยพัฒนาขึ้นมาเป็นการแลกเปลี่ยน การรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือพึ่งพากัน (ยึดหลักความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ) และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ และในลำดับสุดท้าย คือ การพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงสู่สังคมภายนอก (ยึดหลักความขยันหมั่นเพียรและอดทน) เพื่อความเจริญก้าวหน้าในลำดับต่อไป...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

นางนิตยา ชีวะพุกภักซ์ (ผู้จัดการฝ่ายพัฒนางานตรวจสอบ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ควรที่จะวางแผนการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างรัดกุม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 13 ก.ย. 2554 ณ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด)

พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (ที่ปรึกษากองอำนาจการพัฒนาระดับชาติและจัดระเบียบพื้นที่ขอใช้ประโยชน์ทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนในอนาคตนั้น ผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำในภาครัฐ จะต้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ จัดหาแหล่งน้ำ จัดทำแผนแม่บทให้เกิดผลทางการปฏิบัติ และให้ความรู้ความเข้าใจในการทำการตลาดอย่างถูกต้อง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ก.ค. 2554 ณ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลตำรวจโท เรื่องศักดิ์ จริตเอก (จเรตำรวจ) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้ปฏิบัติงานในโครงการพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ควรมีการปรับปรุงขั้นตอน, รายละเอียด และวิธีในการปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 ก.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 งานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการพื้นที่โดยทรงแบ่งพื้นที่การพัฒนาออกเป็น 3 พื้นที่ คือ พื้นที่ชั้นนอก (พัฒนาอาชีพ ดูแลป่าไม้ สร้างอ่างเก็บน้ำ) ชั้นกลาง (Food Bank, ธนาคารข้าว) และชั้นใน (ศาลากลางจังหวัดจะเป็นศูนย์กลางในการประสานงานของส่วนราชการต่าง ๆ)...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

ตารางที่ 32 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอีกประการคือ ยุทธศาสตร์การวางแผนและตัดสินใจอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นางพวงเพ็ชร ทูลละอียด (2554)	การพัฒนาแบบยั่งยืนในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ควรที่จะดำเนินการตามลำดับขั้น	การพัฒนาแบบยั่งยืนในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องดำเนินการ ดังนี้ 1. มีการวางแผนและตัดสินใจ
2.	ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (2554)	ไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ดังนั้น ในอนาคตจะต้องวางแผนในการใช้ที่ดินให้คุ้มค่า วางผังเมืองให้ชัดเจนว่าพื้นที่บริเวณใดควรจะใช้ทำประโยชน์อย่างไรจึงจะดีที่สุด	อย่างเป็นขั้นเป็นตอน เช่นวางแผนในการใช้ที่ดินให้คุ้มค่า และวางผังเมืองให้ชัดเจน 2. ตัดสินใจดำเนินการไปตามลำดับขั้น คือ ต้องมุ่งเน้นที่ความพอมีพอกินของประชาชน
3.	พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง (2554)	ผู้นำทั้ง 2 ระดับ จะต้องมีการตัดสินใจที่เด็ดขาดในเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decisive Leadership)	โดยใช้การปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ในการดำรงชีวิตให้ประหยัด

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
4.	พลเอกวันชัย เรืองตระกูล (2554)	การพัฒนาต้องเริ่มต้นจาก “การพึ่งตนเอง” ให้ได้ก่อน โดยจะต้องปฏิบัติตามลำดับ ขั้นตอนของทฤษฎีใหม่	3. สร้างความเจริญเพื่อเพิ่ม ฐานะทางเศรษฐกิจโดยต้อง โดยต้องปฏิบัติให้เกิด ความสอดคล้องกับสภาวะ ของประเทศและการดำรงชีวิต อย่างสมดุลและยั่งยืน
5.	นางนิตยา ชีวะพฤกษ์ (2554)	ควรที่จะวางแผนการใช้ ทรัพยากรของประเทศอย่าง รัดกุม เพื่อให้เกิดประสิทธิผล มากที่สุด	4. ภายหลังจากที่ประชาชน ได้รับการพัฒนาตนเองให้ เข้มแข็งและเป็นอิสระแล้ว จึง ค่อยพัฒนาขึ้นมาเป็น การแลกเปลี่ยน การรวม กลุ่ม เพื่อช่วยเหลือพึ่งพากัน (ยึด หลักความสามัคคีร่วมมือร่วม ใจ) และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้
6.	พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (2554)	ผู้นำในภาครัฐ จะต้องให้ การสนับสนุนด้านงบประมาณ, จัดหาแหล่งน้ำ จัดทำแผน แม่บทให้เกิดผลทางการปฏิบัติ และให้ความรู้ความเข้าใจใน การทำการตลาดอย่างถูกต้อง	เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้
7.	พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จิรตเอก (2554)	ควรมีการปรับปรุงขั้นตอน, รายละเอียด และวิธีใน การปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม	5. การพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยง สู่สังคมภายนอก (ยึดหลัก ความขยันหมั่นเพียรและอดทน) เพื่อความเจริญก้าวหน้าให้ สามารถอยู่ได้ในช่วงที่โลกอยู่ใน สถานการณ์โลกาภิวัตน์ซึ่งมีการ แข่งขันสูงต่อไป
8.	นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (2556)	พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวทรงใช้วิธีการแบ่ง พื้นที่การพัฒนาออกเป็น 3 พื้นที่ คือ พื้นที่ชั้นนอก (พัฒนาอาชีพ ดูแลป่าไม้ สร้างอ่างเก็บน้ำ) ชั้นกลาง (Food Bank, ธนาคารข้าว)	

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
		และชั้นใน (ศาลากลาง จังหวัด จะเป็น ศูนย์ กลาง ใน การประสานงานของส่วน ราชการต่าง ๆ	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย การพัฒนาแบบยั่งยืนในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องมีการวางแผนและตัดสินใจอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เช่น วางแผนในการใช้ที่ดินให้คุ้มค่า วางผังเมืองให้ชัดเจน ว่าพื้นที่บริเวณใดควรจะใช้ทำอะไรจึงจะดีที่สุดที่สุดก่อน หลังจากนั้นจึงเริ่มตัดสินใจดำเนินการไปตามลำดับขั้น คือ ต้องมุ่งเน้นที่ความพหุมีพอกินของประชาชน โดยใช้การปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ในการดำรงชีวิตให้ประหยัดถูกต้องตามหลักวิชาการให้มีความมั่นคง หลังจากนั้นจึงค่อยมุ่งเน้นในการสร้างความเจริญเพื่อเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจ โดยต้องปฏิบัติให้เกิดความสอดคล้องกับสภาวะของประเทศและการดำรงชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืนหรืออาจใช้วิธีการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของทฤษฎีใหม่ กล่าวคือ จะต้องสร้างพื้นฐานความเป็นอยู่ของประชาชนและครอบครัวให้พหุมีพอกินพอใช้ (ยึดหลักการพึ่งตนเอง) ก่อน ภายหลังจากที่ประชาชนได้รับการพัฒนาตนเองให้เข้มแข็งและเป็นอิสระแล้ว จึงค่อยพัฒนาขึ้นมาเป็นการแลกเปลี่ยนการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือพึ่งพากัน (ยึดหลักความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ) และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ และในลำดับสุดท้าย คือ การพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงสู่สังคมภายนอก (ยึดหลักความขยันหมั่นเพียรและอดทน) เพื่อความเจริญก้าวหน้าให้สามารถอยู่ได้ในช่วงที่โลกอยู่ในสถานการณ์โลกาภิวัตน์ซึ่งมีการแข่งขันสูงต่อไปการพัฒนาแบบยั่งยืนในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องมีการวางแผนและตัดสินใจอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เช่น วางแผนในการใช้ที่ดินให้คุ้มค่าวางผังเมืองให้ชัดเจน ว่าพื้นที่บริเวณใดควรจะใช้ทำอะไรจึงจะดีที่สุดที่สุดก่อน หลังจากนั้นจึงเริ่มตัดสินใจดำเนินการไปตามลำดับขั้น คือ ต้องมุ่งเน้นที่ความพหุมีพอกินของประชาชน โดยใช้การปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ในการดำรงชีวิตให้ประหยัดถูกต้องตามหลักวิชาการให้มีความมั่นคง หลังจากนั้นจึงค่อยมุ่งเน้นในการสร้างความเจริญเพื่อเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจ

โดยต้องปฏิบัติให้เกิดความสอดคล้องกับสภาวะของประเทศและการดำรงชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน หรืออาจใช้วิธีการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของทฤษฎีใหม่ กล่าวคือ จะต้องสร้างพื้นฐานความเป็นอยู่ ของประชาชนและครอบครัวให้พอมีพอกินพอใช้ (ยึดหลักการพึ่งตนเอง) ก่อน ภายหลังจากที่ประชาชน ได้รับการพัฒนาตนเองให้เข้มแข็งและเป็นอิสระแล้ว จึงค่อยพัฒนาขึ้นมาเป็นการแลกเปลี่ยน การรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือพึ่งพากัน (ยึดหลักความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ) และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้ เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้และในลำดับสุดท้าย คือ การพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงสู่สังคมภายนอก (ยึดหลักความขยันหมั่นเพียรและอดทน) เพื่อความเจริญก้าวหน้าให้สามารถอยู่ได้ในช่วงที่โลกอยู่ใน สถานการณ์โลกาภิวัตน์ซึ่งมีการแข่งขันสูงต่อไป

5.4.2 ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานใน โครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์ รวมอย่างยั่งยืนอีกประการคือ ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการผลิตและการส่งออก

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95 ดังนี้

นายธัญ กาญจนวิวัฒน์ (อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์) ได้ ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า "...ในอนาคตนี้ ประเทศไทยควรจะเน้นในเรื่องของ การพัฒนาทางด้านการศึกษาเป็นหลัก นอกจากนี้ การกระจาย อำนาจและเม็ดเงินไปสู่ท้องถิ่นจะมีมากขึ้น และสิ่งที่ควรจะมีตามมาก็คือ การพัฒนาทาง ด้านการแพทย์ การส่งเสริมการส่งออก การท่องเที่ยวอนุรักษ์ การปฏิรูปสื่อ และการปฏิรูปในการ ออกกฎหมายให้สามารถบังคับใช้ได้เต็มที่..." (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ ภัตตาคาร เจียท้งเฮง จังหวัดเชียงใหม่)

นายชูเกียรติ มุทธากาญจน์ (อธิการวิทยาลัยการปกครอง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า "...ในอนาคต โลกไร้พรมแดน (Globalization) จะทำให้ภาคการเกษตรเล็กลง เนื่องจากทุกคนจะหันไปคิดประดิษฐ์นวัตกรรม ใหม่ ๆ ซึ่งให้ผลกำไรสูง ในขณะที่เดียวกัน กระแสของโลกในภาคการเกษตรเองก็เริ่มหันไปปลูกพืช พลังงานทดแทนซึ่งให้ผลกำไรต่อไร่สูงกว่าการเกษตรแบบเดิมที่ปลูกพืชเพื่อการบริโภคและส่งออก ซึ่ง ถือเป็นความเข้าใจที่ผิดอย่างยิ่ง เนื่องจากวันหนึ่งหากมีการพืชพลังงานทดแทนไว้เป็นทางเลือกมาก เกินไปจนล้นตลาดและขายไม่ได้ราคา หรือเมื่อเศรษฐกิจตกต่ำและพืชที่ใช้เพื่อการบริโภคมีจำกัด ย่อม ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกแน่นอน แต่หากประเทศไทยเรายังคงทำการเกษตรโดยยึดถือแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงไว้อยู่ ก็ย่อมจะทำให้ประเทศไทยยังคงสามารถยืนหยัดอยู่ท่ามกลางวิกฤติของโลกได้ อย่างสง่างาม..." (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

นายชาติตรี ดิเรกศรี (รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ควรเป็นการพัฒนาที่ได้ผลระยะยาว ไม่ใช่ได้ผลแค่ปีสองปี การที่จะยั่งยืนได้ต้องนำเอาพระราชดำรัสของในหลวงที่ทรงสอน คือ มีเหตุผล ทำแล้วต้องประมาณตนอย่างมีภูมิคุ้มกัน มีความรู้ และมีคุณธรรม ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการพัฒนาที่ดีต้องมีการพัฒนาการปลูกพืชให้ได้ผลผลิตต่อไร่ให้มากขึ้นจนประชาชนสามารถอยู่ได้อย่างพอมีพอกินก่อน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ (ปลัดบัญชาทหารเรือ) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ ผู้นำจะต้องได้รับการยอมรับจากประชาชนก่อน หลังจากนั้นจึงขยายผลงานออกไปโดยการให้การสื่อสาร การทำการตลาด และการประชาสัมพันธ์ที่ดี อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจพอเพียง มิใช่การทำเศรษฐกิจหลักหรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ซึ่งทำเพื่อขายเอากำไร แต่เป็นเพียงการทำเศรษฐกิจเพียงเพื่อให้มีพอกินพอใช้ในกลุ่มสังคมเล็ก ๆ หรืออาจขยายตัวออกไปได้ก็แค่เพียงระดับที่ตั้งขึ้นเป็นกองทุนหมู่บ้าน, SMEs, OTOP หรือการผลิตของแฮนด์เมดต่าง ๆ เท่านั้น ซึ่งนั่นก็จะก่อให้เกิดความยั่งยืน นั่นคือ มีความพอเพียง และสามารถขยายผลผลิตได้ในขอบเขตที่บริหารจัดการได้ตามขีดความสามารถของตนเอง ไม่โอเวอร์จนเกินไปจนมีหนี้สินตามมาในที่สุดนั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 4 ส.ค. 2554 ณ สำนักงานปลัดบัญชาทหารเรือ)

ดร. จิณฎา เปี่ยมพงศ์สานต์ (ที่ปรึกษาฝ่ายการตลาด มูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในอนาคตโครงการพัฒนาเพื่อสังคมต่าง ๆ ควรใช้หลักการตลาดมากขึ้น โดยใช้หลักการของ Profit Organization ในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความทันสมัย มีความว่องไวในการตัดสินใจเชิงธุรกิจ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์)

นางวารุณี สุริยะ (หัวหน้าโครงการกิจกรรมมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในอนาคตหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องควรเป็นผู้นำในการสร้างจิตสำนึกให้ชาวบ้านในพื้นที่โครงการได้รู้จักการเก็บออม เพื่อนำรายได้เข้ามาช่วยกันพัฒนาพื้นที่ของตน รวมทั้งควรขยายผลงานโครงการตามพระราชดำริออกไปสู่สายตาชาวโลกให้มากขึ้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์)

ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อดุลย์วิทย์ (ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดมูลนิธิโครงการหลวง) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในอนาคต ควรขยายผลงานโครงการตามพระราชดำริออกไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องชี้ให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของโครงการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ว่าก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์)

ตารางที่ 33 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอีกประการคือ ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการผลิตและการส่งออก

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายธัญกาญจน์วัฒนานนท์ (2554)	การกระจายอำนาจและเม็ดเงินไปสู่ท้องถิ่นจะมีมากขึ้น และสิ่งที่ควรจะมีตามมา ก็คือการส่งเสริมการส่งออก	ในอนาคต ประเทศไทยควรจะใช้ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการผลิตและการส่งออก โดยมีแนวทางในการพัฒนาคือ
2.	นายชูเกียรติ มุทธากาญจน์ (2554)	ในอนาคต โลกไร้พรมแดน (Globalization) จะทำให้ภาคการเกษตรเล็กลงเมื่อเศรษฐกิจตกต่ำและพืชที่ใช้เพื่อการบริโภคมีจำกัด หากประเทศไทยเรายังคงทำการเกษตรโดยยึดถือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ก็ย่อมจะทำให้ประเทศไทยยังคงสามารถยืนหยัดอยู่ท่ามกลางวิกฤติของโลกได้	1. ต้องมีการปรับปรุงเทคโนโลยีในการปลูกพืชให้ได้ผลผลิตต่อไร่ให้มากขึ้นจน ประชาชนสามารถอยู่ได้อย่างพอมีพอกิน 2. ขยายผลงานออกไป โดยการใช้การสื่อสาร การทำการตลาดและการประชาสัมพันธ์ที่ดี

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
3.	นายชาติรี ดิเรกศรี (2554)	แนวทางการพัฒนาตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาวิธีการปลูกพืชให้ ได้ผลผลิตต่อไร่ให้มากขึ้นจน ประชาชนสามารถอยู่ได้อย่าง พอมีพอกิน	3. ต้องตระหนักว่าการทำ เศรษฐกิจพอเพียงทำเพื่อให้มี พอกินพอใช้ในกลุ่มสังคมเล็ก ๆ หรืออาจขยายตัวตั้งเป็นกองทุน หมู่บ้าน SMEs OTOP ขึ้น หรือ การผลิตของแฮนด์เมดต่าง ๆ ได้ เท่านั้น
4.	พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ (2554)	หลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้มี พอกินพอใช้ในกลุ่มสังคมเล็ก ๆ หรืออาจขยายตัวออกไปได้ก็แค่ เพียงระดับที่ตั้งขึ้นเป็นกองทุน หมู่บ้าน SMEs OTOP หรือ การผลิตของแฮนด์เมดต่าง ๆ เท่านั้น ซึ่งนั่นก็จะก่อให้เกิด ความยั่งยืน	4. ก่อให้เกิดความยั่งยืน มี ความพอเพียงและสามารถ ขยายผลผลิตได้ในขอบเขตที่ บริหารจัดการได้ตามขีด ความสามารถของตนเอง ไม่เกิดหนี้สิน
5.	ดร. ฐิติญา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2554)	การใช้หลักการของ Profit Organization ในการพัฒนาบุคลากร ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมี ความทันสมัย มีความไว้วางใจใน การตัดสินใจเชิงธุรกิจ	
6.	นางวารุณี สุริยะ (2554)	ผู้นำควรสร้างจิตสำนึกให้ ชาวบ้านได้รู้จักการเก็บออม เพื่อนำรายได้เข้ามาช่วยกัน พัฒนาพื้นที่ของตน รวมทั้ง ควรขยายผลงานโครงการตาม พระราชดำริออกไปสู่สายตา ชาวโลกให้มากขึ้น	

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
7.	ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อดุลยวิทย์ (2554)	ควรขยายผลงานโครงการตามพระราชดำริออกไปยังพื้นที่ต่างๆ ให้มากขึ้น โดยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องชี้ให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของโครงการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย ในอนาคต ประเทศไทยควรจะใช้ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการผลิตและการส่งออก โดยมีแนวทางในการพัฒนา คือ ต้องมีการปรับปรุงเทคโนโลยีในการปลูกพืชให้ได้ผลผลิตต่อไร่ให้มากขึ้นจนประชาชนสามารถอยู่ได้อย่างพอมีพอกินก่อนเป็นลำดับแรก จากนั้นจึงขยายผลงานออกไปโดยการใช้การสื่อสาร การทำการตลาด และการประชาสัมพันธ์ที่ดี อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจพอเพียง มิใช่การทำเศรษฐกิจหลักหรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ซึ่งทำเพื่อขายเอากำไร แต่เป็นเพียงการทำเศรษฐกิจเพียงเพื่อให้มีพอกินพอใช้ในกลุ่มสังคมเล็ก ๆ หรืออาจขยายตัวออกไปได้ก็แค่เพียงระดับที่ตั้งขึ้นเป็นกองทุนหมู่บ้าน SMEs OTOP หรือการผลิตของแฮนด์เมดต่าง ๆ เท่านั้น ซึ่งนั่นก็จะก่อให้เกิดความยั่งยืน นั่นคือ มีความพอเพียงและสามารถขยายผลผลิตได้ในขอบเขตที่บริหารจัดการได้ตามขีดความสามารถของตนเอง ไม่มากเกินไปจนมีหนี้สินตามมาในที่สุดนั่นเอง

5.4.3 ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอีกประการคือ ยุทธศาสตร์ในการสนับสนุนการพัฒนาโดยภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 ดังนี้

นายสรารุช แซ่เตี๋ยว (นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำในอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีความชัดเจนตรงไปตรงมา มีความยุติธรรม รวมถึงยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงนำมาใช้ในการพัฒนาสังคมไทยด้วยการที่ท่านทรงปฏิบัติพระองค์ตามแนวทางดังกล่าวไว้เป็นตัวอย่างแล้วนั้น จะต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างเต็มที่ รวมทั้งจะต้องมีการประสานงานและได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่)

พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง (ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำจะมีหน้าที่สนับสนุนในการให้ความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการทรัพยากรในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ความรู้นั้นจะต้องตั้งอยู่บนวิถีของชุมชนนั้น ๆ ด้วย โดยภาครัฐจะเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนเท่านั้น จึงจะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้จริง ๆ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2554 ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลโท ชำนิ รักเรือง (เจ้ากรมยุทธบริการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...โครงการพัฒนาต่าง ๆ ต้องทำตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และใช้กรอบจากความคิดของผู้นำแต่ละกระทรวง ซึ่งมีอำนาจในการให้การสนับสนุนเรื่องงบประมาณมาเป็นสิ่งเริ่มต้นโครงการ ภาวะผู้นำจึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต้องเป็นผู้ที่สามารถในการประสานงาน ชักจูง โน้มน้าวที่ดี...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (ที่ปรึกษากองอำนาจการพัฒนาและจัดระเบียบพื้นที่ขอใช้ประโยชน์ทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในอนาคตนั้น ผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำในภาครัฐ จะต้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ จัดหาแหล่งน้ำ จัดทำแผนแม่บทให้เกิดผลทางการปฏิบัติ และให้ความรู้ความเข้าใจในการทำการตลาดอย่างถูกต้อง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ก.ค. 2554 ณ กองบัญชาการกองทัพไทย)

นายชาติตรี ดิเรกศรี (รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ควรเป็นการพัฒนาที่ได้ผลระยะยาว อยู่ถาวร อยู่ได้นาน ไม่ใช่ได้ผลแค่ปีสองปี นอกจากนี้ รัฐจะต้องผลักดันนโยบายอย่างเต็มที่ ให้ความรู้แก่ชาวบ้านว่าการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยจะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติหมดไปอย่างฟุ่มเฟือยเช่นกัน

และต้องทำให้ชาวบ้านมีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ และสร้างจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นตนเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (ประธานกรรมการบริหารบริษัทเบนซ์อิมมอร์ต้า) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในอนาคต ผู้นำจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องมีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุน จึงจะทำให้ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริถูกนำไปใช้ให้เกิดการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นได้ รวมทั้งจะทำให้สังคมเกิดความมั่นคงอย่างยั่งยืนได้อีกด้วย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 19 ส.ค. 2554 ณ บริษัทเบนซ์อิมมอร์ต้า จำกัด)

ตารางที่ 34 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอีกประการคือ ยุทธศาสตร์ในการสนับสนุนการพัฒนาโดยภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายสุรารุช แซ่เตี๋ยว (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะ ต้อง ได้ รับ การสนับสนุนจากภาครัฐอย่างเต็มที่ รวมทั้งจะต้องมีการประสานงานและได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ต้องทำตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และใช้กรอบจากความคิดของผู้นำแต่ละกระทรวง โดยจะต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนอย่างเต็มที่ ทั้งในเรื่องของงบประมาณ การจัดหา แหล่งน้ำ การจัดทำแผนแม่บทให้เกิดผลทางการปฏิบัติ
2.	พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง (2554)	ผู้นำจะมีหน้าที่สนับสนุนในการให้ความรู้ ทั้งนี้ ความรู้นั้นจะต้องตั้งอยู่บนวิถีของชุมชนนั้น ๆ ด้วย โดยภาครัฐจะเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนเท่านั้น	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ต้องทำตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และใช้กรอบจากความคิดของผู้นำแต่ละกระทรวง โดยจะต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนอย่างเต็มที่ ทั้งในเรื่องของงบประมาณ การจัดหา แหล่งน้ำ การจัดทำแผนแม่บทให้เกิดผลทางการปฏิบัติ

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
		จึงจะก่อให้เกิดการพัฒนา อย่างยั่งยืนได้จริง ๆ	
3.	พลโท ชำนิ รักเรือง (2554)	โครงการพัฒนาต่าง ๆ ใช้ กรอบจากความคิดของผู้นำ แต่ละกระทรวงซึ่งมีอำนาจ ในการให้การสนับสนุนเรื่อง งบประมาณ ภาวะผู้นำ จึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต้องเป็น ผู้ที่ สามารถ ในการประสานงาน ชักจูง โน้มน้าวที่ดี	
4.	พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (2554)	ผู้นำในภาครัฐ จะต้องให้ การสนับสนุนด้านงบประมาณ จัดหาแหล่งน้ำ จัดทำ แผนแม่บทให้เกิดผลทาง การปฏิบัติ และให้ความรู้ ความเข้าใจในการทำ การตลาดอย่างถูกต้อง	
5.	นายชาติวี ดิเรกศรี (2554)	ควรเป็นการพัฒนาที่ได้ผล ระยะยาวอยู่ถาวรอยู่ได้นาน ไม่ใช่ได้ผลแค่ปี สองปี นอกจากนี้ รัฐจะต้องผลักดัน นโยบายอย่างเต็มที่	
6.	นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (2554)	ผู้นำจากทั้งภาครัฐ และ ภาคเอกชนจะต้องมีส่วนร่วม ในการให้การสนับสนุน	

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
		จึงจะทำให้ยุทธศาสตร์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกิดการพัฒนาไปในทางที่ดี ขึ้น รวมทั้งจะทำให้สังคมเกิด ความมั่นคงอย่างยั่งยืน	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ต้องทำตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และใช้กรอบจากความคิดของผู้นำแต่ละกระทรวงซึ่งมีอำนาจในการให้การสนับสนุนเรื่องงบประมาณมาเป็นสิ่งเริ่มต้นโครงการ โดยจะต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนอย่างเต็มที่ ทั้งในเรื่องของงบประมาณ การจัดหาแหล่งน้ำ รวมถึงการจัดทำแผนแม่บทให้เกิดผลทางการปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐและเอกชนควรที่จะเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนเท่านั้น มิใช่ผู้ปฏิบัติหลัก จึงจะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

5.4.4 ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอีกประการคือ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปในการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัย

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.13 ดังนี้

นายธัญ กาญจนวิวัฒน์านนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำพูน) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ในอนาคตนั้น ประเทศไทยควรจะเน้นในเรื่องของ การพัฒนาทางด้านการศึกษาเป็นหลัก นอกจากนี้ การกระจายอำนาจและเม็ดเงินไปสู่ท้องถิ่นจะมีมากขึ้น และสิ่งที่จะต้องตามมา ก็คือ การพัฒนาทางด้านแพทย์ การส่งเสริมการส่งออก การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การปฏิรูปสื่อ และการปฏิรูปในการออกกฎหมายให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างเต็มที่...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ ภัตตาคารเจียทังเฮง จังหวัดเชียงใหม่)

นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (ประธานกรรมการบริหารบริษัทเบนซ์อิมมอร์ตาลิตี) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...ผู้นำจะต้องมีจุดยืนที่มั่นคงในการที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นอย่างจริงจัง เพื่อนำนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของตนไปพัฒนาให้เกิดผลทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง รวมทั้งจะต้องปรับแก้กฎหมายต่าง ๆ ที่ยังล้าหลังอยู่ให้มีความทันสมัย ตลอดจนจะต้องมีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 19 ส.ค. 2554 ณ บริษัทเบนซ์อิมมอร์ตาลิตี จำกัด)

ตารางที่ 35 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอีกประการ คือ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปในการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัย

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายธัญกาญจน์วัฒนานนท์ (2554)	การกระจายอำนาจและเม็ดเงินไปสู่ท้องถิ่นจะมีมากขึ้น และสิ่งที่จะต้องมีตามมา ก็คือการปฏิรูปในการออกกฎหมายให้สามารถบังคับใช้ได้เต็มที่	ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2.	นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (2554)	ผู้นำจะต้องมีจุดยืนที่มั่นคงในการที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นอย่างจริงจัง รวมทั้งจะต้องปรับแก้กฎหมายต่าง ๆ ที่ยังล้าหลังอยู่ให้มีความทันสมัย	ที่ควรจะมีอีกประการก็คือ การปฏิรูปในการออกกฎหมายให้มีความทันสมัยและสามารถบังคับใช้ได้เต็มที่ โดยผู้นำจะต้องมีจุดยืนที่มั่นคงในการที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นอย่างจริงจัง รวมทั้งจะต้องมีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างรอบด้าน

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ควร จะเน้นอีกประการก็คือ การปฏิรูปในการออกกฎหมายให้มีความทันสมัยและสามารถบังคับใช้ได้ อย่างเต็มที่ โดยผู้นำจะต้องมีจุดยืนที่มั่นคงในการที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นอย่างจริงจัง รวมทั้งจะต้องมีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างรอบด้าน

5.5 การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง เศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วย รับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนา สังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน

จากการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้ให้แนวคิดและทัศนะคติเกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง เศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบใน การดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน โดยเรียงลำดับตามความถี่ ได้ดังนี้

5.5.1 บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของ โครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาทางด้านการศึกษาเรียนรู้ และการ นำความรู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วนั้นไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.51 ดังนี้

นายธัญ กาญจนวิวัฒนานนท์ (อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำพูน) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควรจะเน้น ในเรื่องของการพัฒนาทางด้านการศึกษาเป็นหลัก...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ ภัตตาคารเจียทังเฮง จังหวัดเชียงใหม่)

ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (ที่ปรึกษาฝ่ายบริหาร บริษัท พิบูลย์ชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ ประนอม จำกัด) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...แต่ละยุคสมัยจะมี การอบรมปลูกฝังค่านิยมที่แตกต่างกัน เราจึงต้องอาศัยเวลาในการที่จะอบรมปลูกฝังค่านิยม ทั้งนี้ ผู้นำ

ทางทหารในโครงการพระราชดำริต่าง ๆ จะต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนผลักดันในการปลูกฝังความมั่นคงเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้แก่คนในสังคมจนกระทั่งรู้สึกได้ว่า การอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขที่สุดก็คือการอยู่อย่างพอเพียงนั่นเอง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 18 มิ.ย. 2554 ณ บริษัท พิบูลย์ชัย น้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด)

พลตรี สุรสิทธิ์ รัตนทาง (ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...ในอนาคตนั้น ผู้นำทางทหารตามโครงการพระราชดำริจะต้องมีพันธะแห่งความเข้าใจในเรื่องของการบริหารจัดการทรัพยากร โดยจะต้องให้องค์กรหรือชุมชนนั้น ๆ เป็นผู้บริหารจัดการทรัพยากรด้วยตัวขององค์กรหรือชุมชนเอง โดยทหารจะมีหน้าที่สนับสนุนในการให้ความรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากรดังกล่าว ทั้งนี้ ความรู้นั้นจะต้องตั้งอยู่บนวิถีของชุมชนนั้น ๆ ด้วย...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2554 ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลเอก วันชัย เรืองตระกูล (อดีตนายกรัฐมนตรี) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบจะต้องมีกระบวนการศึกษาและวางแผนที่สอดคล้องกับภูมิประเทศ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพธรรมชาติแวดล้อมรอบ ๆ ตัวคน และต้องให้ความสำคัญต่อการใช้หลักวิชาในการศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งจะต้องพัฒนาคนโดยสร้างความรู้ความเข้าใจของคนในพื้นที่ต่อหลักการและประโยชน์ของการพัฒนา เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากที่สุด...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สายงานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...ผู้นำทางทหารจะต้องนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปใช้ในการให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาเพื่อความมั่นคงซึ่งเป็นหน้าที่หลักของทหารอยู่แล้ว และที่สำคัญคือจะต้องส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคลากรต่าง ๆ ให้มีจิตสำนึกในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง ไม่ใช่รู้แต่เพียงในตำราเท่านั้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (ที่ปรึกษากองอำนวยการพัฒนาและจัดระเบียบพื้นที่ขอใช้ประโยชน์ทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...ในอนาคตนั้น ผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำในภาครัฐ จะต้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ จัดหาแหล่งน้ำ จัดทำแผนแม่บทให้เกิดผลทางการปฏิบัติ และให้ความรู้ความเข้าใจ

ในการทำการตลาดอย่างถูกต้อง...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 ก.ค. 2554 ณ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พันเอก การุณ ชุนสูงเนิน (รองผู้บังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...ในอนาคต ผู้นำทางทหารจะต้องมีความสามารถในการประสานงาน มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา และสามารถบูรณาการงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น โดยจะต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานหรือเครื่องมือหลักในการพัฒนา...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ กองบังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย)

พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จิตเอก (จเรตำรวจ) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในอนาคตควรมีการนำความรู้สมัยใหม่เข้ามาเสริมหรือผสมผสานในการบริหารจัดการให้มากขึ้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 ก.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

ตารางที่ 36 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาทางการศึกษาเรียนรู้ และการนำความรู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วนั้นไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายธัญ กาญจน์วัฒนานนท์ (2554)	บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริควรจะเน้นในเรื่องของการพัฒนาทางการศึกษาเป็นหลัก	บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
2.	ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา (2554)	ผู้นำทางทหารในโครงการพระราชดำริต่าง ๆ จะต้องมีส่วนร่วมในการปลูกฝังความมั่นคงเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้แก่คนในสังคมจนกระทั่งรู้สึกได้ว่า การอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขที่สุดก็คือการอยู่อย่างพอเพียงนั่นเอง	พอเพียงควรจะเน้นในเรื่องของการพัฒนาคนทางด้านการศึกษาเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำในท้องถิ่นต่าง ๆ เนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะเป็นผู้นำที่ใกล้ชิดประชาชนที่สุด นอกจากนี้ ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา และ
3.	พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง (2554)	ผู้นำทางทหารตามโครงการพระราชดำริ จะมีหน้าที่สนับสนุนในการให้ความรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากร ทั้งนี้ ความรู้นั้นจะต้องตั้งอยู่บนวิถีของชุมชนนั้น ๆ ด้วย	สามารถบูรณาการงานพัฒนาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น โดยจะต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานหรือเครื่องมือหลัก
4.	พลเอก วันชัย เรืองตระกูล (2554)	โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบต้องให้ความสำคัญต่อการใช้หลักการศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบรวมทั้งจะต้องพัฒนาคนโดยสร้างความรู้ความเข้าใจของคนในพื้นที่	ในการพัฒนา ด้วยการใช้ปราชญ์ชาวบ้าน

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
5.	นางสาวสมพิศ บุตรสระ (2556)	ผู้นำทางทหารจะต้องนำ ยุทธศาสตร์ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปใช้ในการให้ความรู้ แก่ประชาชนควบคู่ไปกับ การพัฒนาเพื่อความมั่นคง และ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและ บุคลากรต่าง ๆ ให้มีจิตสำนึก ในการปฏิบัติอย่างจริงจัง	
6.	พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน (2554)	ผู้นำในภาครัฐ จะต้องให้ การสนับสนุนและให้ความรู้ ความเข้าใจในการทำ การตลาดอย่างถูกต้อง	
7.	พันเอก การุณ ขุนสูงเนิน (2554)	ผู้นำทางทหารจะต้องมี ความสามารถในการบูรณา การงานพัฒนาด้านต่าง ๆ ให้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ชาติและยุทธศาสตร์ของ ท้องถิ่น	
8.	พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก (2554)	บทบาทของทหารในโครงการ พัฒนาตามพระราชดำริควรมี การนำความรู้สมัยใหม่ เข้ามาเติมหรือผสมผสาน ในการบริหารจัดการให้มากขึ้น	

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ควรจะเน้นในเรื่องของการพัฒนาคนทางด้านการศึกษาก่อน โดยเฉพะอย่างยิ่งผู้นำในท้องถิ่นต่าง ๆ เนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะเป็นผู้นำที่ใกล้ชิดประชาชนที่สุด โดยจะต้องพุ่มพักประสบการณ์ให้แก่ตนเองด้ยการศึกษาเรียนรู้ให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการนำความรู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วนั้นไปปฏิบัติจริง เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากที่สุด นอกจากนี้ ผู้นำทางทหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา และสามารถบูรณาการงานพัฒนาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น โดยจะต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานหรือเครื่องมือหลักในการพัฒนา ด้วยการใช้ปราชญ์ชาวบ้านซึ่งมีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางด้านต่าง ๆ มาทำการฝึกอบรมถ่ายทอดทักษะอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตนเองมีอยู่ให้แก่เยาวชน

5.5.2 บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกประการ คือ การให้ความสำคัญในเรื่องของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (Culture Change)

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 ดังนี้

นายเฉลิมศักดิ์ สุรนันท์ (ผู้อำนวยการการท่งเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...ในอนาคต บทบาทของทหารในการพัฒนาอาจจะต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (Culture Change) คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามเงื่อนไขของวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมบางอย่างที่ยังล้าสมัยอยู่ แต่ยังคงรักษาระดับของการอนุรักษ์เอาไว้ เพื่อให้เกิด การท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งผสมผสานวัฒนธรรมเข้ากับหลากหลายของสินค้าในพื้นที่ต่าง ๆ ขึ้น...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 2554 ณ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่)

พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง (รองผู้อำนวยการกองศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมไว้ว่า “...ในอนาคต ผู้นำทางทหารของโครงการตามพระราชดำริจะต้องมองในมิติทางด้านวัฒนธรรมด้ย โดยการสร้างตำนานให้แก่ผลผลิตทางเศรษฐกิจของประเทศ (เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ นวัตกรรมทางเศรษฐกิจ) เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรมให้แก่ผลผลิตดังกล่าว เช่น กาแฟโบราณ การนวดแผนไทย หรืออาหาร Fusion Food ซึ่งเป็น

อาหารสมัยใหม่ที่ลดปริมาณลงแต่เน้นในเรื่องของสุขภาพ (เพิ่มคุณภาพ) มากขึ้น ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาต่อสู้กับเศรษฐกิจทุนนิยมในอนาคต เพราะเมื่อทรัพยากรมีจำกัด มนุษย์ก็ต้องดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยอาหารประเภทนี้ในที่สุด รวมทั้งมนุษย์ย่อมชอบในสิ่งที่มีคุณภาพมากกว่า แม้อาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นบ้างก็ตาม (ตามหลักความต้องการของมาสโลว์) ดังนั้น ผู้นำในอนาคตจะต้องเข้าใจบริบทในการเปลี่ยนแปลงของโลก เข้าใจกาฬโรคหรือพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่เป็นตัวตนของเราเอง และจะต้องมีการสร้างนวัตกรรมทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นในสังคม นั่นคือ การหลอมรวมเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เข้าด้วยกันแบบบูรณาการ โดยใช้ความรู้แบบสหวิทยาการ เพื่อแสดงให้เห็นว่าสังคมสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้จากตำนานทางวัฒนธรรมที่เรามีอยู่ และสุดท้ายความยั่งยืน ก็เกิดขึ้นได้ในที่สุด...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2554 ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย)

พลเอก วันชัย เรื่องตระกูล ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...ในอนาคต ผู้นำในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจะต้องมีกระบวนการหรือยุทธศาสตร์ในการศึกษาและวางแผนที่สอดคล้องกับภูมิประเทศ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพธรรมชาติแวดล้อมรอบ ๆ ตัวคน และต้องอยู่บนพื้นฐานเดิมของสังคมหรือภูมิประเทศทางสังคมวิทยาที่คำนึงถึงการดำเนินวิถีชีวิตของคนในสังคมหนึ่ง ๆ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ศาสนา ประเพณี เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมในสังคมนั้น ๆ ...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2554 ณ บ้านพักที่กรุงเทพมหานคร)

พันเอก การุณ ชุนสูงเนิน ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...ในอนาคต ผู้นำทางทหารจะต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานหรือเครื่องมือหลักในการพัฒนา เพื่อให้สามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้ตรงตามวัฒนธรรมประเพณีและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ จนกระทั่งก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมได้อย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ กองบังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย)

พลอากาศโท วรฉัตร ธารีฉัตร ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...ในอนาคต ผู้นำทางทหารจะต้องพยายามรักษาแนวทางในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงดำริไว้นี้ให้ได้ โดยจะต้องไม่ยอมให้สิ่งเราต่าง ๆ ของกระแสโลกาภิวัตน์เข้ามาครอบงำตัวของเราหรือภูมิปัญญาชาวบ้านของเราได้ เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมและความเป็นอยู่อย่างธรรมชาติของพื้นที่ไว้ให้นานและยั่งยืนที่สุด...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ)

ตารางที่ 37 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกประการคือ การให้ความสำคัญในเรื่องของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (Culture Change)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	นายเฉลิมศักดิ์ สุรนนท์ (2554)	ทหารจะต้องให้ความสำคัญ ใน เรื่อง การ ปร ับ ปร ุง เปลี่ ย น แปร ล ง ท ำ ง วั ด ม น ทร ร ม (Culture Change)	บทบาทของทหารในการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของ โครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่ กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ
2.	พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง (2554)	ผู้นำทางทหารในอนาคตจะต้อง เข้าใจบริบทในการเปลี่ยนแปลง ของโลกเข้าใจกาพัฒนาหรือพื้นฐาน ทางวัฒนธรรมที่เป็นตัวตนของ เราเอง และจะต้องมีการสร้าง นวัตกรรมทางเศรษฐกิจให้ เกิดขึ้นในสังคม	ในการดำเนินการโดยใช้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม อย่างยั่งยืน สรุปได้ ดังนี้ 1. ผู้นำจะต้องให้ความสำคัญ ในเรื่องของการปรับปรุง เปลี่ ย น แปร ล ง ท ำ ง วั ด ม น ทร ร ม (Culture Change) คือ
3.	พลเอก วันชัย เรืองตระกูล (2554)	ผู้ นำ ใน โค ร ง ก ำ ร อ น เนื่อ ง มา จาก พระ รา ช ด ำ ริ จ ะ ต ำ ง มี ก ะ ร บ ว น ก ำ ร ห รื อ ยุ ท ห ศ ำ ส ต ร ใน ก ำ ร ส ึก ษ า และ ว ำ ง แผ น ที่ ค ำ น ึ่ง ถึง ก ำ ร ด ำ เน น ว ิ ต ธิ ส ิ วิ ต ซึ่ง มี ล ัก ษ ณ ะ เจ พ าะ ท ำ ง วั ด ม น ทร ร ม	การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในการปฏิบัติตามเงื่อนไข ของวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม บางอย่างที่ยังล้ำสมัยอยู่ แต่ยังคงรักษาระดับของ การอนุรักษ์เอาไว้

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
4.	พันเอก การุณ ขุนสูงเนิน (2554)	ผู้นำทางทหารจะต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานหรือเครื่องมือหลักในการพัฒนาตามวัฒนธรรมประเพณีจนกระทั่งก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมได้อย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป	2. เน้นการใช้ปราชญ์ชาวบ้านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางด้านต่าง ๆ มาทำการฝึกอบรมถ่ายทอดทักษะอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตนเองมีอยู่ให้แก่เยาวชนในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาทางวัฒนธรรม
5.	พลอากาศโท วรฉัตร ธำริฉัตร (2554)	ทหารจะต้องพยายามรักษาแนวทางในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมและความเป็นอยู่อย่างธรรมชาติของพื้นที่ไว้ให้นานและยั่งยืนที่สุด	3. ใช้ความรู้แบบสหวิทยาการเพื่อแสดงให้เห็นว่าสังคมสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้จากตำนานทางวัฒนธรรมที่เรามีอยู่และสุดท้ายความยั่งยืนก็จะเกิดขึ้นได้ในที่สุด

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนนั้น ผู้นำทางทหารตามโครงการพระราชดำริต่าง ๆ จะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (Culture Change) คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามเงื่อนไขของวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมบางอย่างที่ยังล้าสมัยอยู่ แต่ยังคงรักษาระดับของการอนุรักษ์เอาไว้ เช่น การเพิ่มช่องทางการคมนาคมขนส่งขนส่ง (Logistic) ให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่ง

ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งผสมผสานวัฒนธรรมเข้ากับ ความหลากหลายของสินค้าในพื้นที่ต่าง ๆ ขึ้นโดยเน้นการใช้ปราชญ์ชาวบ้านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางด้านต่าง ๆ มาทำการฝึกอบรมถ่ายทอดทักษะอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ ตนเองมีอยู่ให้แก่เยาวชนในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งยังคงรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นดั้งเดิม ซึ่งเป็นของคู่บ้านคู่เมืองไว้อย่างยั่งยืน ตลอดไป นอกจากนี้ จะต้องมีการสร้างนวัตกรรมทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นในสังคม นั่นคือ การหลอมรวม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เข้าด้วยกันแบบบูรณาการ โดยใช้ความรู้แบบสหวิทยาการ เพื่อแสดง ให้เห็นว่าสังคมสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้จากตำนานทางวัฒนธรรมที่เรามีอยู่ และ สุดท้าย ความยั่งยืน ก็จะสามารถเกิดขึ้นได้ในที่สุด ซึ่งการที่จะทำอย่างนั้นได้ ผู้นำในโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริจะต้องมีกระบวนการหรือยุทธศาสตร์ในการศึกษาและวางแผนที่สอดคล้องกับภูมิประเทศ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพธรรมชาติแวดล้อมรอบ ๆ ตัวคนและต้องอยู่บนพื้นฐานเดิมของสังคม หรือภูมิประเทศทางสังคมวิทยา ที่คำนึงถึงการดำเนินวิถีชีวิตของคนในสังคมหนึ่ง ๆ ซึ่งมี ลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ศาสนา ประเพณี เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม ในสังคมนั้น ๆ ด้วย

5.5.3 บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของ โครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกประการคือ การให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยมีผู้ระบุถึงคุณลักษณะข้อนี้จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 ดังนี้

พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนา ไว้ว่า “...บทบาทของทหารในการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนที่สุด ก็คือ เมื่อนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริแล้วจะต้องไม่ทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2554 ณ กองบัญชาการ กองทัพบก)

นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สาย งานพระราชสำนัก) ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...ทุกสังคมย่อมมี ความอ่อนไหวในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น ผู้นำทางทหารจะต้องใช้ความยืดหยุ่นและ ประนีประนอมในการประสานงานเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรักและหวงแหน ในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ไว้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการดำรงชีวิตของตนเองให้ได้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2556 ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5)

นายชาติตรี ดิเรกศรี ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...การปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนที่ดี จะต้องทำให้ชาวบ้านมีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ และสร้างจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นตนเองขึ้นมาให้ได้...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2554 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

ดร. วิญญา เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาไว้ว่า “...ผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริจะต้องใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนา โดยจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมตามหลัก CSR (Corporate-Social-Responsibility) เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 ส.ค. 2554 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวสต์)

นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ ได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ไว้ว่า “...การที่ทหารจะนำนโยบายหรือยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริไปพัฒนาให้เกิดผลทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงนั้น จะต้องมีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำ CSR (Corporate Social Responsibility) หรือ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ....และ....ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของธรรมชาติและ การอยู่ร่วมกับธรรมชาติให้ได้ ซึ่งคนเราไม่มีวันที่จะต่อสู้กับธรรมชาติหรือฝืนธรรมชาติได้ตลอดไปอย่างแน่นอน...” (ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 19 ส.ค. 2554 ณ บริษัทเบ็นซ์อิมมอร์ต้า จำกัด)

ตารางที่ 38 แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกประการ คือ การให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
1.	พลเอก พิเศษฐ์ วิสัยจร (2554)	บทบาทของทหารในการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนที่สุด ก็คือ เมื่อนำมาปฏิบัติแล้วไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตาม

ตารางที่ 38 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Keys Informants)	แนวคิด	สรุปภาพรวม
2.	นางสาวสมพิศ บุตรสาระ (2556)	ผู้นำทางทหารจะตั้งโครงสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความรักและห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ไว้ เพื่อการดำรงชีวิตให้ได้	พระราชดำริโดยใช้ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนที่ดีที่สุด ก็คือ
3.	นายชาติวี ดิเรกศรี (2554)	ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน คือการสร้างจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นตนเองขึ้นมาให้ได้	1. เมื่อนำมาปฏิบัติแล้ว จะต้องไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยผู้นำจะต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างรัดกุม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด
4.	ดร. วิญญาณ เปี่ยม พงศ์ สานต์ (2554)	วิเคราะห์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบด้านในการตอบสนองความต้องการของสังคมตามหลัก CSR (Corporate-Social-Responsibility) เพื่อให้สังคมเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป	2. จะต้องทำให้ชาวบ้านมีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของและสร้างจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นตนเองขึ้นมาให้ได้
5.	นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ (2554)	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของธรรมชาติและ การอยู่ร่วมกับธรรมชาติให้ได้	ตลอดจนจะต้องตอบสนองความต้องการของสังคมตามหลัก CSR (Corporate-Social-Responsibility) เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

สรุปวิเคราะห์โดยผู้วิจัย บทบาทของทหารในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนนั้น นำมาปฏิบัติแล้วไม่ทำลายทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยผู้นำทางทหารจะต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างรัดกุม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด รวมทั้งจะต้องทำให้ชาวบ้านมีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ และสร้างจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นตนเองขึ้นมาให้ได้ ตลอดจนจะต้องตอบสนองความต้องการของสังคมตามหลัก CSR (Corporate-Social-Responsibility) เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

5.6 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) ของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

5.6.1 การประเมิน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

จากการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้วิธีการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม “SWOT Analysis” ซึ่งเป็นวิธีการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ เพื่อให้รู้ว่า สถานะปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนเป็นอย่างไร ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม “SWOT Analysis” ของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริได้ตามตารางที่ 39 และสามารถประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริได้ตามตารางที่ 39-43

ตารางที่ 39 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) ของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

จุดแข็ง (Strength)
<ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการเป็นอย่างดี 2) มีการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา 3) ความมีระเบียบวินัย 4) มีความพร้อมในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ
จุดอ่อน (Weakness)
<ol style="list-style-type: none"> 1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมอย่างถูกต้อง 2) ขาดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล 3) ไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องรอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา 4) ขาดความอ่อนตัวในการประสานงานแบบบูรณาการ
โอกาส (Opportunities)
<ol style="list-style-type: none"> 1) ปัจจุบันมีหลักสูตรในการพัฒนาภาวะผู้นำเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก 2) ผู้บังคับบัญชาในกองทัพให้ความสำคัญกับโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ 3) สังคมโลกเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากขึ้น 4) สามารถใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวให้เป็นประโยชน์ในการประสานงานได้
อุปสรรค (Threats)
<ol style="list-style-type: none"> 1) การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและเอกชนค่อนข้างจำกัด 2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการต่าง ๆ ยังมีไม่เพียงพอ 3) การเดินทางเข้าสู่พื้นที่โครงการบางพื้นที่ค่อนข้างจำกัด

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 40 ผลการประเมินจุดแข็งของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

จุดแข็ง (Strength)	คะแนน	ค่าถ่วงน้ำหนัก	คะแนนรวม
1) ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการเป็นอย่างดี	3	0.14	0.42
2) การปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้บังคับบัญชา	3	0.13	0.39
3) ความมีระเบียบวินัยของกำลังพล	4	0.13	0.52
4) ความพร้อมในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ	4	0.10	0.40
รวม		0.50	1.73

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 41 ผลการประเมินจุดอ่อนของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

จุดอ่อน (Weakness)	คะแนน	ค่าถ่วงน้ำหนัก	คะแนนรวม
1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมอย่างถูกต้อง	2	0.15	0.30
2) ขาดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล	2	0.13	0.26
3) ไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องรอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา	1	0.12	0.12
4) ขาดความอ่อนตัวในการประสานงานแบบบูรณาการ	2	0.10	0.20
รวม		0.50	0.78
รวม (จุดแข็ง+จุดอ่อน)		1.00	2.51

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 42 ผลการประเมินโอกาสของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

โอกาส (Opportunities)	คะแนน	ค่าถ่วงน้ำหนัก	คะแนนรวม
1) ปัจจุบันมีหลักสูตรในการพัฒนาภาวะผู้นำเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก	3	0.17	0.51
2) ผู้บังคับบัญชาในกองทัพให้ความสำคัญกับโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ	4	0.14	0.56
3) สังคมโลกเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากขึ้น	3	0.13	0.39
4) สามารถใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวให้เป็นประโยชน์ในการประสานงานได้	3	0.11	0.33
รวม		0.55	1.79

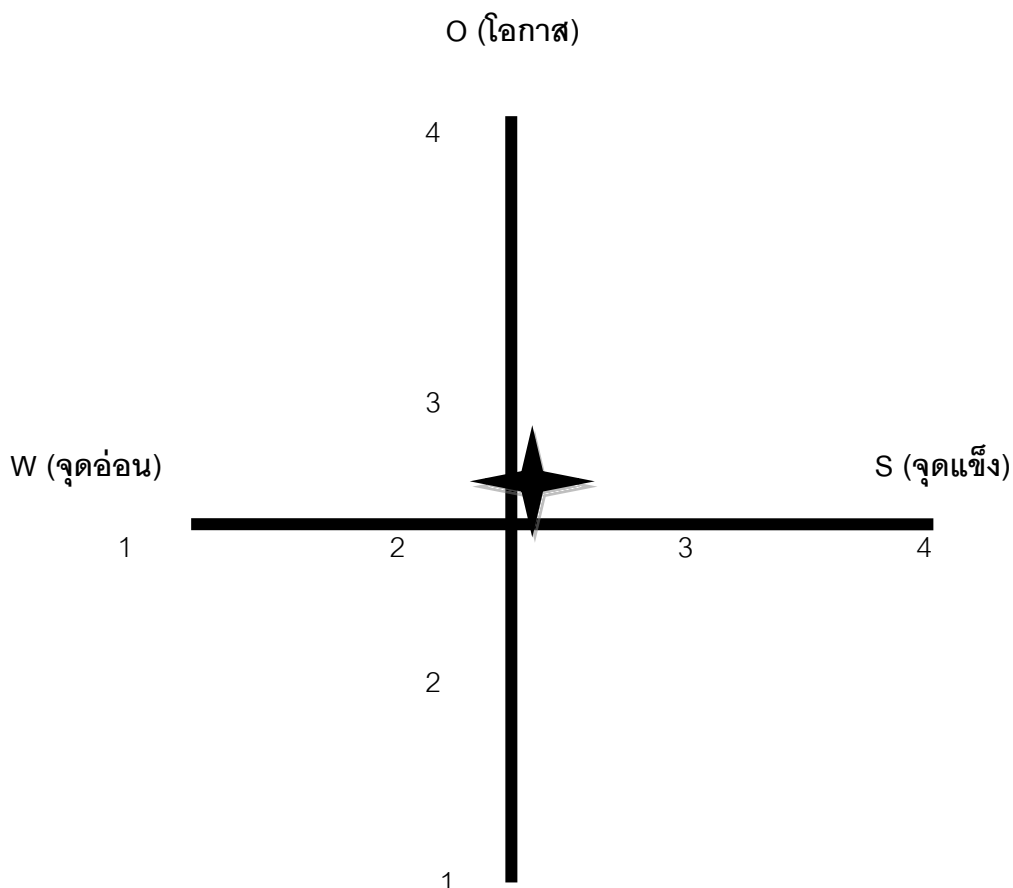
ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 43 ผลการประเมินอุปสรรคของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

อุปสรรค (Threats)	คะแนน	ค่าถ่วงน้ำหนัก	คะแนนรวม
1) การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและเอกชนค่อนข้างจำกัด	2	0.17	0.34
2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการต่าง ๆ ยังมีไม่เพียงพอ	1	0.15	0.15
3) การเดินทางเข้าสู่พื้นที่โครงการบางพื้นที่ค่อนข้างจำกัด	2	0.13	0.26
รวม		0.45	0.75
รวม (โอกาส + อุปสรรค)		1.00	2.54

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

เมื่อนำค่าคะแนนรวมของจุดแข็งและจุดอ่อน (2.51) และค่าคะแนนรวมของโอกาสและอุปสรรค (2.54) ที่ได้จากการประเมินผล มากำหนดจุดลงบนแผนภาพ สามารถแสดงสถานภาพภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 4 สถานภาพของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

5.6.2 การจับคู่โดยใช้เทคนิคของ SWOT Matrix Analysis เพื่อสร้างยุทธศาสตร์ทางเลือก

จากแผนภาพที่ 4 แสดงให้เห็นว่าสถานภาพภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินั้น ยังมีโอกาส (2.54) ที่จะใช้จุดแข็ง (2.51) ที่มีอยู่ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม

อย่างยั่งยืนได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ดังกล่าวมาจับคู่กันโดยใช้เทคนิคของ SWOT Matrix Analysis เพื่อสร้างยุทธศาสตร์ทางเลือกได้ ดังนี้

ตารางที่ 44 ผลการจับคู่จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค โดยใช้เทคนิคของ SWOT Matrix Analysis

SWOT Matrix Analysis	S	W
O	SO Strategy S1: O1 O3 S2: O1 O2 O4 S3: O2 S4: O1 O2 O3	WO Strategy W1: O1 O3 W2: O1 O2 W3: O2 W4: O1 O4
T	ST Strategy S1: T1 S3: T2 S4: 1 T2 T3	WT Strategy W1: T1 T2 W2: T1 W4: T1

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

5.6.3 ผลการวิเคราะห์ภาพรวม “SWOT Analysis” ของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

จากตารางที่ 44 ผู้วิจัยได้นำเอาผลการจับคู่จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค โดยใช้เทคนิคของ SWOT Matrix Analysis ไปจัดทำยุทธศาสตร์ทางเลือก เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ เพื่อการพัฒนาสังคมแบบอย่างยั่งยืนได้ตามตารางที่ 45-48

ตารางที่ 45 การใช้กลยุทธ์เชิงรุก ต่อยอดจุดแข็ง (ใช้จุดแข็งเป็นโอกาส) SO ของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

SO Strategy	ยุทธศาสตร์ทางเลือก
S1: O1 O3	การใช้โอกาสที่ปัจจุบันประเทศไทยมีหลักสูตรในการพัฒนาภาวะผู้นำเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการที่สังคมโลกเริ่มให้ความสนใจกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากขึ้น ในการจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำของผู้ปฏิบัติงานโครงการในการพัฒนาโครงการอย่างยั่งยืนให้เพิ่มสูงขึ้น
S2: O1 O2 O4	การใช้จุดแข็งที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยสูง และใช้โอกาสที่สังคมโลกเริ่มให้ความสนใจกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากขึ้น ในการจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับภาวะผู้นำและการใช้หลักจิตวิทยาในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป
S3: O2	การใช้โอกาสที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการร่วมมือกันเพื่อเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
S4: O1 O2 O3	การใช้จุดแข็งที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริมีความพร้อมในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งใช้โอกาสที่ผู้บังคับบัญชาในกองทัพบกให้ความสำคัญกับโครงการพัฒนาตามพระราชดำริและการที่สังคมโลกเริ่มให้ความสนใจกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากขึ้น ในการจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับภาวะผู้นำและการพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่ผู้ปฏิบัติงานโครงการให้เพิ่มสูงขึ้น

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 46 การใช้กลยุทธ์เชิงแก้ไข เพื่อดักรอโอกาส (ใช้จุดอ่อนเป็นโอกาส) WO ของ ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

WO Strategy	ยุทธศาสตร์ทางเลือก
W1: O1 O3	การใช้โอกาสที่ปัจจุบันประเทศไทยมีหลักสูตรในการพัฒนาภาวะผู้นำเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการที่สังคมโลกเริ่มให้ความสนใจกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากขึ้น ในการจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้ปฏิบัติงานโครงการให้มากขึ้น
W2: O1 O2	การใช้โอกาสที่ปัจจุบันประเทศไทยมีหลักสูตรในการพัฒนาภาวะผู้นำเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและการที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้ปฏิบัติงานโครงการให้กว้างไกลขึ้น
W3: O2	การใช้โอกาสที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการตัดสินใจร่วมกันเพื่อให้แก้การแก้ไขปัญหาที่เร่งด่วนเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยไม่ต้องรอการตัดสินใจจากผู้บังคับบัญชา เนื่องจากอาจทำให้เกิดความล่าช้าและไม่ทันการณ์ได้
W4: O1 O4	การใช้โอกาสที่ผู้บังคับบัญชาในกองทัพบกให้ความสำคัญกับโครงการพัฒนาตามพระราชดำริและการที่ปัจจุบันประเทศไทยมีหลักสูตรในการพัฒนาภาวะผู้นำเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปฏิบัติงานโครงการในการประสานงานแบบบูรณาการให้เพิ่มสูงขึ้น

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 47 การใช้กลยุทธ์เชิงป้องกัน เพื่อจัดแจงจุดอ่อน (ใช้จุดแข็งลดอุปสรรค) ST ของ ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

ST Strategy	ยุทธศาสตร์ทางเลือก
S1 : T1	การนำเสนอจุดแข็งที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการเป็นอย่างดีต่อรัฐบาล เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่รัฐบาลในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่โครงการว่า งบประมาณดังกล่าวจะถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (ลดอุปสรรคจากการที่

ตารางที่ 47 (ต่อ)

ST Strategy	ยุทธศาสตร์ทางเลือก
	ไม่มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ)
S3 : T2	การใช้โอกาสที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยสูงมาเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานทดแทนในตำแหน่งอื่น ๆ ที่ไม่สามารถหาบุคลากรมาปฏิบัติงานได้ เพื่อลดอุปสรรคจากการที่บุคลากรมีไม่เพียงพอ
S4 : T1 T2 T3	การใช้จุดแข็งที่มีความพร้อมในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่รัฐบาลในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่โครงการ รวมทั้งสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บังคับบัญชาได้ว่า แม้ว่าจะมีบุคลากรน้อยและการเดินทางเป็นไปด้วยความยากลำบากเพียงใดก็ตาม แต่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการก็ยังคงสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 48 การใช้กลยุทธ์เชิงรับ เพื่ออ่อนคลายอุปสรรค (ใช้จุดอ่อนหลักเฉียงอุปสรรค) WT ของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

WT Strategy	ยุทธศาสตร์ทางเลือก
W1: T1 T2	ภาครัฐจะต้องสนับสนุนงบประมาณในการจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องภาวะผู้นำของผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ รวมทั้งจะต้องจัดบุคลากรมาปฏิบัติงานในโครงการให้เพียงพอและทั่วถึง
W2: T1	ภาครัฐจะต้องสนับสนุนงบประมาณในการจัดหลักสูตรอบรม เพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริให้กว้างไกลขึ้น
W4: T1	ภาครัฐจะต้องสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ อย่างเพียงพอและทั่วถึง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพระราชดำริมีความอ่อนตัวในการประสานงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ แบบบูรณาการโดยไม่ติดขัดเนื่องจากสาเหตุทางด้านงบประมาณ

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

5.7 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) ของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

5.7.1 การประเมิน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

จากการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริโดยใช้วิธีการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม “SWOT Analysis” ซึ่งเป็นวิธีการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ เพื่อให้รู้ว่า สถานะปัจจุบันของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนเป็นอย่างไร ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม “SWOT Analysis” ของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริได้ตามตารางที่ 49 และสามารถประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริได้ตามตารางที่ 49-53

ตารางที่ 49 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) ของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

จุดแข็ง (Strength)
1) ประชาชนชาวไทยมีความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ
2) ประชากรในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีพื้นฐานการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้ว
3) ความมีระเบียบวินัยของผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ
4) บุคลากรมีความพร้อมในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ
จุดอ่อน (Weakness)
1) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง
2) ขาดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล
3) ไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องรอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา
4) ขาดความอ่อนตัวในการประสานงานแบบบูรณาการ

ตารางที่ 49 (ต่อ)

โอกาส (Opportunities)
1) ปัจจุบันมีผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เป็นจำนวนมาก 2) ผู้บังคับบัญชาในกองทัพพบให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) สังคมโลกเริ่มเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น 4) ประเทศไทยมีพื้นฐานทางสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศอยู่แล้ว
อุปสรรค (Threats)
1) การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและเอกชนค่อนข้างจำกัด 2) กระแสโลกาภิวัตน์และการบริโภคนิยมทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการต่าง ๆ ยังมีไม่เพียงพอ

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 50 ผลการประเมินจุดแข็งของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

จุดแข็ง (Strength)	คะแนน	ค่าถ่วงน้ำหนัก	คะแนนรวม
1) ประชาชนชาวไทยมีความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ	4	0.15	0.60
2) ประชากรในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีพื้นฐานการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้ว	4	0.13	0.42
3) ความมีระเบียบวินัยของผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ	4	0.12	0.48

ตารางที่ 50 (ต่อ)

จุดแข็ง (Strength)	คะแนน	ค่าถ่วงน้ำหนัก	คะแนนรวม
4) บุคคลากรมีความพร้อมในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ	3	0.10	0.30
รวม		0.50	1.80

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 51 ผลการประเมินจุดอ่อนของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

จุดอ่อน (Weakness)	คะแนน	ค่าถ่วงน้ำหนัก	คะแนนรวม
1) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง	2	0.16	0.32
2) ขาดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล	2	0.13	0.26
3) ไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องรอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา	1	0.11	0.11
4) ขาดความอ่อนตัวในการประสานงานแบบบูรณาการ	2	0.10	0.20
รวม		0.50	0.89
รวม (จุดแข็ง+จุดอ่อน)		1.00	2.69

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 52 ผลการประเมินโอกาสของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

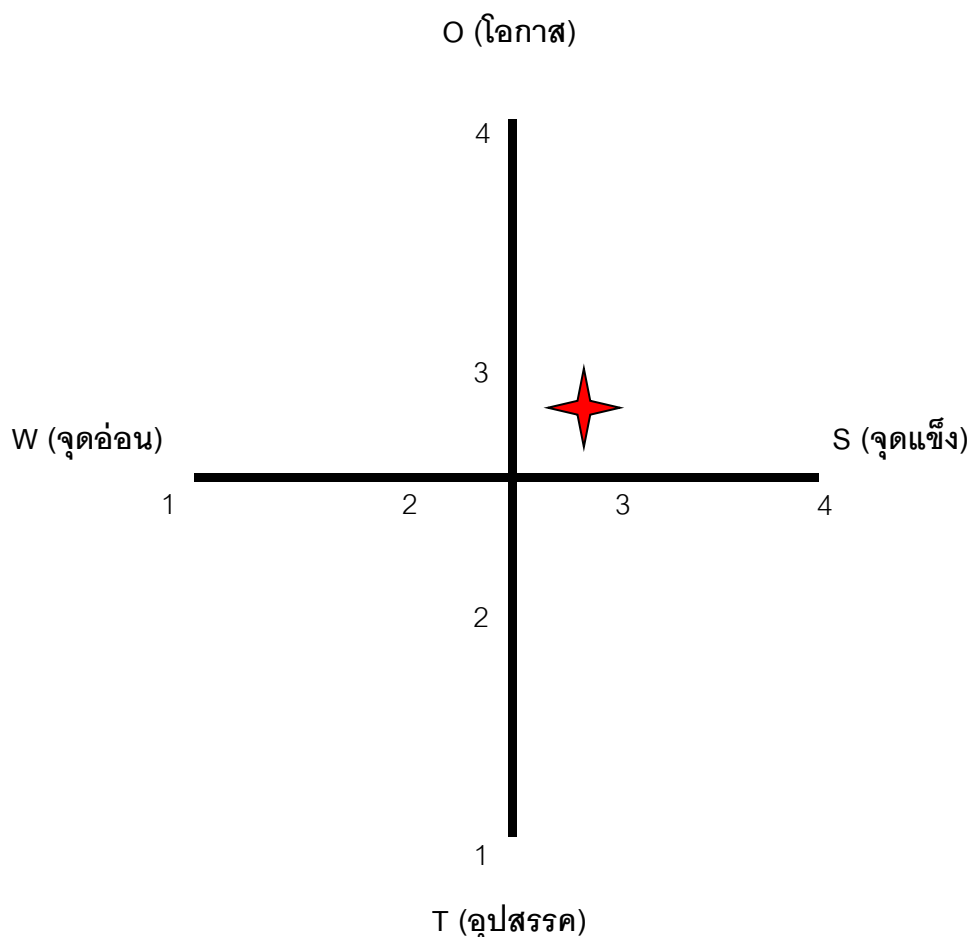
โอกาส (Opportunities)	คะแนน	ค่าถ่วงน้ำหนัก	คะแนนรวม
1) ปัจจุบันมีผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เป็นจำนวนมาก	4	0.15	0.60
2) ผู้บังคับบัญชาในกองทัพพบให้มีความสำคัญกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4	0.15	0.60
3) สังคมโลกเริ่มเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น	3	0.13	0.39
4) ประเทศไทยมีพื้นฐานทางสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศอยู่แล้ว	4	0.12	0.48
รวม		0.55	2.07

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 53 ผลการประเมินอุปสรรคของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

อุปสรรค (Threats)	คะแนน	ค่าถ่วงน้ำหนัก	คะแนนรวม
1) การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและเอกชนค่อนข้างจำกัด	2	0.18	0.36
2) กระแสโลกาภิวัตน์และการบริโภคนิยมทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1	0.15	0.15
3) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการต่าง ๆ ยังมีไม่เพียงพอ	1	0.10	0.10
รวม		0.45	0.61
รวม (โอกาส + อุปสรรค)		1.00	2.68

เมื่อนำค่าคะแนนรวมของจุดแข็งและจุดอ่อน (2.69) และค่าคะแนนรวมของโอกาสและอุปสรรค (2.68) ที่ได้จากการประเมินผล มากำหนดจุดลงบนแผนภาพ สามารถแสดงสถานภาพยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 5 สถานภาพของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

5.7.2 การจับคู่โดยใช้เทคนิคของ SWOT Matrix Analysis เพื่อสร้างยุทธศาสตร์ทางเลือก

จากแผนภาพที่ 5 แสดงให้เห็นว่า สถานภาพยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินั้น ยังมีโอกาส (2.68) ที่จะใช้จุดแข็ง (2.69) ที่มีอยู่ในการพัฒนายุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ เพื่อการพัฒนา

สังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ดังกล่าวมาจับคู่กันโดยใช้เทคนิคของ SWOT Matrix Analysis เพื่อสร้างยุทธศาสตร์ทางเลือกได้ ดังนี้

ตารางที่ 54 การจับคู่จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค โดยใช้เทคนิคของ SWOT Matrix Analysis

SWOT Matrix Analysis	S	W
O	SO Strategy S1: O1 O2 O3 O4 S2: O1 O2 O3 S3: O1 O2 S4: O1 O2 O4	WO Strategy W1: O1 O2 O3 O4 W2: O1 O2 O3 W3: O2 O4 W4: O1 O4
T	ST Strategy S1: T1 T2 S3: T3 S4: T1 T3	WT Strategy W1: T1 T2 W2: T1 T2 W4: T1 T2 T3

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

5.7.3 ผลการวิเคราะห์ภาพรวม “SWOT Analysis” ของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

จากตารางที่ 54 ผู้วิจัยได้นำเอาผลการจับคู่จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค โดยใช้เทคนิคของ SWOT Matrix Analysis ไปจัดทำยุทธศาสตร์ทางเลือก เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการพัฒนายุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนได้ตามตารางที่ 54-58

ตารางที่ 55 การใช้กลยุทธ์เชิงรุก ต่อยอดจุดแข็ง (ใช้จุดแข็งเป็นโอกาส) SO ของยุทธศาสตร์
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

SO Strategy	ยุทธศาสตร์ทางเลือก
S1: O1 O2 O3 O4	การใช้โอกาสที่ผู้บังคับบัญชาในกองทัพบกและสังคมโลกเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น รวมทั้งการที่ประเทศไทยมีพื้นฐานทางสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับประชาชนชาวไทยมีความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการพัฒนาตามพระราชดำริอยู่แล้ว ในการจัดผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เพิ่มสูงขึ้น
S2: O1 O2 O3	การใช้จุดแข็งที่ประชากรในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และใช้โอกาสที่มีผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับการที่ผู้บังคับบัญชาในกองทัพบกให้ความสำคัญ ในการขยายโอกาสให้สังคมโลกเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น
S3: O1 O2	การใช้จุดแข็งที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยสูง และใช้โอกาสที่ผู้บังคับบัญชาในกองทัพบกให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดหลักสูตรอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป
S4: O1 O2 O4	การใช้จุดแข็งที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริมีความพร้อมในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ รวมทั้ง ใช้โอกาสที่ผู้บังคับบัญชาในกองทัพบกให้ความสำคัญ และการที่ประเทศไทยมีพื้นฐานทางสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศอยู่แล้ว ในการจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้ปฏิบัติงานโครงการให้เพิ่มสูงขึ้น

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 56 การใช้กลยุทธ์เชิงแก้ไข เพื่อดักรอโอกาส (ใช้จุดอ่อนเป็นโอกาส) WO ของ ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

WO Strategy	ยุทธศาสตร์ทางเลือก
W1: O1 O2 O3 O4	การใช้โอกาสที่ประเทศไทยมีผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เป็นจำนวนมาก และผู้บังคับบัญชาในกองทัพบกให้ความสำคัญ รวมทั้งการที่สังคมโลกเริ่มเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น ประกอบกับการที่ประเทศไทยมีพื้นฐานทางสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศ ในการจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาโครงการตามพระราชดำริอย่างยั่งยืนให้เพิ่มสูงขึ้น
W2: O1 O2 O3	การใช้โอกาสที่ประเทศไทยมีผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เป็นจำนวนมาก และผู้บังคับบัญชาในกองทัพบกให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ปฏิบัติงานโครงการให้กว้างไกลขึ้น
W3: O2 O4	การที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริใช้โอกาสที่ผู้บังคับบัญชาในกองทัพบกให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบกับที่ประเทศไทยมีพื้นฐานทางสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศในการตัดสินใจแก้ไข ปัญหาในพื้นที่ ซึ่งเร่งด่วนด้วยตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยไม่ต้องรอการตัดสินใจจากผู้บังคับบัญชา อาจทำให้เกิดความล่าช้าและไม่ทันการณ์
W4: O1 O4	การใช้โอกาสที่ประเทศไทยมีผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เป็นจำนวนมากและมีพื้นฐานทางสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศ ในการจัดการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปฏิบัติงานโครงการในการประสานงานแบบบูรณาการให้เพิ่มสูงขึ้น

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 57 การใช้กลยุทธ์เชิงป้องกัน เพื่อจัดแจงจุดอ่อน (ใช้จุดแข็งลดอุปสรรค) ST ของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

ST Strategy	ยุทธศาสตร์ทางเลือก
S1: T1 T2	การนำเสนอจุดแข็งที่ประชาชนชาวไทยมีความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการพัฒนาตามพระราชดำริต่อรัฐบาล เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่รัฐบาลในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่โครงการว่างบประมาณดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์และการบริโภคนิยมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
S3: T3	การใช้โอกาสที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยสูง มาเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานทดแทนในตำแหน่งอื่น ๆ ที่ไม่สามารถหาบุคลากรมาปฏิบัติงานได้ เพื่อลดอุปสรรคจากการที่บุคลากรมีไม่เพียงพอ
S4: T1 T3	การใช้จุดแข็งที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริมีความพร้อมในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่รัฐบาลในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่โครงการ รวมทั้ง สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บังคับบัญชาได้ว่า แม้ว่าจะมีบุคลากรน้อยเพียงใดก็ตาม แต่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการก็ยังคงสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

ตารางที่ 58 การใช้กลยุทธ์เชิงรับ เพื่ออ่อนคลายอุปสรรค (ใช้จุดอ่อนหลีกเลี่ยงอุปสรรค) WT ของยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

WT Strategy	ยุทธศาสตร์ทางเลือก
W1: T1 T2	ภาครัฐจะต้องสนับสนุนงบประมาณในการจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริในเรื่องการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์และการบริโภคนิยม

ตารางที่ 58 (ต่อ)

WT Strategy	ยุทธศาสตร์ทางเลือก
W2: T1 T2	ภาครัฐจะต้องสนับสนุนงบประมาณในการจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินี้ในเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์และการบริโภคนิยมให้กว้างไกลขึ้น
W4: T1 T2 T3	ภาครัฐจะต้องสนับสนุนบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ อย่างเพียงพอและทั่วถึง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพระราชดำรินี้มีความอ่อนตัวในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์และการบริโภคนิยมในพื้นที่โครงการได้อย่างบูรณาการทุกภาคส่วน

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

5.8 การนำเสนอโมเดล (Model) ของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนตามโครงการพัฒนาในพระราชดำริ

จากการวิจัยแนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนตามโครงการพัฒนาในพระราชดำริ สามารถนำมาสรุปวิเคราะห์ และนำเสนอเป็นโมเดล (Model) การวิจัยในอุดมคติจากปัจจุบันสู่อนาคตได้ดังนี้ คือ จาก “ชุมชนพัฒนาแบบรวมศูนย์อยู่กับภาครัฐและวัง” สู่ “การก่อกำเนิดใหม่ของชุมชนแบบเป็นอิสระ มีอาชีพ และยึดตลาดเป็นศูนย์กลาง” From The “State-Royal Centered Development Communities” To The “More Independent Market-Professional Centered Outsprings” ซึ่งแสดงคำศัพท์และความหมายของโมเดล ได้ดังนี้

5.8.1 คำศัพท์และความหมายของ Model จาก “ชุมชนพัฒนาแบบรวมศูนย์อยู่กับภาครัฐและวัง” (From The “State-Royal Centered Development Communities”)

S = Social Responsibility เป็นผู้นำที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งด้านเศรษฐกิจคือการบริโภคที่ไม่เน้นวัตถุนิยม, ด้านสังคมคือการมีวิถีปฏิบัติที่ยึดหลักธรรมในเรื่องทางสาย

กลางมาเป็นหลักยึดในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบ และด้านสิ่งแวดล้อมโดยการกระทำเกษตรอินทรีย์ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

T = Tranquility ความสมถะ สงบ เรียบง่าย

A = Army/Administrative ความสามารถของกองทัพในการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบและคุ้มค่า

T = Training การฝึกอบรม

E = Empathy/Ethic ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น/ความมีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติตนและการเนินชีวิต

R = Role Model การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

O = Outcome การคำนึงถึงผลลัพธ์และผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

Y = Young Generation การทำให้คนรุ่นใหม่สามารถปฏิบัติตามและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรอันล้ำค่าของสังคมไว้ได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

A = Achievement การเป็นสังคมที่มีวิถีปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจนทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นสังคมที่เข้มแข็งและเป็นตัวอย่างให้แก่สังคมอื่น ๆ ได้

L = Loyalty ความซื่อสัตย์, ความจงรักภักดี

C = Courage ความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตามการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของยุคโลกาภิวัตน์

E = Evade การปลีกตัวจากสังคมภายนอกที่หลงอยู่ในกระแสทุนนิยมมาปฏิบัติตนตามแนวทางของความพอเพียง

N = Naturally/Neutrality ความเสมอภาค ความเป็นกลาง ความยุติธรรม

T = Transparency ความโปร่งใส ความสุจริต

E = Enshrine การปกป้องวัฒนธรรมท้องถิ่น

R = Relationship การประสานสัมพันธ์กัน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

E = Executive นักบริหาร เน้นการมีภาวะผู้นำ แบบมืออาชีพ

D = Devotion/Desire/Deftness การอุทิศตน ความมุ่งมั่นปรารถนา ความตั้งใจในการทำงาน, ความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงไหวและตื่นตัวอยู่เสมอ

D = Durability ความคงทนถาวรยั่งยืน

E = Education/Experience การมีองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ครอบคลุม

V = Vision ความมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและเห็นคุณค่าของความพอเพียง พอดีพอประมาณ ไม่โลภ

- E = Equality ความเท่าเทียมกัน ความเสมอภาค ไม่มีความเหลื่อมล้ำทางสังคม
- L = Lean การที่ผู้นำสามารถเป็นที่พึ่งให้แก่สมาชิกในสังคมได้ รวมถึงการที่สังคมสามารถดำรงอยู่ได้อย่างพอเพียงโดยอาศัยการพึ่งพาซึ่งกันและกัน
- O = Occasion/Opportunity การเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรได้อย่างเท่าเทียมกัน
- P = Pride ความภาคภูมิใจในการคงความเป็นอัตลักษณ์ของตนเอง
- M = Modesty/Military Support ความอ่อนน้อมถ่อมตน/การที่กองทัพให้การสนับสนุนสนับสนุนและช่วยเหลือประชาชนในเรื่องต่าง ๆ
- E = Empathy ความเอื้ออาทร ความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจในความรู้สึกทุกข์ยากของผู้อื่น
- N = Noteworthy to try hard การเอาใจใส่อย่างจริงจัง
- T = Trust/Truth ความน่าเชื่อถือ/ความเลื่อมใส
- C = Change ความสามารถในการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของยุคโลกาภิวัตน์
- O = Open minded การเปิดใจกว้าง การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- M = Moderation ความพอเหมาะพอดี พอประมาณ ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป
- M = Meticulousness การผลิตสินค้าด้วยความประณีต พิถีพิถัน ละเอียดลออ
- U = Understanding ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน
- N = Need การบริโภคแต่พอดีตามความต้องการของร่างกายและความจำเป็นของแต่ละบุคคล
- I = Integrity/Intellectual Mind ความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม/การมีจิตใจที่สูงส่งดีงาม
- T = Tenacious การเน้นความยืดหยุ่นทางด้านวัฒนธรรม
- I = Individual ความโดดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว
- E = Enlighten การให้ความรู้ความกระจ่าง
- S = Security/Safety การสร้างความปลอดภัย, การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่ตนเองและสังคม

5.8.2 คำศัพท์และความหมายของ Model สู่ “การก่อกำเนิดใหม่ของชุมชนแบบเป็นอิสระ มืออาชีพ และยึดตลาดเป็นศูนย์กลาง” (To The “More Independent Market-Professional Centered Outsprings”)

M = Modernity ความทันสมัย/นำสมัยของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

O = Omniscience ความรอบรู้ การเรียนรู้อย่างไม่มีความสิ้นสุด

R = Reengineering การปรับปรุงระบบการทำงานให้มีความรวดเร็วฉับไวขึ้น

E = Enthusiastic ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง

I = Initiate/Ingenuity ความคิดสร้างสรรค์/ความเฉลียวฉลาดในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำรงชีวิต

N = New Knowledge-Based การสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดพื้นฐานที่ดีในทุก ๆ ด้าน

D = Dignity ความภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นไทย

E = Empowerment Decision การกระจายอำนาจในการตัดสินใจเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและฉับไวในการแก้ไขปัญหา

P = Polite ความสุภาพอ่อนโยน

E = Ecology เป้าหมายของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ สังคมจะต้องมีระบบนิเวศที่ดี

N = Networking การสร้างเครือข่าย

D = Disentanglement ความสามารถในการคลี่คลายสถานการณ์อันยุ่งยากวุ่นวายสับสน

E = Experiential Learning การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงตลอดชีวิต

N = Nobility ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ที่มีความดีงาม มีจิตใจที่สูงส่ง ส่งงาม

T = Teamwork/Theme การทำงานเป็นทีม ความเป็นแกนสาร มีมติดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน

M = Maturity/Maintenance การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแต่ยังคงสามารถรักษาอำนาจไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น

A = Accountability/Antique ความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม/การปกป้องหวงแหนโบราณสถานและโบราณวัตถุอันทรงคุณค่าในสังคมของตนเอง

R = Respect/Recognize ความเคารพนับถือ การเอาใจใส่ ความสำนึกยอมรับ, การเห็นคุณค่า

K = Knowledge ความรู้ความสามารถ ความเข้าใจ ภูมิปัญญา

E = Entrepreneur เป็นนักลงทุนที่เน้นความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ค้ำกำไรเกินควร นำผลประโยชน์ที่ได้รับหมุนเวียนกลับมาสู่สังคม

T = Tacit Knowledge ภูมิปัญญา ความรู้ที่ได้มาจากการฝึกฝนจนชำนาญ

P = Professional การทำงานแบบมืออาชีพ จริงจัง และมีความเชี่ยวชาญ เฉพาะในด้านนั้น ๆ

R = Recreate การสร้างสรรค์นวัตกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคม

O = Objectification การทำสิ่งต่าง ๆ ให้เห็นเป็นรูปธรรม จับต้องได้ วัดได้

F = Faith ความศรัทธา ความเชื่อถือเลื่อมใส

E = Excellence ความยอดเยี่ยม การพัฒนาที่มุ่งเน้นไปสู่ความเป็นเลิศ

S = Sustainability/Self-Sufficiency ความพอเพียง ความสามารถในการรักษา อนุรักษ์ประคองสังคมของตนเองไว้ให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

S = Small but effective เป็นสังคมที่มีขนาดเล็กแต่มีประสิทธิภาพ สามารถ ต้านทานวิกฤติต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระแสนิยมหรือกระแสโลกาภิวัตน์ในยุคปัจจุบันหรือในอนาคตได้

I = Integrated การประสานงานกันแบบบูรณาการในทุกเรื่องอย่างเป็นองค์ รวม ทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

O = Occurrence การเกิดขึ้นของสิ่งใหม่ ๆ ที่ดีกว่าเดิม

N = Nonformal Education การศึกษานอกระบบ/การเรียนรู้ด้วยตนเอง

A = Agricultural/Adaption เป็นสังคมเกษตรกรรมซึ่งมีการปรับตัวและยืดหยุ่น จนกระทั่งสามารถอยู่รอดในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างแข็งแกร่ง

L = Lateral Thinking การคิดนอกกรอบเพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ

C = Conservation/Creative Economy การอนุรักษ์/การใช้ความคิดสร้างสรรค์ทาง เศรษฐกิจ เช่น เศรษฐกิจเชิงวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน

E = Environment การมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

N = Natural Resource การวางแผนและคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติโดย จะต้องมีการบริหารจัดการในการนำมาใช้ให้คุ้มค่าและยั่งยืนที่สุด

T = Threat การมีภูมิคุ้มกันจากภัยคุกคามต่าง ๆ ทั้งจากวิกฤติทางเศรษฐกิจ และความเหลื่อมล้ำทางสังคม

E = Equity ความยุติธรรม, ความเที่ยงตรง

R = Refine การกล่อมเกลา/ขัดเกลาจิตใจให้ดีขึ้น การทำให้บริสุทธิ์สะอาด

E = Eternity/Enhance Social Happiness อมตะ นิรันดร์กาล/เน้นการต่อยอดความสงบสุขสู่สังคม

D = Discipline การปลูกฝังความมีระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นในจิตใจ

O = Observation การเป็นคนช่างสังเกตคอยติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

U = Unanimity/Unity ความสามัคคี/ความพร้อมเพรียงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งทางด้านแนวความคิด, ความเชื่อ และการปฏิบัติตน

T = Talent ภาวะผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีพรสวรรค์ในการตอบสนองความต้องการของสังคม

S = Supremacy/Strong (from within) ความเป็นเลิศ เป็นผู้นำที่มีความเข้มแข็ง แข็งแกร่งภายในจิตใจ การแสดงออกภายนอกจะปฏิบัติตามหลักธรรมที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน

P = Permanence ความยั่งยืนถาวร

R = Reserve การสงวนรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งวัฒนธรรมท้องถิ่น และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

I = Intrinsic Value การปฏิบัติตนเช่นนี้มาอย่างยาวนานจนกลายเป็นคุณค่าที่ ถูกฝังอยู่ภายในตน

N = Naturality/Nature-Oriented/Non-Profit ความเป็นธรรมชาติ/ความคุ้นเคยกับธรรมชาติ/ความพอเพียงซึ่งไม่ได้คำนึงถึงผลกำไรเป็นหลัก แต่คำนึงถึงความสุข ความสงบ และความเอื้ออาทรต่อกัน

G = Good Governance/Good Conduct ธรรมาภิบาล/การที่ผู้นำปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องดีงาม ตามแนวทางที่สังคมมีความคิดความเชื่อและความศรัทธาในตัวผู้นำ

S = Salvation/Self-Sacrifice/Self-Reliance การช่วยเหลือผู้อื่น/การเสียสละประโยชน์ส่วนตน, เป็นสังคมพึ่งตนเองอย่างสมบูรณ์และสามารถขยายผลสู่สังคมอื่น ๆ ด้วย